بسم الله الرحمن الرحیم

الله اکبر

ملی اسلامی محاذ

دافغانستان ملی اسلامی محاذ

محاذ

Afghan Resource & Information Centre
AAIC

بسم الله الرحمن الرحيم

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۝

(سورة آل عمران : ١١٠)

شما بهترین امتی که بیرون آورده شد برای مردمان میفرمایند

به کار پسندیده ومنع می کنند از ناپسندیده و باور میدارید خدارا .

دپښتنی دلومړي مخ عکس : په ځاځیوکې دهغې روسي الوتکې باډی چې مجاهدینو راغورځولې ده

بسم الله الرحمن الرحيم

الله اكبر

محاذ

در هر دو ماه یکبار نشر می شود

سال دوم - شماره سوم - حمل ثور ۱۳۶۷ هجری شمسی

۱ - سرمقاله

۲ - د جیلانیه دارالعلوم لخوا د یو شمیر مدارسو فارغانو ته بری لیکونه و ویشل شول .

۳ - ترخوچه زمونږ په شرایطو عبوری حکومت و نه منل شی بل هیڅ دول سازش د منلو وړ نه دی

٤ - د افغانستان د مجاهدینو د اسلامی اتحاد د عالی شورا لخوا د ثور اووه ورځ د مهاجرو په بیلا بیلو کمپونو کی وغندل شوه .

۵ - دثور د اوومی نیتی دغندنی په مناسبت دافغانستان د ملی اسلامی محاذ د مرستیال ، ډاکتر فاروق اعظم وینا .

۶ - پدی حساسه مرحله کی کوم شی چه روس د جنگ په ډګر کی بایللی دی غواړی چه د سیاست په میدان کی یی جبران کړی .

۷ - اساسات حکومت اسلامی .

۸ - دیالکتیک د تاریخ په لوړو ژورو کی .

۹ - سیاست شیطانی روس .

۱۰ - دکمونستانو جنایتونه او د هغوی کرغیړنی څیری .

۱۱ - پیروی از مذاهب اربعه برای چه ؟

۱۲ - از افغانها می آموزند .

۱۳ - عناصر صالح .

۱٤ - جنت او د هغه څینی نعمتونه .

۱۵ - مولانای روم (رح) .

۱۶ - خطرات تجزیه افغانستان .

۱۷ - سلاح و آموزش آن .

۱۸ - شهدای راه حق .

مطالب عمده ای

که درین

شماره میخوانید

ادرس ما :

د افغانستان ملی

اسلامی محاذ

فرهنگی ریاست

د نشراتو لوی مدیریت

پوست بکس ۵۴۲

کیابیان - پشاور - پاکستان

د ثور اوومه او د افغان مسلمان اولس پاڅون

دا یوه څرګنده او جوته خبره ده چه مسلمانان تل د الحاد، بې دینې، ظلم، بې عدالتۍ او تیرئ په مقابل کې را پاڅیدلي او د دې هر څه په مقابل کې په میړانه او زړورتوب جنګیدلي دي. د مسلمانانو دغه سرښندنې او قربانۍ په خپل سر نه بلکه د هغوی د دغه راز پاڅونونو محرک داسلام د مقدس دین ارشادات دي، ددغه پاک او مقدس دین لارښوونې دي چه دخدای (ج) د کلام او د هغه دپاک رسول (ﷺ) د نیکو اقوالو په ذریعه ئې بشر ته رسولې او په هغه کې ئې ورته د نجات او خلاصون لاره په ګوته کړیده، هر هغه وخت چه مسلمانان د لادینۍ اوجهالت په تاریکوکې ګیرشوي اودراز رازبې عدالتیوپه وجه په هغوی ظلمونه شوي اوپاد کفارو او ملحدانو د تجاوز اوتیرئ ښکارشویدي پداسې وخت کې ئې نو بیا د قرآنې هدایاتوپه پیروئ سره دنجات لاربیا موندلي اود یوې داسې ټولنې خاوندان شوي چه په هغې کې ئې د اطمینان اونیکمرغۍ ژوند له سره پیل کړی دی.

پدې اساس کله چه په افغانستان کې د ۱۳۵۷ کال د ثور د میاشتې په اوومه نیټه د سره استعمار ګوډاګیانو دقدرت واګې ترلاسه کړې اوبیائې دخپلې الحادي مفکورې په پیروئ داسلام دمبین دین په تخریب لاس پورې کړ او زموږ اسلامي ټولنه ئې د لادینۍ تر تورې واکمنۍ لاندې را وستله هغه واکمنې چه ورور وژنه او وحشت عدالت بولي تقوی انصاف، عفت او اخلاق ورته هیڅ مفهوم نه لري دین ته دافیونو خطاب کوي او د هغه د محوه کو لو لپاره خپل ټول امکانات بکار اچوي. ددارنګه نظام تر بیرغ لاندې اوسیدل اوهغه ته بعیت ورکول چه داسلام مقدس دین بې ردوي او مسلمانانو ته د هغه په مقابل کې د اسلامي پاڅون یعنې جهاد امر کوي نو ځکه دافغانستان مسلمان ولس هم د خپل پخوانۍ او تاریخي ویاړ په درلودلو او د اسلام د سپیڅلي دین په کلکه پیروی سره ددغوبې دینه او ملک دښمنه عنا صرو په مقابل کې د جهاد په اعلانولو سره په ټول ملک کې یو اسلامي پاڅون پیل او په هر ځای کې ئې د کمونستانو په طاغوتي ځالو باندې حملې شروع کړې، خوشرنګه چه داجنګ دحق او باطل ترمینځ جګړه وه اودمسلمانانو په پاکه اسلامي روحیه باندې بنا وه ځکه نو پداسې حال کې چه روسي ګوډاګیان په مادي لحاظ ډیر قوي او په هر راز وسله سنبال و بیاهم په هر سنګر کې بری د مسلمانانو په برخه شو. ترڅو چه لږ ډې وکمونستان له پوره او کامله ماتې سره مخامخ شي خو روسانو پخپلې مستقیمې مداخلې سره وغوښتل چه هغوی د ډ ډمنا تابودۍ څخه بچ او اسلامي تحریک ته خاتمه ورکړي نو د هغې نیتې څخه بې د هر راز زور او قوت نه په په استفادې سره د داسې ظلمونو او نا رواو په کولو چه تاریخ بې ساری نلري بیا هم ونشوای کولای چه نه یوازې اسلامي تحریک ته خاتمه ورکړي بلکه د افغانستان یوه لویښت خاوره بې په خپله قبضه کې ونشوای ساتلی او تقریباً لس کاله کیږي چه روسان او د هغوی ګوډاګیان د افغان مجاهد اولس د شدید او میړنی مقاومت سره مخامخ او د تښتې لاره باندې ورکه ده. روسانو ته اوس دا حقیقت څرګند شوی چه د مسلمانانو پاڅون د اسلامي روحې په بنا پیل شوی او دا جنګ د یو حو طبقو تر منځ جنګ ندی. دوی اوس د افغانستان جګړه د ځان لپاره د ناسور زخم ګڼي او د هغې نه د وتلو اعلان کوي دوی چه خپله ماته او شکست پخپله سترګو وینې هرو مرو به له افغانستان څخه وزي ځکه زموږ د میړنی او با شهامته اولس اسلامي او ملي پاڅون ددې حقیقت څرګندوی دی چه په افغانستان کې به د اسلامي نظام تر قایمولو او د ملک تر پوره آزادي پورې جهاد ادامه ولري او د روسانو او د هغوی د ګوډاګیانو هرډول دسیسې او پلانونه به د هغوی ناولې هدف ته د رسیدو په لاره کې شنډوي.

د جیلانیه دارالعلوم لخوا د یو شمیر مدارسو فارغانو ته بری لیکونه وویشل شول

د روان کال د وری د میاشتی په څوارلسمه نیټه د جیلانیه دارالعلوم له خوا د حضرت صدیق اکبر په لیسه کی د جهاد الاسلام تعلیم القرآن، مجاهد العلوم امدادالعلوم، اکبر دارالعلوم دارالعلوم هاشمیه، مدرسه هادیه او د نورو مدرسو فارغانو ته چی شمیر بی (۱۳۵) تنو ته رسیږو بری لیکو نه وویشل شول چه په دی کی ۶ تنه حافظان د قرآن او (۱۲۹) تنه د دینی علومو فارغانو و.

کنفرانس د سهار په لسو بجو پیل او د ماسپښین په دوه بجو پای ته ورسید. په دی کنفرانس کی یو زیات شمیر د مجاهدینو مشرانو مجاهدینو، مهاجرینو او انصارو ورونو گډون کړی ؤ.

کنفرانس د کلام الله مجید د څو مبارکو آیتونو چه د جیلانیه دارالعلوم د استاد له خوا تلاوت شول پیل شو وروسته بیا د ملی اسلامی محاذ مشر پیر سید احمد گیلانی د خپلی وینا په ترځ کی د علم په هکله داسی وفرمایل.

همدا علم دی چه بشر ته د دنیا او او عقبی نیکمرغی وربخښی. همدا علم دی چه انسان د ربړونو او زحمتونو څخه ژغوری همدا علم دی چه په لوړه او ژوره کی په کار راځی نو هر هغه څوک چه علم لری او هغه تولنه چه د علم په گانه ښائسته وی هغه هر څه لری او د هر نوع تکلیف نه په امن او سلام کی وی

همدا راز محترم پیر صاحب علماؤ ته په خطاب کی وویل.

محترمو علماؤ! تاسو د اسلام د دین رنا یاست، نو لکه څرنگه چه د افغانستان جهاد ستاسو په اسلامی لارښونو پیل شوی ؤ همغسی به تر آخره استمرار او دوام ولری.

ترڅو مو چی د افغانستان د پاکی خاوری څخه د کفر او الحاد ناولی گردونه لیری او محو کړی نه وی او په زړه پوری اسلامی حکومت قائم شوی نه وی ترهغی به په دغی مقدسی لارکی سر ښندنی ته دوام ورکړو.

په دی کنفرانس کی جناب حضرت صاحب صبغت الله مجددی، د رهبری د مقام مشاورینو، محترم سید حکیم کمال شینواری، او عبدالستارصدیقی د پاکستان د صوبه سرحد چیف خطیب جناب مولانا رحمت الهادی او د چارسدی د اوتمانزیو د تحفیظ القرآن د دارالعلوم مهتمم جناب مولانا احمد علی خان د جیلانیه دارالعلوم آمر محترم شمس الرحمن وینا وی وکړی او د حضرت عمر ثانی دلیسی زده کوونکو او د جیلانیه دارالعلوم د طالب العلمانو له خوا نعتیه کلامونه او شعرونه وویل شول وروسته بیا د نجات ملی د جبهی مشر محترم صبغت الله مجددی د کنفرانس د اختتامیي دعا ولږ...

ترڅو چې زموږ په شرايطو عبوري حکومت و نه منل شي بل هيڅ ډول سازش د منلو وړ نه دی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لوليه والصلواة على نبيه وعلى اله وصحبه اجمعين اما بعد :

قدرمنو انصارو ، ننګيا ليو مجاهدينو ، ګرانو مهاجرينو ، محترمو حضارو السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته .

په دې کې شک نشته چه د خاوند تعالى نعمتو نه بې شميره او بې حسابه دي او دبشر دقدرت څخه وتلی ده چه د متعال خالق نعمتونه په احصائيه کې راولي :

وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها خو کوم نعمت چه د ټولو نعمتونو سردی او کومه عطيه او بخشش چه يوازی او يوازی د ذکر او قدر وړ دی هغه دعلم نعمت دی ، علم د هغه رحمت نوم دی چه انسان ته پرې لوړتيا او فضيلت ورکړ شوی دی ، همدا د علم قدرت او قوت دی چه انسان ئي د خليفة الارض په صفت ټاکلی دی :

واذ قال ربک للملیکة انی جاعل فی الارض خليفة دا چه دزمکې مخ د بشر په وجود ښايسته شو او بشر له ملائکو لوړ او افضل وګڼل شو د علم فيض او برکت ؤ .

خاوند تعالى په خپل سپېڅلی کلام قرآن عظيم الشان کې هم ډير ځايونه علم ستايلی او په مختلفو اعجاز آميزه عبارتونو ئي د علم مقام ته لوړتيا ورکړې او په ډير خير سره ئي ياد کړی دی : **ومن يوت الحکمة فقد اوتی خيرا کثيرا**

او هم ختم المرسلين حضرت محمد مصطفى «صلى الله عليه وسلم» په خپلو ګټورو ارشاداتو کې علم ستايلی دی او د ښځې دنيا لپاره يې يو ضروري او واجبي امر ګڼلی دی : **طلب العلم فريضة على کل مسلم و مسلمة .**

همدا علم دی چه بشر ته ددنيا او عقبی نيکمرغی وربخښي ، همدا علم دی چه انسان د ربړونو او زحمتو نو څخه ژغوری ، همدا علم دی چه په لوړه او ژوره کې په کار راځي ، نو هر هغه څوک چه علم لري او هغه ټولنه چه دعلم په ګاڼه ښايسته وي هغه هر څه لري او د هر نوع تکليف نه په امن او سلام کې وي .

څرنګه چه علماء په يوې ټولنې کې د سترګو حيثيت لري نو ددې وخت چه زمونږ علماوو خطر احساس کړ او وئي ليدل چه په افغانستان باندې يوه کافر او ملحد حکومت دانساني او بين المللي ټولو قوانينو په خلاف تيری او تعرض

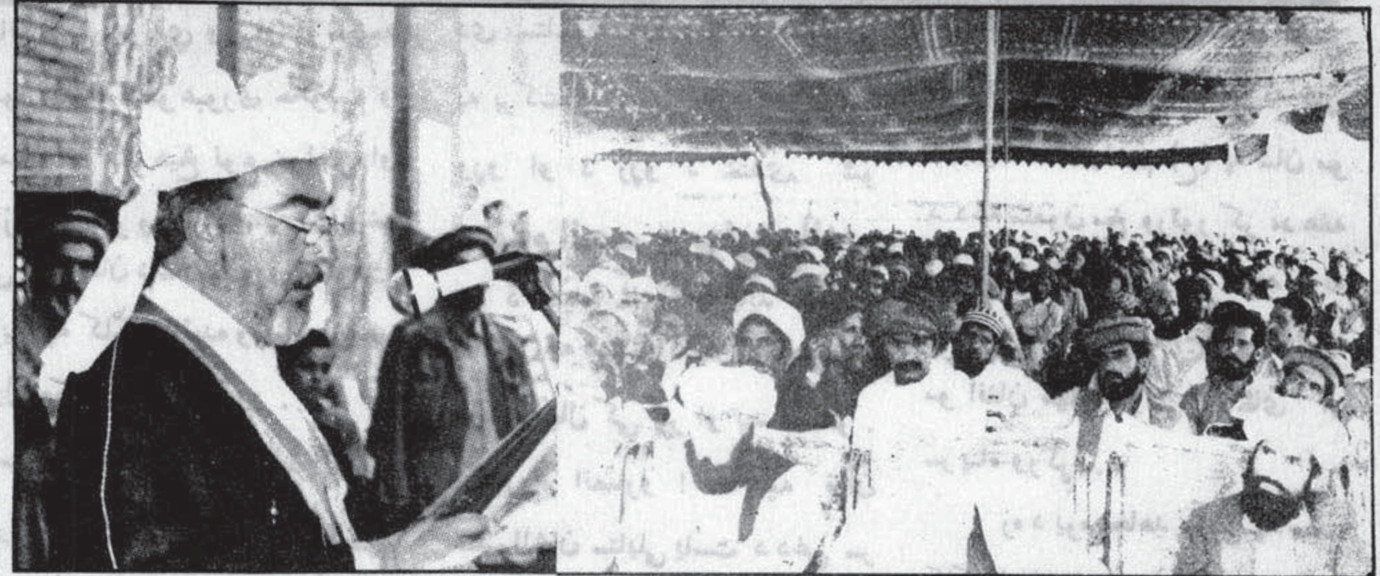

پیرسیداحمدګیلاني دجیلانیه دارالعلوم لخوا فارغانوته دېرى لیکونو د وېشلو غونډې ته دوینا په حـــال کې

وکړ نو همغه وه چه محترمو علماوو داسلامي شریعت او د قرآني هدایاتو مطابق د جهاد فتوی صادره کړه چه په نتیجه کې ټول افغانان په یوه غږ او یوه آواز د قرآنکریم دغه حکم له تیارسی شول: **وجاهدوا فی الله حق جهاده** او د غه امر ته یې لبیک وویل؛ د سره کفر د محوې او وړکولو لپاره یې متې راونغښتلې په تش لاس راپورته شول خو په قوی ایمان او راسخ عزم ئې د **ومن یتوکل علی الله فهو حسبه** په کلکه رسۍ ئې ملا وتړله او په داسې ایمانداریه، میړانه او شجاعت وجنګیدل چه نړیوال ورته حیران شول.

مونږ په دې ویاړو چه لله الحمد د نړۍ په سر مونږ ته خاوند تعالی دا افتخار او امتیاز راکړ چه دوخت نمرود او ابرهه په شان ستر ظالم ئې زمونږ په څېره مات او مغلوب کړ.

محترمو علماوو! تاسو داسلام ددین رښتیا یاست، نو لکه څرنګه چه د افغانستان جهاد ستاسو په اسلامي لارښوونو پیل شوی او همغسې به تر آخره پورې استمرار او دوام ولري، تر څو مو چه د افغانستان د پاکې خاورې څخه د کفر او الحاد ناولی ګردونه لرې او محوه کړی نه وي او په زړه پورې اسلامی حکومت قایم نه وی ترهغې به په دغې مقدسې لارکې خپل سر ښندنې ته دوام ورکړو.

مونږ په افغانستان کې داسې اسلامي حکومت غواړو چه د اسلامي شعائرو او لارښوونو په اساس منځ ته راشي. مونږ د **وشاورهم فی الامر** په اساس اسلامی حکومت جوړوو چه د ټول ملت په خوښې او ارادې وي همداغیور او توریالی ملت دی چه ځان، مال او اولادیې د دغه عالي هدف او مقدس مرام له پاره قربان کړ د دوی حق دی چه خپل ملي زعامت او قیادت و ټاکي مونږ ته د قام منتخبو مشرانو او نقباؤ رای او نظر ډیر زیات قدر او قیمت لري، نو د اسلامي او عنعنوی روحی له مخې د مشرانو او د سپین روبو ګډون د مملکت په سر نوشت کې ډیر مهم او ضروری دی، دا چه موسیٰ (ع) د خپل قام څخه مشران او نقباء تعین کړل او د ټل لپاره رسول الکریم (ص) د قام د مشرانو مشورته قیمت ورکاوه نو پر مونږ لازمه ده چه دغه ټول غوره او منلی اساسات په راتلونکی حکومت کې ومنو او پرځای یې کړو.

مونږ د جینوا خبرې تر هغه ځای منلی شو چه زمونږ اسلامي او ملي

منافع پکښې خوندي وي او تر څو چه
زمونږ په شرایطو عبوری حکومت و
نه‌منل شي بل هیڅ نوع خواهش او
سازش د منلو وړ نه دی په دې برخه
کې دپاکستان داسلامی وروړحکومت
دریغ په کلکه تائیده وو او بل هر
دول حکومت جداً رده وو .

مونږ سوله غواړو چه د قرآنکریم
امر دی : **و ان جنحو اللسلم فاجنح لها** خو ایتلافی حکومت
نشوای منلی څکه چه داسی حکومت
د اسلام په فرهنگ او قاموس کی
وجود نلری او د منلو وړ نه بلل
کیږي .

توریالیو مجاهدینو وروڼو ! !
ستاسو د توري برېښ ؤ چه په ګران
افغانستان کی ئي د کفر او الحاد
توره پرده څیري کړه ، تاسو وی
چه‌د بدر دغازیانو تاریخ موراژوندی
کړ او نړیوال مو پوه‌کړل چه مادي
قوت د معنوی قدرت او اسلامي
جذبې په مقابل کی هیڅ او ناچیز
دی **ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا ما تین** نو د
پخوا په شان خپل سنګر ګرم وساتی
اود محیل دښمن په چل ول او فریب
و نه غولیږی .

ګرانو مهاجرینو ! ستاسو هجرت
چه د خاوند تعالی د رضا لپاره ؤ
منظور او قبول شو دا دی د خاوند
تعالی رحم در منره مل او ملګری
دی ، ستاسو دمجاهدو زامنو د قربانۍ
په برکت د دښمن ملاماته شوه د
وړو او د زړو د خندې شو

سیهزم الجمع و یولون الدبر

خو د احتیاط ځای دی باید هوښیار
واوسو چه ددښمن دمکر او فریب په
دام او جال کی ګیر او بند نه شو .

قدرمنو انصارو ! دا چه قرآن
عظیم‌الشان ستایلی یاست د دغې سر
لوړۍ او افتخار تبریک در ته وایم
و یوثرون علی انفسهم ولوکان بهم خصاصة زه هم د یوه افغان
مجاهد مشر په صفت ستاسو دا قربانی
نښم هیرولی او د لوی خښتن تعالی
له دربار څخه در ته زیات اجرونه
او ثوابونه غواړم مولږ مجاهدینو
که د اسلام په لارکی سر ورکړ او
د اسمعیل ذبیح‌الله په شان مو د
خاوند تعالی رضاته ځان تسلیم کړ
خو تاسو هم دیوه ابر قدرت اوستر
شیطان روس ملحد دښمنی ته غاړه
کیښوده ، دابراهیم (ع) په شان مو
د دغه ملعون مخ ورتور کړ ،د هغه
له درکو او اخطارونو څخه ونه
داریدی او د خدای (ج) د رضا لپاره
مو افغان مهاجر ولس ته ځای او
سر پناه ورکړه .

زه د یوه مجاهد مؤمن په صفت
کلک ایمان لرم چه د خاوند تعالی
په نزد ماجور یاست څکه چه خاوند
تعالی دیر زیات مهر بان او اجر
ور کوونکی دی :

ان الله لا یضیع اجر - المحسنین ط

د خوشالۍ ځای دی چه د
مهاجرت د سختو شرایطو سره ، سره
رحیم او رحمان جل جلاله دا سعادت
را په برخه کړ چه یو شمیر د افغان
مجاهد ولس زامن د اسلامی علومو

د جبلانیه دارالعلوم یو تن فارغ خپل بری لیک ترلاسه کوي.

د افغانستان د مجاهدینو د اسلامي اتحاد د عالي شورا لخوا د ثور اوومه ورځ د مهاجرینو په بیلا بیلو کمپونو کې وغندل شوه

د ۱۳۶۶ لمریز کال د غوئي دمیاشتی اوومه چې د ۱۹۸۸ کال د اپریل د میاشتی له (۲۷) سره سمون خوري د مجاهدینو د اسلامي اتحاد د عالي شورا په تصویب د افغانستان دملی اسلامي محاذ لخوا د یوی درندې غونډی په ترڅ کی د منډا په کیمپ کی وغندل شوه.

پدې غونډې کې د ملی اسلامي محاذ مرستیال او دافغانستان د اسلامي تنظیمونو د ځینو کمیټو په ریئسانو او نمایندګانو سر بیره زرګونو تنو مهاجرینو او مجاهدینو هم برخه اخستی وه غونډه د قرآن عظیم الشان دخو مبارکو آیتونو په تلاوت سره پیل اوپیا وروسته دملی اسلامي محاذ د قضاء رئیس مولوی امیرزاده، د رهبری د مقام مشاور ښاغلی کمال شینواري د نجات ملی جبهی د شوونی او روزنی رئیس ښاغلی پیرزاده او دحرکت انقلاب اسلامی د شرایع الاحکام مولوی ملتان په خپل وارسره وینا وی وکړی.

دغونډی په آخرکی دملی اسلامی محاذ درهبری دمقام مرستیال ښاغلی فاروق اعظم دیوي اوږدی وینا په ترڅ کی دغه کړغیړنه ورځ وغندله او هغه ئې دافغانستان په تاریخ کی دتوری ورځی په نامه یاده کړه.

همدا راز ډاکتر فاروق اعظم دجینوا معاهده چې دافغانستان دمسئلې دسیاسی حل په برخه کی لاسلیک شویده ردکړه او دائی څ نه کړه چې زموږ مجاهدین د دغو فیصلو د تطبیق په برخه کی هیڅ راز مسؤولیت او مکلفیت ی ځکه چې مجاهدینو ته چې دقضیې اصلی اړخ دی هیڅ برخه نده ورکړ شوی او نه ورسره پدی برخه کی صلا او مشوره شویده.

د ډاکتر فاروق اعظم د وینا پوره متن د ګرانو لوستونکو د معلوماتو دپاره په همدې ګڼه کي نشر شوی دی.

د زده کړې افتخار لاس ته راوړو او خپلی مجاهدې جامعې ته بی لوی علمیان عالمان تقدیم کړل، زه په دې نسبت د افغان مجاهدې تولنی ته تبریک وایم اودمحترمو استاذانو څخه زیاته مننه کوم او په دې لار کی د دوی زیاته توجه او پاملرنه غوارم چه خپلو هلو ځلو ته دوام ورکړي او دغه د جاري خیر لار ژوندۍ او روښانه وساتی.

په پای کی خپله وجیبه بولم چه د پاکستان د ملت، حکومت او په سرکی بی د صدر جنرال ضیاالحق څخه چه په اسلام مین شخصیت دی اوداسلامی ورورولۍ په روحیې بی مولوړ ته په ډیرو سختو شیبو کی لاس را کړ د زړه له کومی مننه او خوشالي ښکاره کړم او هم د محترم وزیر اعظم محمد خان جونیجو لیکی هیلی اوسلاتر په قدر یادوم او له دې کبله دپاکستان داسلامی ورور هیواد سرلوړی، موفقیت او کامیابی غوارم.

اللهم اعزا لاسلام والمسلمین بشریعتسید الانبیا والمرسلین و اهلک الکفرة والملحدین

امین یا رب العلمین

د ثور د اوومې نېټې د غونډې په مناسبت:

د افغانستان د ملي اسلامي محاذ د مرستیال ډاکټر فاروق اعظم وینا

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد او ثنا د الله پاک لره وي چا چه موږ انسانان او بیا مسلمانان پیدا کړي یو درود پر آنحضرت (ص) وي چا چه موږ ته د الله پاک د خلافت لاره را وښودله درود دې وي د ده پر صحابو کرام د چا په حق کي چه پخپله الله پاک فرمایلي دي چه دوی اشدا علی الکفار رحما بینهم دي درود و نه او رحمتونه دي پر ایمه مبارکانو چا چي پخپل نه ستړي کېدونکي زیار سره دا دین تر موږ را رسولی دی رحمتونه دي د اسلام او د افغانستان پر شهیدانو وی چا چه د خپلو وینو په بیعه او کولیو ته د خپلو سینو د سپر کولو په بیعه دا دین روښانه ساتلی دی او دا دین ژوندی ساتلی دی د لوی خدای رحمتونه دې په مهاجرینو وي چا چه صرف او صرف د الله پاک او د ده د دین د سربلندی پخاطر د زمانی دا سختی پر ځان گاللی دي رحمتونه د پرحا ضر مجلس وي چه چا صرف او صرف د لوی خدای پخاطر او د خپل حق ... د مر بوطو مسایلو د اوریدو په خاطر دلته را غلی دي اما بعد:

سورة فیل

ناعوذ بالله من الشیطن الر جیم .

بسم الله الرحمن الرحیم .

الم تر کیف فعل ربک باصحب الفیل .

الم یجعل کید هم فی تضلیل .

وارسل علیهم طیراً ابابیل ترمیهم بحجارة من سجیل . فجعلهم کعصف ما کول .

گرانو عزیزانو زه د اوو تنظیمو نو د اتحاد چه د اتحاد اسلامی مجاهدین افغانستان په نوم یادیږی د هغه په نماینده کی تاسی ته مخاطب یم . هغه ورځ د اتحاد عالی شورا فیصله وکړه چه د دی د باره چه زموږ وطن داران په وسیع تعداد سره د افغانستان د اوسنی جریانا تو څخه پوه وی او د ثور د کرغیړنی کودتا په باره او د او سنی وضع په هکله په وسیع پیمانه مطا لب واوروي شی نو دا فیصله یی وکړه چه د تنظیمو نو او وه مشران به مختلفو سمتو ... ته ... و ... بوطو کمپو او حوزو کی به خپلو ورونو ته خطاب کوی د دې وجه بله دا هم وه چه د ټولو ملگر و را جمع کول یو ځای ته په دې تو ده هوا کی او په دی روژه کی سخت کار وه دا فیصله وشوه چه موږ به د خپلو ورونو دروازو ته ورځو د دوی د کالی په منځ کی به د دوی سره د خپلو موضوعاتو خبری کوو زه په عین حال کی د جناب پیر صاحب سید احمد گیلانی په نماینده گی غوښتم چا چه زما څخه خواهش وکی چه زه د خپل تنظیم او اتحاد دواړو په نماینده گی خپلو ورونو ته مخاطب شم . پیر صاحب پر ټولو تاسی باندی خپل سلام وایی ورو نو د نن څخه پوره لس کاله د مخه روسانو په افغانستان کی د خپلی عقیدی یعنی کمونیزم او الحاد او په سیمه کی د خپل نفوذ خپرولو د پاره خپل گوډا گیان خلق او پرچم راواستول او د دوی خونړی کودتا په ذریعه یی و قدرت ته ورسول .

دې مخاصمې وطن فروشی ډلی زموږ په مسلمان ملت هغه ظلمونه د خپلو

روسي باداړانو په مشوره او د هغوی د خوشحالو له پاره وکړل چه چنګیز او هلاکو یې د خلکو له یاده وا یستل دوی ملایان او پوهان مړه کړل دولس مشران او سپین ږیري یې تحقیر و توهین، بندیان او لري تم کړل.

دوی د خلکو پر نوامیسو تجاوز وکړ. د خلکو دارایي ګانې یې لوټ کړې او زموږ د مؤمن او غیرتي ولس د ځورولو څخه یې خوند وا خیست د عزت داسې کورخو به نه ؤچې دوی بې عزته نه کړ. او د علم داسې یوه ډیوه خو هم نه وه چه دوی کافرانو یې د مړ کیدلو هڅه نده کړې حتی خواران غریبان او بزګره طبقه یې د چاپه نوم یې چه د کورکالي او د ودې ناري وهلې هغوی هم صرف په دې خاطر چه دوی مسلمان وو وځورول. مړه یې کړل دځېلو کورو څخه یې فراره ګړل او په نورو وطنو کې یې دربه دره کړل تاسې وګورۍ چه دا زموږ داو ستاسې په کډوالو کې چه دا دری ملیونه مهاجر په پاکستان او دوه میلیونه په ایران او نوره دنیا کې آواره دي څو مړه یې بدایان وو داخو هم دا مظلوم ملت وو، دا خو هم دا غریبان وو، د چاپه نوم چه دوی بې ناموسانو د چا په نوم چه دوی خو نخوارانو غوښتل تجارت وکړي. خو الله پاک دوی رسوا کړل، خوالله پاک دوی و شرمول. زموږ مسلمان ولس د خپلې پاکې عقیدې او اسلامي وطن دفاع په منظور ددې ملحدانو پر مقابل کې راپورته شو هرځای یې مقاومت پیل کړ. مهاجرت یې هم ددې دپاره وکړ چه جهاد ته ځانونه آماده کړي په صراحت سره وایم چه زموږ د مهاجرینو هر کیمپ چه څوک وینې داد جهاد یو عظیم فولادي سنګر دی.

د جهاد یو مصدر دی. د جهاد یو داسې ځای دی چه جهاد ته درګرده خپل خلک استوي او جهاد یې تول ساتلی دي ولله الحمد د کمونستانو په مقابل کې زموږ د مؤمن ولس مقاومت زور وموند او د خلقیانو د شلو میاشتو حکومت او وحشت سره نژدې و چه دا ملحد حکومت ترپښو ولویږي. روسانو هرڅه تلاش چې وکړ څو تره کي او حفیظ الله لعین پر قدرت وساتي خو نه یوا ځې یې دا کارونه کړای شواي بلکه هغوی یې خپله نیو پربل پسې ددوی د ناکامي په وجه مړه کړل بله چاره یې نه وه چه په افغانستان کې د کفر او کمونزم دبقا د پاره په خپله روسان مستقیماً مداخله ونه کې یکې یوه چاره یې فکر کاوه چه د دوی د کمونزم د بقا دپاره ددوی مستقیماً مداخله ضروري وه هغه وُ چه د ۱۳۵۸ کال د جدي په شپږمه یې اضافه تریولیک سور پوځ پر افغانستان را مرش کړ په دې امید چه یو خو په خلقي حکومت پرېږدو ودروي او بل زموږ

جهاد را وټکوی او دریم دا چه ځان
په تودو اوبو او د خلیج تیلو ته
ورنږدی کړی خو زموږ مسلمان ملت
پر لوی خدای (ج) باندی په توکل
سره خپل جهاد تر پخوا هم تیز کړ
اودادی بلاخره یی روسان ددی دومره
قوت اووحشت سره سره په افغانستان
کی را په گونډو کړل . بی له دی
چه کوم بری اویا د کوم مقصد له
پاره چه و هغه ترلاسه کړی او د
افغانستان څخه په شرمنده گی او
خجالت وځی .

عزیزانو ! د ثور اوومه زموږ په
تاریخ کی یوه ډیره درد ناکه توره
ورځ ده .

د دې شومی ورځی څخه په
اختصار سره زه تاسی ته عرض کوم
چه دا نتایج بی راووتل . د یونیم
میلیون بی گناه افغانانو شهیدان
کیدل ، اضافه تر پنځه میلیونه
وطنوال د خپلو کورو پر پریښودلو
مجبور کیدل ، په کاونډیو او نورو
هیوادو کی آواره او پریشانه کرځیدل
دایی یوه ثمره وه دوه نیم میلیون
کسان زخمیان کیدل دایی بله ثمره
وه . زموږ د اتو لکو ښځو کونډیدل
او دری نیم لکه زموږ ماشومان
شهیدان کیدل دایی بله ثمره .
لس کاله زموږ پر پاکی خاوری
د دوی ناولی قدمونه پاتی کیدل
زموږ ښځلس میلونو نفوس څخه

د دوولس نیم میلیونو کسانو مستقیماً
متضرر کیدل دایی بله ثمره .

ورونو ! خو د دې ټولو تکالیفو
سره دغی د ثور کودتا ځینی نوری
نتیجی هم ورکړې هغه دا چه لس
کاله مسلسل زموږ د مسلمان ولس
پاک جهاد په تش لاس صرف او صرف
د الله پاک (ج) د رضا او د خپل
اسلام د ساتلو دپاره د زمانی دلوی
شیطانی طاقت سره په پوره میړانه او
ثبات ادامه پیدا کیدل دی . دې
کودتا دا حال هم راوستی چه دا
ملت لس کاله د زمانی د لوی طاقت
سره د جنگیدو توان ورته پیداکړی.
دوهم روس دا د زمانی لوی وحشی
طاقت د دی ثور کودتا په نتیجه
کی زموږ د ملت د قیام په نتیجه
د دی مسلح جهاد په نتیجه کی پر
گونډو کیدل . دریم ، دا تاسو
مجاهد ولس هغه فارمول او د ټولی
دنیا هغه نظریه مو دړی وړی کړه
کوم چه دنیا به ویل چه روس کوم
ځای ته ولاړ شی بیا پرشا نه ځی .

د دی لس کلن جهاد یوه نتیجه
دا هم شوه چه د روس دا تیوری
دا فلسفه هم ماته شوه چه کوم ځای ته
د روس فوځ تللی دی بیا چه مطلب
ته رسیدلی نه دی شاته ندی تللی .

تاسی خلکو ! و الله الحمد دا سور
پوځ په بی عزتی او بی شرمی شاتلو

ته بی له دی چه جزئي ترین
هدف ته ورسیږی مجبور کړ .

د دوی څخه مو مړی و کړل
دوی مو بی عزته کړل دوی مو
داسی دنیا ته بی عزته کی چه وگوره
دا یو غټ طاقت د دی کوچنی ملک
د یوه کوچنی ښار د قابوکولو توان
نلری نو داهم د دی جهاد یوه نتیجه
شوه .

څلورم : زموږ اوستاسی مقاومت
یوار بیا دنیا ته ثابته کړه چه افغان
قوم د چا غلامی نه منی او دا ملت
قابل تسخیر ندی . پرون غرب ته
په میړانه تاسی دا ثبوت ورکړی و
او نن مو بیا شرق ته دا ثبوت وکړ
پس تاسی هغه ملت یاست چه دنیا
باندی د څمکی پرمخ باندی چه یو
انسان دی هغه ته چه په مشرق کی
دی که په غرب کی دا امتحان ورکړ
چه د دی قوم شمله اوچته ده داغیر
قابل تسخیر قام دی دا فقط یواځی
د لوی خدای (ج) بندگی کولی شی
او بس ! د بل چا بندگی ته تیاره
نه ایږ دی .

پنځم : لکه پرون چی د انگریزانو
ماته زموږ دلاسه د انگریزی امپرا-
طوری د شکست ابتدا شوه . دا
دول به انشاء الله تعالی په افغانستان
کی د روسانو شکست د دغه شیطانی
امپراطوری د دړی وړی کیدو علامه

وی زه یقین لرم چه د مجاهد په لاس چه دی روس شکست خوړلی دی د روس دا شیطانی امپراطوری به انشاء الله تعالی دلته مضمحل کیږی او ټول اسیر ملتونه به ځنی خلاصیږی .

شپږم : په افغانستان کی د روسانو شکست په ټوله نړی کی د کمونیزم شکست دی .

ټول کمونستی احزاب به نور فکر وکړی چه روسی وخپل بغل ته په یوه ډیر کوچنی مملکت کی دټول قوت سره پرور . واوښتی هغه ئي قا بو نشوای کړ ی او هغه ئی تسخیر نشوا ی کړای . موږ چی د روسانو ځخه لری یو په نورو ملکو کی پراته یو په زرهاو میله ځنی لیری یو . دوی به ځنګه د خطر او ضرورت په وخت کی زموږ حمایت وکړی .

ای مجا هد وروره! تا د دنیا د کمو نیزم پر سر یوه ضربه وارده کړې ده بیا دی په ټوله دنیا کی کمونستی احزاب له ځا نه سره فکر وکړي چی نور روسان قا بل ا کتفا ائې یوالا ن نه دی نو دخطر په وقت کی دوی پرېږدی او د دوی مبارزه هماغسی نه کامیابیږی لکه پخوا چه وه .

اووم : په ټ.و له نړی کی دمسلمانانو شمله دا تاسو مجاهد ینو الحمد لله اوچته کړیده .

دټول دنیا دمسلمانانو روحیات تاسو اوچت کړی دی او پر ټولو خلکو ، مسلما نا نو کی مو د خپلو حقه حقو قو داحیاء یوه روحیه پیدا کړیده .

زه به تاسی ته خپل یو شخصی سر گذشت بیان کړم په ۱۹٦۷ میلادی سنه کی یو وښت کا له پخوا چه کله اسرائیلو پر عربو حمله وکړه او دهغوی ځمکی یې ونیولی نو په هغه وخت کی زه مر بو طو مر اجع ته ولاړم او دجهاد د پاره می ثبت نام وکړ .

ما وویـل : چه زه ځم او د اسرائیلو په مقابل کی دخپلو فلسطینی رونو سره جنګیږ م په هغه وخت کی دحکومت پالیسی داوه چه څوک یې نه استول او زه پدی کار کامیاب نشوم .

اتفا ق داسی راغی چه څو کاله بعد زه فلسطین ته ولاړم هلته د هغوی سره یو ځا ی شوم په کومه جذبه چی زه ورغلی وم او په کومه جذبه چه مادوی ولید ل نو.ما هلته وکتل چه قطعاً هیڅ یو بیرغ داسلام په نوم هلته موجود نه و .

ماوکتل چه داسلام په نوم هیڅوک جهاداو مبارزه نه کوی .ما یاسرعرفات ولیدی ما ابو جزاد چه هغه ورځ مړ شو ماولدی ، نایف می ولیدی حوا طمعه می ولید ، جارج حبش می ولید د ټی ټولو چی خیالات در لودل او په سر ی به هغه و چی ویل به بی زه یو غیر اسلامي نظام غوارم .

دانن چه ورته ګوري مظاهری دی او هلته داسرائیلو په ضد باندی مبارزې روانی دي نو چه تلویزیون ته وګوری معلو ماتو ته وګو ری نو تاسی ته به ښکاره شی چی بیرغونه څرېږی او شعا رونه پری لیکلی دی .

الله اکبر ـ لا ا لا لله محمد رسول الله د اول ځل د پاره فلسطین په جهاد کی دفلسطین په مبارزه کی هر څه چه ورته وایاست دتاسی دجهاد پر برکت د کلیمی شعار اوچت شو .

داول وار دپاره دا تاسی مجاهد ینو په هغو خلکو کی دا روحیه پیدا کړه چه اسلا م یوه د کا میا بی لاره ده هغو ی پخوا په غیرو لارو کی خپله کامیابی پلټله هغوی نورو کورو ته پناه وروړله هغوی نورو فکرو ته پناه وړله اول واری دا تاسی خلکو په هغه سرز مین کی داسی فکر راپیدا کی چه اسلام یو قوت دی او دا دکا میا بی راز دی .

نوځکه د و ی مطمئن شول ستا سی په جهاد سره ، ستاسی پدی مبا رزی سره پد ی سره چه تا سی صرف د الله (ج) په تو کل با ندی روس پر ګونډ و کړ . نو دوی هم د الله ا کبر چیغه جګه کړ ه . دوی خو هم مسلمانان وو خو پخوا

هم مسلمانان وؤ پښوا بې امید نه وېښوائی فکر کاوه چې کامیابۍ سر او راز په نورو فکرو او نورو دروازو کې دی . خو چې کله تاسې وروښودل چه دکامیابۍ راز پدی کې دی چه ته الله اکبر ووایه پدی کې دی چه (ایاک نعبدو و ایاک نستعین) ووایه نو دوی بیا دا شعار اوچت کړ او وئی ویل .

لااله الا الله محمد رسول الله په ټوله دنیا کې تا یوه ولوله راپورته کړه . په ټوله دنیا کې تا دا احساس راولاړ کړ چه د اسلام د کامیابۍ یو راز دی . د دنیا د کامیابۍ یو راز دی د آخرت د کامیابۍ یو راز دی نو زه وایم ورو ره ستا دې مبارک شي تا یو ډیر غټ رسالت سر ته رسولی دی ته د دی ټولی دنیا په حقیقت کې رسول شوی . پدی زمانه کې بله خبره دا ده چه هیڅ یو کفری طاقت به بیا په هیڅ یو مسلمان ملت باندی په داډه زړه حمله و نه کړي دافکر ستا جهاد د هر یو کفری طاقت ته پیدا کړی دی . چه گوره په یو مسلمان ملک حمله ونکړي چه په دوي کې د کامیابۍ یو داسې راز پروت دي چه که یو واري ئې د الله اکبر تکبیر ته لاس واچوؤ بیا به زه ضرور ماتیږم او دده په مقابل کې به خوار او ذلیل کیږم .

نهم : او بالاخره افغانستان به همیش یو آزاد او مستقل هیواد وي بیا به هیڅ طاقت په دنیا کې ددی ملک نیولو ته زړه ښه نکړي . که دا د روس سرنوشت د خلکو په یاد وؤ بیا به د افغانستان نیولو ته زړه ښه نکړي او انشاء الله او تعالی دا اوسنۍ سختۍ چه په موږ او تاسې تیریږی بیا به موږ او زموږ اولاد ته څوک په بد نظر و نه گوري قدرمنو عزیزانو ! راځم اوس د افغانستان موجوده سیاسی حالاتو ته په کومه مسأله کې چه زما یقین دی تاسې دلچسپی لری او غواړی تاسې څه خبری واوری . په اوس ورځو کې د ژینو د کنفرانس د جینوا د معاهدې مسئلی ډیرې تودی دی د هغه په مسأله زه عرض کوم چه دا معاهده د دې میاشتی په څوارلسم په ژینو کې د امریکې ، روس پاکستان او د کابل د گوډاگی رژیم ترمنځ امضاء شوه . موږ د دی مذاکراتو مخالفت له ابتداء څخه کړی ؤ . هغه ته موږ له ابتداء څخه په شک کتل او هغه موږ د افغانستان د قضیې د یو جامع او عادلانه حل لپاره مؤثر اقدام او لاره نه ده بللی نو طبعي خبره ده چه د داسې معاهدې په احترام او عملی کیدو اوس هم مکلف نیو موږ ته دا معاهده په دی خاطر د منلو وړ نه وه چه اوس ئې دلائل وایم موږ ولی دا معاهده نه منله ؟ موږ د هغې حمایت ولی نه کاوه او اوس ولی د هغې معاهدی په موادو د هغې په احترام او د هغې په عملي کیدو مکلف نه یو . اول : د دی کنفرانس چوکاټ داسې تعین شوی ؤ چه دا د ملل متحد د منشور په کوم کې چه ټولو ملتو دستخط کړی دی په شمول د روس، پاکستان او امریکې ، د هغه منشور خلاف دی په هغه منشور کې په صراحت ذکر دی چه د ملتو نو د سرنوشت حق پخپله د ملتونو یو مسلم حق دی په دی معاهده کې زموږ د ملت سرنوشت ته هیڅ اشاره هم نده شوې . دمعاهدې په څلورواساسی اسنادو کې دمعاهدی په څلورو بندو کې چه د روس وتل دمهاجرینو تگ د افغانستان په داخلی چارو کې نه مداخله او بین‌المللی تضمینات دي په دی یوه کې هم زموږ دملت سرنوشت موضوع نه ده مطرح شوې نوځکه موږ دانده منلی .

دوهم : زموږ دریځ داؤ اودادی چه ملل متحد مسلسلو فیصلو داحکم کړي دی ، دهغو مسلسلو فیصلو چه دادژنیو کنفرانس هم دهغه په احترام مجبور دي هغوی دا سې فیصلی کړي دی چه ددی ملت سرنوشت حق به ودی ملت ته ورسپارل کیږی له

افغانستان څخه به روس بې قیدوشرطه اوفوري وځي‌اود قضیې دعاجل حل د پاره به دملل متحد سر منشي دتولو خواو سره تماس نیسي ورونو دا یو کار هم په دې معاهده کې ونشو .

زما ورونو !

ما درته وویـل چه یو د دې شیانو څخه چې په دې معاهده کې دي احترام‌ئې ونشو ؛ نه پدې‌معاهده کې زما اوستا دسرنوشت حق ته‌که چاپه‌سم نظر وکتل‌نو روس‌فوري‌وځي اوس خو په نهو میاشتو کې وځي‌هغه هم‌بې له قیده نه وځي .وبلې‌یې دي‌چه زه به په هغه شرط وځم چه دا معاهده امضاء شي اوله بلې خوا دملل‌متحد سرمنشي هم خپله وظیفه اجرا کړي نه ده . د روس دخوشحالیدو دپاره ئې دذیعلاقه خوا وڅخه‌چه یو مولږ یو نادیده ونیولو . آیا مولږ دقضیې یو طرف نیو ؟

په دې افغانستان کې آخرجنګیږي څوک دوی دروس دخوشحالیدودپاره روس دصحنې څخه ویستی اودروس د خوشحالیدو له پاره ئې زه هم له صحنې څخه‌ویستلې‌یم بس دملل‌متحد سرمنشي پخپله دملل متحد دمنشور د ملل متحد د فیصلو څخه خلاف ورزی کړیده .

کوم کسان چه پدې معاهده کې داخل دي هغوی دملل‌متحد دمنشور او د ملل متحد د فیصلو څخه خلاف ورزی کړیده . زمونږ د ملت مسلم حق ئې نادیده‌نیولی دی ځکه مونږ د دې معاهدې احترام نه کوو او د هغې په منلو مجبور نه یو .

ورونو ! روسانو ددې پرځای چه په دې معاهده کې بې دا تعهد کړی وای چه بیا به د افغانستان په داخلي چارو کې مداخله نه کوي او دخپلو پوځونو د وتلو سره سم به خپل مزدور حکومت چه دوی‌دخپلو ټانکونو په سرو راوستلی دی هم‌له ځانه ســره بیا یې . برعکس او س غواړي چه نجیب ګوډاګی‌حکومت دې پر خپل ځای پاتې شي . او د عدم مداخلې معاهده د مزدور نجیب حکومت او د پاکستان د اسلامي دولت ترمینځ امضاء شوه .

وطندارانو ! په پورتنیو دلایلو مونږ دا معاهده د ملګرو ملتونو د منشور خلاف وبلله دهغې موسسې د مسلسلو فیصلو خــلاف مو وبلله غیر عادلانه یې بولو او زمونږ دمجاهد ملت د جایز او مشروع ارمان د تر سره کید و لپا ره بې چاره نه ګڼو .

مونږ په داسې حـ ل کې چه د روسانو وتل د مجاهدینو یو بري ګڼو ترهغو به خپل مسلحانه جهادته په قاطعیت سره ادامه ورکوو ترڅو د روس یو پوځي هم په افغانستان کې پاتې وي او په کابل کې‌دروس ګوډاګي حکو مت چه د روسي پوځ یو جز دی له مینځه نـه وي تللی که روسان د مجاهدینو د فشار په وجه ځي هم خو که مزدور حکومت لا پاتې وي مونږ د روسانو مستقیمه او مسلحانه مداخله په افغانستان‌کې پای ته رسیدلې نه بولو او تر هغو به خپل مسلحانه جهاد ته په قاطعیت سره ادامه ورکوو ترڅو د روس د مداخلې ټول اشکال له مینځه تللي نه وي .

ورونو ! زمـا یقین دی چـه روسان په افغانستان کې په تنګ شول ستاسې څخه بې ماته وخوړله چه اوس وځي هسې دژینو کنفرانس بې بها نه کړ . دی به حتماً وتلای او حتماً به وځي ، نور په شرمونو وشرمید .

ای مجاهده ! ستا دې خالې لاسو دا ببرسر او لوڅو پښو دې وشرماوه ، خدای (ج)دې وشرماوه .

دا ځکه چې الله پاک (ج) ستا ملګری دی د الله پاک (ج) فرشتې ستا ملګری دي .

دی به حتماً وځي ، دی وشرمیدی اوده ماته وخوړله . اوس داسې حالات بې راوستل چه غواړي دا شرمیدلی شکست ته یو سیاسي

برى ورپه برخه کړى .

موږ چې دا مقدس جهاد صرف او صرف دلوى خداى (ج) په امر او مرسته پيل کړى د ى ا و د هغه په مرسته ادامه ورکو . لکه چه په تش لا س چه مو جها د پيل کړ او ر و س مو پرګندو ک ړ اوس چـه تر پخوا د وسايلو په لحاظ ډير قوى يو نو که روس ووځى نو ز ه هم فکر نه کوم چه د هغه مزدور حکومت دى د يو ځو ورځو دپاره دا ستاسى مجاهدينو په مقابل دکې مقاومت توان ولرى .

زما يقين دى چه انشاء الله تعالى دوى اودا ددوى ټوله وسله چه اوس يې روسان ورته را استوى ا و يا يې وعده ورسره کړيده چې ورته رااستوى به يې . دغه ټوله به ستاسى مجاهدينو په لا س کى لويږى انشاء الله نهايى فتح او نصرت د مجاهدينو په لاس کى دى او په برخه يې دى .

دا ځکه الله پاک (ج) فرمايلى دى چې «نصرو من الله وفتح القريب» زمو نږ د فتح او نصرت نشانى همدا ا و س ليد ل کيږ ى . تا سى و ر ته وګورى چه ر و سا ن لا تر اوسه له افغانستان څخه وتلى نـه دى چې ولسوالۍ يو په بل پسې تسليميږ ى او دوى خپل خلقيا ن هـم پـدى مجبور و ى چه عقب نشينى و کړ ى ملت دا دى چې پوهيږى چې دا ټول وسايل او داخلـيان او پرچميان دا به ټول د مجا هد ينو پـه لاس ژوندى ورځى . ز مـا خپلو ورونو ته د ا درخواست دى چې لکه څنګه چـې د مصيبت ا و تکليف په و خت کى يې صبر ه نشو ل ا و په پوره صبراو متانت يې دا تکايف برداشت کړ او ويې زغملو . اوس چې دفتح اونصرت وخت رانژدې شوى دى هم د صبر او ثبات څخه کار واخلى ، وضعه او حالات ډير حساس د ى .

روس پرګندو شوو اوس حتمى ځى ، دده نظام حتمى سقو ط کو ى خو اوس به روس خپل ټو ل توان په کار اچوى چې پدغه آخرى لحظو کى زما او ستا د ا کاميابى په ناکامى رابدله کړى .

نو زه وايم چې مو ږ بايد ثابت قدمه واوسو لکه څنګه چې مو په صبر او متا نت دى جهاد ته تراوسه ادامه ورکړې همد ى صبر او متانت او د الله پاک (ج) دلارى صحى ساتلو باندى متمسک اوسو ، وار خطا بايد نشو ، خپلى کډ ى همد ا ا و س بار نکړو ، د روسانو په تبليغ مونږ خطا نه و ځو ، تر ځو چې د روس آخرى عسکر وتلى نه و ى او هلته ستا سى له خوښى سره سم يو ا سلامي نظام منځ ته نه و ى راغلى ؛ خپل جها د ته به دوام ورکوو انشاء الله بل ځل به دثور اوومه ورځ انشاء الله تعالى که موږ پدى جهاد باندى ثابت قدم ا و صا بر واوسيږو د افغانستان پـه آزاده فضا کى و غندو .

تاسى دپاکستان د صدر جنرال محمد ضياء الحق صاحب او د صدراعظم جونيجو صاحب بيان دايو ځو ورځى دمخه واوريد زه د هغه بيان ستاسى داطمينان د پاره وايم هغوى په خپلو بياناتو کـــى د ا اطمينان مهاجرينو ورونو ته ورکړ چې هيڅو ک به په زور سر ه مهاجرين د پاکستان څخه ونه باسى اوهيڅ ډول کومکو نه به پر مهاجرينو نه قطع کيږى . بلکه د پخوا په شان به دا کومکونه جارى و ى .

دوى دواړو داتعهد ا کړى دى چه تر هغو به مهاجر په پاکستان کى اوسى تر ځو په افغانستان کـى حالات دمهاجرو او مجاهدو په خوښه سازګاره شوى نه وى . موږ په دوى دواړو د مسلمانانو په حيث او ددى مسلما ن ملت د قا يد ينو پـه حيث اعتماد کوو .

دوى وائى چه په تاسى باندى به کمک نه بنديږى او تاسى به هيڅوک په زور نه باسى او ترڅو په افغانستان کى حالات ستاسى په خوښه عادى شوى نه وى تاسى ته به څوک نه وايى چه له دى ځايه بارشى او به هغوى

باندی اطمینان پکار دی .

نو پدی اساس وروڼو ، موږ او تاسی باید صابر او ثابت قدمه او سو له چیری په مهاجرینو کی داسی کسان وی چی هغه مذهب او د سستی عقیدی خاوندان وی تاسی د هغو سره مرسته و کړی او پوه ئی کړی . چه روسانو ډیر ایجنټان دلته رااستولی دی چی په مهاجرینو کی روحی شکست پیدا کړی .

که چیری په کمپونو کی ستاسی سره د کمشنری څوک بدوضیعت و کړی او پولیس څوک بد وضیعت کوی پدی خاطرچی کوی او درته وائی چی ځی تاسی هغوی په گوته کړی او په دی هکله زموږ سره تماس ټینگ کړی .

زما یقین دی چی دپاکستان دحکومت منسوبین اکثراً ښه خلک دی دوي زموږ او ستاسی ډیرخدمتونه کړی دی اوزما درخواست دپاکستان انصارو او پاکستانی کمشنریو او پولیسو د پاکستان ، دحکومت منسوبینو او ددی وطن ولس ته دادی چي تراوسه مو زموږ دمهاجرینو ډیر قدر او عزت وکړ تر او سه مو ډیر بوج او بار واخیستی تراوسه مو دوروری په فضا کی موږوساتلو اوتراوسه مو دانصارو مدینه غوندی مونږسره معامله وکړه .

دا یو څو ورځی دا خپل قول احسانو نه مه خرابوی . یو ډیر خراب تاجر مه اوسی چه دا دومره دمکونه دا دومره خواخوږی او دا دومره دوستی او دا دومره ښگنی تاسی د روس په دسیسه د روس په حمایه دروس په اشاره بای کړی .

او خدای (ج) نا خواسته دا مهاجر ستاسی څخه په خراب زړه ولاړ نشی .

زمادډی پاکستان ولس پرمسلمانانو یقین دی د دی پاکستان مسلمان ولس او حکومت چه کوم حمایت زمونږ د جهاد کړی دی هغه به د افغانستان په تاریخ کی نوشته وی زما یقین دی چی دا ملک ددی ملک خلک که حکومت دی او که ولس دی هوښیار دی ، دا زیرک دی ،زموږ او ددوی دمشترک دښمن په دسیسو پوهیږی . دوی به مهاجر تر آخری ورځی پوری تر هغه ورځی پوری چه په افغانستان کی یو اسلامی نظام راځی پخپله خیبر کی دهغوا په شان دورونو

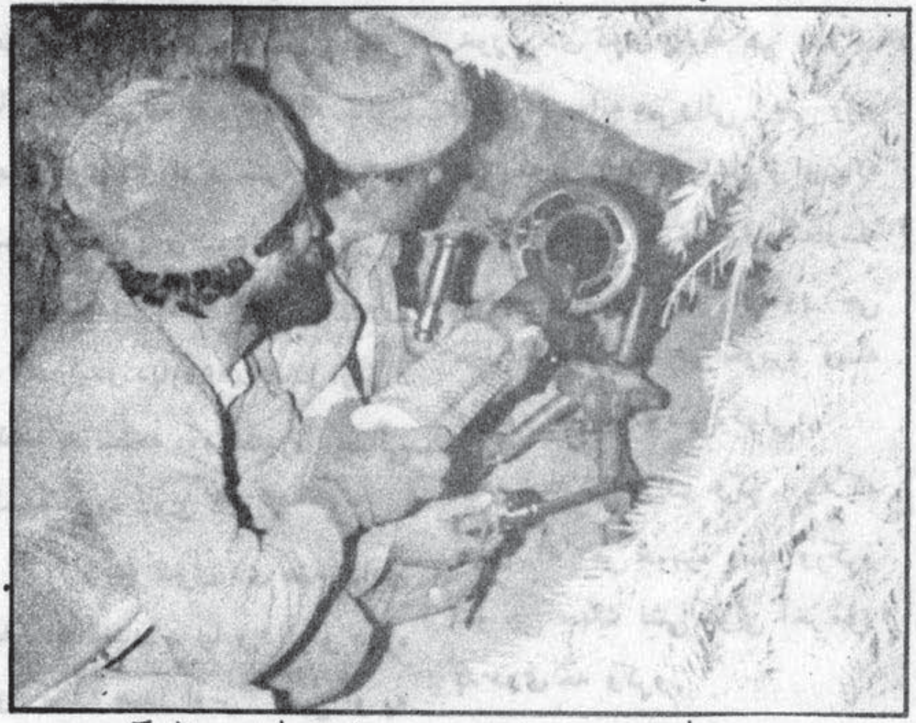

سرتیری مجاهدین پر دښمن باندې د درنو وسلو د انداخت په حالت کې

په شان وساتي اوحتی تردا اوس به هم ښه ورسره وکړی . ترڅو ښه خاطره له ځانه سره یوسي .

الله پاک (ج) د ي پا کستا ن د کافرانو او ظالمانو د تسلط څخه محفوظ ولری او توانا خدای (ج) دی په دی لوی پاک سر زمین کی اسلامي نظام رایج کړی .

عزیزانو ! څوخبری دخپل اتحاد او دتنظیمو په هکله هم تاسی ته کول غواړم د اتحاد په مسئله زما عرض دادی چه اوس الحمدالله تر پخوا ډیر دا تنظیمونه سره نژدی شوی دی .

په هفته کی حد اقل دوه وار دا تول مشران سره کینی او د اتحاد یو مشترک دفتر لری او داسی وختونه راځی چه مسلسل یوه هفته هم سره ناست وي او پر مسایلو باندی بحث کوي.د مجاهدینو انتقالی

حکومت‌هم تعین‌شوی دی‌اوبه‌مناسب فرصت کی به په‌کار شروع وکړی .

بل دا چه هئیتونه انتخاب شوی دی او لیږل‌شوي دي دننه افغانستان ته .هغوی اوس د سروی او مطالعی په حال کی دی خو په افغانستان کی دننه د مجاهدینو د حکومت د پاره یوځای ولتوی . بل دا چه د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت قانون جوړ شوی دی زه د اتحاد د عالی شورا د منشی په حیث په تاسی باندی دا زیری کوم چه دا قانون جوړ شوی دی او د مشرانو د عالی شوری څخه پاس شوی دی .

د مجاهدینو په مینځ کی د اختلاف د رفع کیدو دپاره هم همدا اوس د اتحاد په سطحه یوه مقتدره قضائی کمیته جوړه شوی ده .

بل کار چه شوی دی هغه دادی چه د افغانستان د بیا و دانولو دپاره یوه کمیته همدا اوس تعین او په کار بی پیل کړی دی .

بل کار دا شوی دی او آوازه ده چه روسان غواړی چه د افغانستان د جنوب څخه ووځی او په شمال‌کی ځان تینګ کړی .

نو داتحاد عالی شوری پدی باندی کافی دقت کړی دی او پروګرامونه بی جوړ کړی دی څو د دی کار مخ نیوی وکړی‌د افغانستان دتجزیی مخ نیوی وکړی .

بله خبره داده چه‌دمی په «۱۵» لکه څنګه چی روسانو وعده کړې ده چی له افغا نستان څخه به په وتلو شرع کوی‌نو مجاهدینودا فیصله کریده چه په کده به دا ټول تنظیمونه یو ډیر قوی عملیات په لاره اچوی .

دوستانو عزیزانو ! روس دا داسلام او زما او ستا د عزت او خاوری دښمن اوس په نظامی ساحه‌کی‌شکست خوړلی دی دوی پخپله هم اعتراف کوي هر چاته هم وائی . حتی وزیر بی دلته پاکستان ته راغلی و او چاته بی ویلی و چی دا خلک ولوکه وسله تلری خو جنګی دی او موږ چی خپلو طرفدارانوته هر څومره وسله ورکوو خو جنګ نشی کولی .

ده خپله دا اعتراف وکړ چه که دوی ته هر څومره وسله ورکړو خو چی جنګ نشی کولی آخر موږ به دوی څه وکړو .

نو دوی اوس غواړی چه دا خپل شکست په یوه سیاسی مانور او په یوه سیاسی فعالیت جبران کړی ضمناً ما دا خبره تاسوته وکړه چون دا مهمه ده .

زه بیا تاسوته عرض کوم چه‌هوښیار اوسو څوداسی کار ونکړو چه دروس په مقابل کی دا ګټلی جنګ خدای (ج) نا خواسته په دایوخوهیاشتو کی دروس په دسایسو بایلو .

زما دایقین دی لکه .. چی .. څه درته وویل بله اوومه دنور به په افغانستان کی انشاالله تفیح دوو زما دایقین دی چه جهاد دافغانستان به کامیابیږی دیری پاکی وینی به دی لاره کی دانډیوالانو توئی شوی دی ډیر مخلص کسان شهیدان شوی دی داسی‌کسان په میلیونونو شهیدان شول .

اضافه لر میلیون د چاسره چی‌د هیڅ چوکی او دارایی غم نه وو، چا چه سرف او صرف دالله پاک (ج) د دین دحمایت‌او دده دکلیمی‌دسرلوړی د پاره ځان قربان کړی دی اوبس .

ډیرمعصوم کوچنیان‌چه هغوی هیڅ ددنیا ترخی اوخوږی ندی‌لیدلی اوهیڅ لوع امید د زنده‌کی د چوکی او منصب تلری دایتیمان شول ډیر کورونه دیتیمانو ډک دی او ډیری کونډی ، ډیری سیاسری زمونږ او ستاسی د میره دسرپرستی‌نه محرومی شوی دی د هیڅ یوی ښځی دا په ذهن کی هم نګرځی چه د افغانستان پر تخت کښینی .

دوستانو ! داسی‌مخلص کسا ن شهیدان شول ، چه ما در ته وویل چه د هغوی هیڅ مادی تمه په دی جهاد کی نه وه نو الله پاک (ج) به دا وینی انشاالله نه ضایع کوی .

باقی په ۳۳ مخ کی

په څمکنوکې د ځنیواد غیرعادلانه تړون د ردولو په مناسبت غونډې ته د ډاکتر فاروق اعظم وینا :

په دې حساسه مرحله کې کوم شی چې روس د جنګ په ډګر کې بایللي دي غواړي چې د سیاست په میدان کې یې جبران کړي

درود پر محمد (صلی الله علیه وسلم) باندی وواياست حمد اوثنا دی الله پاک لره وی چا چی مونږ د ځمکی پر مخ خپل خلیفه تا کلی یو. درود او صفت دی د هغه په رسول پاک وی چا چی مونږ ته د دغه خلافت لار او اصول ئی را ښودلی دی. درود دې د ده په اصحابو کرامو وي چا چي مونږ ته د دغه خلافت عملی تجربه را ښودلی ده.

او د چا په حق کی چی پخپله لوی خدای (ج) فرما ئیلی دی چی «اشداء علی الکفار رحماء بینهم» درود دی زمونږ په امامانو وی چا چی په نه ستړی کیدو نکی زیار دا لار روښانه ساتلی ده.

رحمتونه دی د اسلام خصوصاً د افغانستان په شهیدانو وي چا چی د خپلو وینو په بیعه دا دین ساتلي دی رحمتونه دې د افغانستان پر مجاهدینو وي چا چی صرف او صرف د اسلام د سر لوړی، او د خپلی مقدسی خاوری د دفاع په منظور د زمانی د یو لوی شیطانی طاقت یعنی روس ګولیو ته سینی سپر کړی دي. رحمتونه دې په مهاجرینو وی چا چی د دی وطن سختی ګرمی، او یخونه ګاللي دي. رحمتونه دی په حاضر مجلس وي چا چی صرف د خپل دین او مشروع حقوقو د دفاع په لار کی دوسره زحمتونه پر ځان منلي دی.

اما بعد :

فاعوذ بالله من الشیطن الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الم ترکیف فعل ربک باصحب الفیل ٥ الم یجعل کیدهم فیه تضلیل ٥ وارسل علیهم طیرا ابابیل ترمیهم بحجارة من سجیل ٥ فجعلهم کعصف ماکول ٥

عزیزالو ګرمی ده. زمونږ د مجلس اصلی موضوع د ژنیو تړون دی او زمونږ ننني کنفرانس د ژنیو پر موضوع او پر اړونده مسائللو جوړ شوی دی.

د ژینو مذاکرات چی تیره پنجشنبه د یوی معاهدی په امضاء پای ته ورسیدل نن زمونږ د مؤمن ولس سره د یوی سیاسی موضوع په حیث مطرح ده. مونږ دی مذاکراتو ته د ابتدا څخه په شک کتلي او هغه مو د افغانستان د قضیی د یو جامع او عادلانه حل لپاره مؤثر نه دی ګڼلی.

نو طبعی ده چی د داسی معاهدی په احترام او عملی کیدو مکلف نه یو. مونږ ته دا معاهده په دی خاطر د منلو وړ نه وه او نه ده چی:

اول : دا د ملګرو ملتو د مؤسسی د منشورخلاف ده.

د ملګرو ملتو د مؤسسی په منشور کی په صراحت ذکر دی چه دولسونو د سرنوشت د تعین حق خپله د ولسونو سره دی. په دی معاهده کی دا اصل چی د منشور د ملل متحد

دی نه دی راغلی او څلور اساسی بند و بیدا نشته .

دوهم : دا د ملل متحد د مسلسلو فیصلو چی په هغه کی هم د افغانستان د ملت د سرنوشت حق خپله د دی مسلم ملت حق بولی ذکر نه دی شوی نو ځکه موږ ددی معاهدی سره توافق نه درلود .

دریم : - د ملل متحد د فیصلو د صریح حکم په خلاف ده . معاهده چی کوم وایي ، د قضیي د ټولو اطرافو سره باید تماس ونیول شی او عاجل ونیول شی او د افغانستان د قضیي یو عادلانه حل باید پیدا شی . موږ په داسی حال کی چی په افغانستان کی په واقعیت سره وایو چی د وه اطرافه جنګیږی .

یو روس د یوه متجاوز طاقت په حیث بل همدا د افغانستان مجاهد ملت د افغانستان د مدافع په حیث په دی مذاکراتو کی روس د روس دخوشحالی لپاره وتلی دی او مجاهدین هم د روس د خوشحالی لپاره د مذاکراتو څخه ایستل شوي . نو ځکه موږ د دی مذاکراتو ته د ابتدا نه په شک کتلی دی او فکر مو کړی دی چه زموږ د مجاهد ملت منافع پکښی خوندی کیږی نه .

تصور وکړی چه دا څومره عجیبه خبره ده چی د ژینو په معاهده کی روس ، امریکا د کابل د ګوډاګی حکومت او پاکستان سره په دی مذاکره باندی امضاء کوی په داسی حال کی چی د دی مجاهد ملت واقعی ممثلین چی دا همدا مشران دی همدا تاسی خلک یاست وجود نلری او د افغانستان په تمثیل د افغانستان په نمایندګی د روس د قواؤ یو جزء د روس د پوځ جزء چی هغه د کابل ګوډاګی حکومت دی هغه امضاء کوی .

اوس روسانو ددوو میاشتو په ترځ کی دوتلو وعده کړی ده او په دی شرطیی کړی دمعاهدی سره چه معاهده به امضاء کیږی بیا به دوی وځی . پس داد ملل متحد دمنشور دفیصلو خلاف ده او په دی کی دروسانو یو چل دی .

څلورم : روسان ددی په ځای چی تعهد وکړی چی بیا به دافغانستان په داخلی امورو کی مداخله نه کوی اود خپلو پوځونو دوتلو سره سم به خپل مزدور حکومت چی ددوی د ټانکو پرسر راغلی دی هم د ځان سره بیابی برعکس غواړی چی د نجیب ګوډاګی حکومت په افغانستان کی د دی معاهدی په برکت ځای پر ځای وساتي . او شرائط داسی برابر وي چی دامعاهده دی د کابل د مزدور حکومت اود افغانستان د مستقل حکومت په منزله راشی .

ګرانو وطنوالو : په پورتنیو دلایلو دامعاهده دملل متحد دمنشور او فیصلو خلاف غیرعادلانه اوزموږ دمجاهد ملت دجائز اومشروع ارمان دترسره کیدو لپاره چاره نه ګڼو .

موږ په داسی حال کی چه د روسانو وتل دمجاهدینو بری ګڼو . تر هغو خپل مسلحانه جهاد ته په قاطعیت ادامه ورکوو ترڅو دروس یو پوځی هم په افغانستان کی پاتی وی او تر هغو به دی جهاد ته ادامه ورکوو څو چی دروس د پوځ جزء (دکابل ګوډاګی رژیم) سقوط وکړی که روسان نن داستاسو مجاهدینو دفشار په وجه وځی هم ، که روسان نن ستاسی دلاسه ناکامیږی اوشکست خوری او وځی هم ، خوکه مزدور حکومت یی پاتی وی موږ دروسانو مستقیم اومسلحانه مداخلت پای ته رسیدلی نه بولو . ترڅوچی داګوډاګی حکومت په افغانستان کی وی په حقیقت کی روس مستقیمه مداخله لري او موږ دهغه په مقابل کی قاطعانه جهاد ته ادامه ورکوو .

موږ دامقدس جهاد صرف اوصرف دلوی خدای(ج) په امر اوپه مرسته پیل کړی دی او هغه ته به ترآخری بری ادامه ورکوو . لکه په تشلاس موږچی جهاد پیل کړ او روس موږ په

گوندو کړ اوس تر پخوا دوسالو په لحاظ ډیر قوي یوه توکه روس و وځي نو زه فکر کوم چه دغه مزدور حکومت به دیو څو ورځو لپاره هم ستاسي مجا-هدینو په مقابل کي مقاومت و نکړي. که روسان هرڅومره وسله دي مزدور حکومت ته ورکړي زما یقین دی چه انشاالله تعالی دوی او دا وسله به ټول همداسي ستاسي مجاهدینو لاس ته پریوځي او انشاالله د روس په دی وسله به اسلامي نظام بیا تاسي ټایموی.

نصر من الله وفتح قریب

گرانو عزیزانو!

مونږ دجهاد او مهاجرت په دغه مر-حله کي دټولو دغو کسانو اودولتونو چي زمونږ سره يي مرسته کړي د ه شکریه کوو. مونږ دډنیا ټول مسلمانان ورونه گڼو. افغانستان داسلامي امت یو جزء دی او قضیه يي هم د ټول مسلم او مسلمه ملت قضیه ده.

مونږ دلږی له ټولو مسلمانانو نه په دغه حساسه مرحله کي د مرستي غوښتنه کوو خصوصاً پاکستان او ایران ته زمونږ هیله ډیره زیاته ده. مونږ خو-خوشحاله يو چه ورمه ورځ دپاکستان ورور هیواد صدر او صدراعظم دواړو افغان مهاجرینو ته اطمینان ورکړ چي څوک به دوی په زور د پاکستان څخه نه باسي. تر هغو به مهاجر همدلته د پخوا په شان اوسیږی تر څو په افغانستان کي حالات دمهاجرو په خوښه سم نه وی راغلي، تر هغو به مهاجر افغانستان ته نه ځي تر څو په افغانستان کي یو اسلامي نظام قائم شوی نه وی. دوی دا تعهد هم کړی دی چي د دوی مرستي به افغانانو ته د پخوا په شان جاري وی

زمونږ د خپل مجاهد ولس په هوښیاري صبراو دوراندیشي یقین دی

دوی به نه یواځي د تکلیف په وخت کي يي صبره کیږی نه بلکي د فتحي او نصرت په وخت کي به هم خپله حوصله د لاسه نه ورکوی او د خپلو مشرانو هدایاتو ته به منتظر وی زما مشوره تاسو ټولو ورونو ته داده چه تر پخوا باید زیات محتاط هوشیار او ثابت قدم اوسو. حالات په دقت سره تر مطالعي لاندي ونیسو : ژر خپلي کډی بار نکړو، تر څو چي په افغانستان کي اسلامي نظام نه وی راغلي او تر څو چه ستاسو دقیادت او مشر توب لخوا څخه و تاسو ته نه وی ویل شوي چي ولاړشي او تر څو چي تاسو ته ددوی لخوا اطمینان درکړل شوی نه وی تاسو پخپل سرکار مکوی چي روس ډیر مکار او ډیر شیاد دی او هه دی حساسه مرحله کي کوم شی چه دجنگ په ډگر يي بایللي دی غواړی چه د سیاست په میدان کي يي جبران کړی بایدمتوجه اوسو چه دروس ارمان باید تر آخری لحظي ترسره نشي په دی لارکي دټولو مجاهدو قوتونو اتحاد او اتفاق تر ټولو مهم او مؤثر دی چه الحمد الله زمونږ اتفاق ورځ په ورځ په کیدونکي دی او تاسو گوری چه په هرمجلس کي دامشران ټول یو ځای ناست وی پریولین خبری کوی او ټول ددی ملت داطمینان لپاره څه وایي. زمونږ کارونه الحمدالله په ډیر ښه وضیعت سره روان دی اوانشاالله افغانستان ته به ټول یوځای داسلام دکامیابي لپاره ځو. په خپلو کارونو او تصمیمونو کي باید پوره دقت او مشوره وکړو. مونږ ستاسو په خدمت کي یو زمونږ دفترونه ستاسو پر مخ خلاص دی زمونږ مشوری ستاسو سره دی، مونږ ستاسو ورونه یو هر وخت تاسو ته معلومات درکولي شو، هر وخت ستاسو سره خپله مشوره شر-یکولی شو.

لوی خدای مومل اوسه. د خوږ اسلام د کامیابي او د گران افغا-نستان د آزادۍ په دعا.

وسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته.

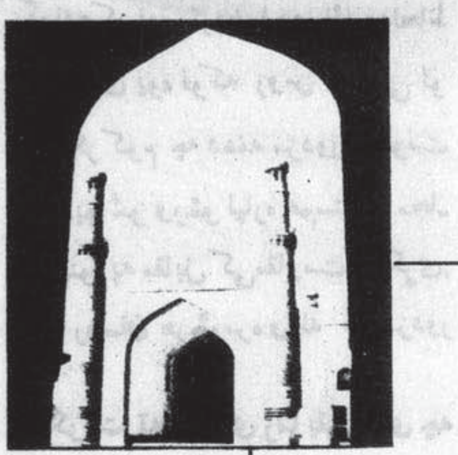

واسلام په رڼا کې

که رڼا ده پیروي د محمد (ص) ده
ګڼې نشته په جهان بله رڼا

(پیوسته به گذشته)

ترجمه از: احمد رونده

اساسات حکومت اسلامی

بیانات وگفتار دانشمندان اسلام درمورد حاکمیت خداوند (ج)

کنون نظریات واظهارات امامان مجتهد ومشهور ودانشمند اسلام را تقدیم و ارایه میداریم. تا که اتحاد نظرواتفاق گفتارفقهای قدیم درمورد حاکمیت الهی اشکار گردد.

۱ ـ امام ابو حنیفه (رح) (وفات ۱۵۰ ﻫ) میگوید: من بکتاب خدا(ج) عمل میکنم درصورتیکه حکمی دران بدست نیاید متمسک به سنت رسول الله ـ (ص) میگردم وهرگاه از کتاب وسنت حکمی بدست نیامد به قول صحابه (رض) وبخصوص آن قولیکه طرف پسندم قرار گرفت عمل مینمایم غیر ازاین به گفتار کسی دیگری فیصله وحکم نمیدهم.

امام ابوحنیفه (رح) میفرمودند که حرام است برانکه بدون ادراک ودر یافت دلیل برگفته من فتوی میدهد وبرهرکسی اظهار نظر دردین مناسب نیست تاآنکه تحقیق نکنند که شریعت محمد ﷺ این حرف راه بپذیرند.

امام (رح) میفرمودند که: ازعمل کردن بررای ذاتی مردم (بدون دلیل) اجتناب نمایند.

۲ ـ امام ابوحنیفه وفات ۱۸۲ ﻫ شاگرد امام ابویوسف (رح) یحیی ابن یحیی (رح) میفرماید که من دروقت وفات امام (رح) ازوی شنیدم که: من از تمام فتاوی خودم رجعت کرده ام باستثنای آنهائیکه به کتاب الله (ج) وسنت رسول الله (ص) موافق بودند.

ابن عبدالبر (رح) امام شعرانی (رح) وابن شامی (رح) ازهرچارامام نقل قول میکنند که گفته اند: «مذهب ما عمل به احادیث صحیح است».

حاکمیت الهی در پرتو عقل سلیم

حاکمیت خداوندی (ج) مسئله ایست عقیدوی وایمانی برای یک مؤمن دلیلی اصلی کتاب وسنت است واگر حرفی از طریق عقل انسانی ثابت گردد سبب استحکام ایمان میگردد، پس چه بهتر که این موضوع درپرتو عقل هم تحقیق وتدقیق گردد.

در (۴۹) جای از قرآنکریم تذکر عقل داده شده است که هم معنی یامعنی نزدیک آن کلمه قلب (دل) که در ۱۳۵ جای درقرآنکریم تذکر یافته.

انسال ذریعه عقل وقلب داد وسند مینماید باز هم عقلی گاهی سایم و هنگامی مریض علیل میباشد که باین جهت باوصف این نعمت بزرگ‌خداوندی(ج) بادراک اشیا در تفریق نفع وضرر کفالت کامل نمیتواند کرد. بلکه به رهنمائی خدای خود محتاج میباشد، لذاتنها برعقل اتکا نمیتواند شد.

حقیقت عقل انسانی

کلمه عقل از باب عقل یعقل صیغه مصدری است که معنی آن بستن یابسته کردن است. بستن اشتررا(عقل الصبیر) گویند، فلهی را معقل گویند بنا برآنکه پناه گاه ازحمله دشمن میباشد برعقل اطلاق قلب وبر قلب اطلاق عقل نیز میشود. ازنگاه همین مفهوم اساسی اطلاق عقل به دقت وتفکر آن قوه دانش میکردد که خداوند بصورت فطری در قلب ودل انسان بوجود اورده است. حارث بن اسد محاسی (رح) میفرماید: عقل آن قدرت فکری است که بواسطهٔ آن استعداد ادراک علوم فکری پیدا میشود یعنی این روشنی است که بر قلب افگنده شده ودرپرتوان استعداد شناخت اشیا واجناس بوجود میاید. امام ابوالحسن اشعری(رح)متوفی (۳۳۰ ه) فرموده عقل تمیز و دانش است فراست و زیرکی است که با ساس آن زندگی اصلاح میشود و انسان متوجه حکم شرعی میگردد. اطلاق عقل به علم دینی دانستن، فهمیدن، درک کردن در یافتن وشناختن نیز میشود.

علم در اصل وحقیقت میوه وثمر عقل است قسمیکه خوشهٔ انگوررا هم انگور میخوانند و میوه آنراهم انگور میگویند، همین طور قوهٔ عاقله راهم عقلی میگویند ومیوه ان (علم)ودانش راهم عقل خوانده اند.

درصراح اللغات معنی عقل به خرد ودانش شده وبمعنی دریافتن هم آمده است. قوه عاقله راعقل مطبوع معنی عقل طبیعی هم گویند وبه عقل بمعنی علم عقل مسموع یعنی علم کسبی هم نام داده اند.

اقسام عقل ازنظر امام غزالی ومولانای روم(رح)

امام غزالی فصل هفتم کتاب احیا-العلم خودش رابه بیان حقیقت عقل اهمیت آنها، درجات و اقسام آنها مختصر ساخته اند:

امام چار بخش عقل را بیان داشته اند:

۱- عقل طبیعی یعنی قوه عاقله ادراک فطری ودقت وتفکر.

۲- عقل بدیهی: یعنی علمیکه برای بدست اوردن ان غور وتعمق فکری احتیاجی نیست ونه درآن اختلاف نظریات موجود است مثلا میگوئیم که عدد(۲) بزرگتر ازعدد(۱)است.

۳- عقل تجربی: یعنی علمیکه ذریعه تجربه بدست میآید آدم مجرب راعاقل خوانند وآنکسی راکه ازتجارب نتیجهٔ بدست نمیتواند آوردویانتیجه نمیگیرد غبی وغافل میگویند.

۴- عقل دوراندیش: عقل پخته و رسیده ایکه متوجه انجام امری بود، منفعت وفوت وقت رادرنظر نگرفته وخواهشات وجذبات بران غالب نگردیده واو برانها غلبه حاصل مینماید. مثال حالت اول مانند بن درخت و مثالهای دوم وسوم همچون درخت ومیوه آن میباشد.

مولانای روم(رح) متوفی (۶۷۲ ه) دوقسم عقل رابیان داشته اند:

۱- عقل جزوی: آن عقل ماده پرستی که تابع محسوسات وماديات باشد وپیوسته در فکر منافع مادی خواهشات حیوانی واغراض شخصی وذاتی بوده باشد، میوهٔ این عقل او هام وشکوک است وعالم ظلمات وتاریکیهای وطن و مسکنش میباشدچه سبب بدنامی وبد شهرتی بزرگی میگردد.

«عقل جزوی افتش وهم است وطن»
«زانکه درظلمات شد دور از وطن»
«عقل جزوی عقل را بد نام کرد»
«کام دنیا مرد را بی کام کرد»
(مثنوی)

۲- عقل ایمانی: عقلیست که در

پرتو رهنمایی انبیا علیهم الصلوه دقت وفکر میکند ، دائره این عقل تنها حیوانی ، جسمانی ومنافع مادی نبوده بلکه توجه اصلی آن متوجه روحانی اخلاقی وبسوی مصلحت دایمی آخرت میباشد ، این عقل باعث اطمینان و آرامش خاطر گشته از قید خواهشات نفسانی آزاد است ومقام وحیثیت بهره دار و حافظ تلب رادارد .

« عقل ایمانی چو شحنه عادل است »
« پاسبان وحاکم شهر د ل است »
« عقل د ر تن حاکم ایمان بو د »
« که زبیمش نفس در زندان بود »
(مثنوی)

مولانای روم در دفتر چارم مثنوی خویش انسان راسه نوع خوانده اند:

۱ - عاقل تام یاکامل : که نورنبوت و مثال رسالت را با خود داشته باشد این انسان قائد ورهبرورهنما است .

۲ - نیمه عاقل : که صاحب نور (نبی ص) را روشنی ونور چشمانش گرداند هرچه را با آن نور و روشنی مشاهده کند ودرهرامرو معاملهٔ برآن چنان اعتماد کند قسمیکه کوری به رهنمایش اعتماد مینماید .

۳ - شقی بی همه چیز : که همأ و تماماً خر (مرکب) بوده که نه ازخود نورو روشنی داشته میباشیونه صاحب نوری را بصفت قائد خویش میشناسد .

« عاقل آنباشد که باا و مشغله است »
« او د لیل وپیشوای قا فله است »
« دیگری نیم عـــاقل آمـــد او »
« عاقلی را دیدهٔ خود دا ند ا و »
« دست دروی زد چوکور اندر دلیل »
« تا بد و بینا شد وچست وجلیل »
« وان خری کزعقل حوسنگی نداشت »
« خودنبودش عقل وعاقل راگذشت »
مثنوی دفتر چارم

مولانای روم (رح) عقل تمام را جای دیگری عقل کل گفته ونورآنرا به آفتاب تشبیهه کر د ه ، این عقل مانند مشک است وعقل مردم عام و یاعقل عوام همچون عطرو خوشبویی آنست .

« هست عقلی همچو قرص آفتاب »
« هست عقلی کمتر از زهرهٔ شهاب »
« عقلهای خلق عکس عقل ا و »
« عقل او مشک وعقل خلق بو »
« عقل کل ونفس کل مرد خدااست »
« عرش وکرسی رامدان کزوی جداست»
« مظهر حق است ذات پاک ا و »
« زوبجو حق ر ا واز دیگر مجو »
(دفترپنجم مثنوی)

منشاء اصلی عقل انسانی

از تفصیلات فوق معلوم گردیدکه باساس گفتار امام غزالی رح (عقل دور اندیش) وباستناد قو ل مولانای روم رح (عقل ایمانی) بمعنی صحیح وواقعی ان عقل سلیم است ودایرهٔ اصلی ودرست آن اینستکه در پر تو وحی الهی دقت وتأ.ل میکند. بنا اگر عقل خو د کفا لت میکرد پس خداوند (ج) نه انبیا علیهم الصلوه ونه کتب آسمانی رامیفرستاد درقرآن کریم همین علت سبب بیان گردیده درسوره بقره آیه ۲۳۲ - ۲٤۱ - بعد تذکر وبیان برخی از احکام مهر طلاق ووصیت فرموده است که بهمین نهج خداوند (ج) بیان میکند بشما احکام خودش راتاآنکه فکر کنید و بدانید درسورهٔ نور آیهٔ (۵۸ - ٦۱) پس از بیان قوانین خانواده وخارج از آن فرموده است :

همین گونه خداوند (ج) احکام خودش رابشما بیان مینماید تاآنکه شما فکر کنید وبفهمید .

درسورهٔ یوسف (ع) میفرماید که : «ما این کتاب(قرآن) را بزبان عربی نازل کر د یم تاکه شما فکر کنید و بدانید . » مقصد وغرض آیات مبارکه اینستکه عقل آزاد انسانی ا ز وحی قانون معتدل برابر ونافعی را معلوم نمیتواند کرد ، کاراصلی عقل آنستکه درداخل عمق تفهیم خداوند(ج)غور وفکر کند . زیرا بدون وحی الهی و رهنمودهای انبیای کرام علیم الصاوة به منکرین آزاد وآنانیکه برای خود درجستجوی راهی اند قرآنکریم سفها (بی عقلان) گفته است . (البقره آیه ۱۳ - ۱۳۰ - ۱٤۱ دیده شود » .

در علوم طبیعی حقایق تااندازهای از عقل وتجربه برملا میگردد . راه در دایرهٔ الهیات واخلاقیات به عقل

انسانی هیچ حیثیتی بعقل داده نشده چه احتمال اشتباه درآن در هر وقت موجود است .

امام غزالی (رح) میفرماید : هنگا - میکه بعد علم کلام بمطالعه فلسفه پرداختم پس ازگذشت سه سال مطالعه دریافتم که : حتی اگرمن به هرانچه در فلسفه است بگویم باز هم در ان تا حدی سخنان فریبنده هست گرچه تا اندازه سخنان درست هم دارد ، گپ های خیالی هم دارد . برایم چنان اطلاعی داده شدکه درانشک وشبهة وجود ندارد .

امام فخرالدین رازی رح متوفی (۶۰۶ه) که استاد فلسفه ومنطق بود درمورد تقریباً (۲۰۰) کتاب نوشته بالاخره باین نتیجه رسیدکه :«من تمام طرق علم کلام وفلسفه را امتحان کردم که هیچکدام آن نه تشنگی تشنه ایرا فرومی نشاند و نه علاج مرض مریضی را مینماید دیدم که طریق نزدیک وآسان راه قرآن است » .

ابو اسحق الشاطبی میفرماید : از آغاز جهان تاامروز ازتجارب وعلوم متداوله ودانش این سخن مستفاد میشود که :

عقول در بدست آوردن مصالح و احتراز ازمفاسد قوت مستقل ندارد .

فیلسوفی چون علامه اقبال (رح) مجبور به چنین اظهاری گردیده :

تنها به نام وعقل پیمایه کسی امام ورهبر نمیتواند شد چه هر گا هیکه گمان وخیال رهبر ورهنما گردد در آنوقت بسوی تباهی میرود . ازتمام کج وپیچ های زندگی گذشته وعبور نموده‌ام ، پس ای مو لا یم حال مرا دیوانگی وجنون به بخشای من تمام علوم شرق وغرب راخوانده‌ام لکن در روحم تا حال درد وتکلیفی با قیست تمام‌هستی غلام جلال ازلی اوتعالی است . محض تلب است که همه وقته باعقل درستیز میباشد » .

تفصیل دلائل عقلی :

دلیل اول : نخستین ، بزرگتر وقویتر ازهمه دلایل، اینست که آنکه خالق است، مالک وانکه مالک است حاکم نیز میباشد ، هیچگا هی عقل سخنی را نمیپذیرد که چیزی را یکنفر باکسی ساخته باشد و آن در ملکیت دیگری باشد مگر اینکه باستیذان از مالک درآن تصرفی کند لیکن مالک مستقل بالذات کسی است که خالق آنست واین وا قعیتی که بر غلام

ومملوک تنها حکم آقا ومالک اونافذ است حقیقتی است که بعقل بدیهی ثابت شده است، وبراي معلوم کردن آن دقت وفکر زیادي بکار نیست. تنفیذ قانون ساخته عقل بشر وانسان بر انسان خلاف مغایر حریت آزدي شرف وکرامت است. تصور آزادي دراسلام عزیز این نیست که قومی ازغلامی قوم دیگری ویا مملکتی از اسارت مملکت دیگری ازاد گردد بلکه آزادی واقعی وحقیقی اینستکه انسانی از غلامی انسان دیگری برآید وغلام وفرمانبردار خالق حقیقی خود گردد. از قانون مروج وطن وساخته قوم پیروی واطاعت هم یکنوع غلامی است، آزادی اینستکه انسان از غلامی واسارت مخلوق آزاد شود وغلامی وبندگی خالقش را اختیار نماید مثل اینکه علامه اقبال میگوید

تا نه رمز لا الله آید بدست
بند غیر الله را نتوان شکست.

یعنی رمز لا الله در اینستکه بجز بندگی خداوند (ج) زنجیر غلامی هر کسی دیگری گسسته و شکستانده میشود.

دلیل دوم: عقل انسانی مخلوق است ودر فطرت مخلوق فقر واحتیاج شامل است، بس باین لحاظ قانون عقلی از نقص، عیب اشتباه وسهوه بری نمی باشد، لیکن خداوند ذات غني وصمد است یعنی ازهرنوع احتیاج بی نیاز است، بناءً قانون او تعالی هم بری از هرنوع نقص وعیب میباشد. آنکه دهری و منکر از خدا نباشد درقول این ادعاها و سخنان درنگ نمی کند خداوند نه در وجود خود محتاج بغیر است ونه در علم اوباریتعالی (ج) ضرورتی بمعلمی واسبابی هست واما انسان در ذات خود هم فقیر ومحتاج وهم در فکر وتعقل خودش به آلات و اسباب عام نیاز مند است ذریعهٔ ووسیلهٔ علمش حواس پنجگانه است که هیچکدام از اشتباه خالی نیست توسط همین حواس و باسامر آنها درک عقل وفکر کامل آن باز هم مستقل نمی باشد.

وباساس ادراک ناقص وناکافی عام قطعی مصالح بدست نمیتواند آمدوبیش ازپیش گمان وقیاس میگردد. باساس واستناد احساس وتجربه عقل انسانی در چارچوب علوم ساینس وطبیعی کار کرده میتواند واما در چوکات اخلاقیات واجتماعیات احساس وتجربه قاصر وعاجز است به آن جهتیکه قانون اخلاقی ومدنی درامور قابل احساس نبوده بلکه این امور معنوی است وتجربه در امور مادی وحسی بعمل میاید هر گاه چیزی بدست آید آنهم عاری از اشتباه نمی باشد .(ادامه دارد)

په لیږ لیکی

دیالکتیک

د تاریخ په لورو، ژورو کی

عبدالله گل ریان

لرغونی یونان :- په فکری جریان کی چی دیالکتیک د مباحثی دفن یا جدالی سیر په ډول استعمال شویدی خورا اوږد تاریخ لری، د سقراط او افلاطون پـــه اصطلاح دیالکتیک د فکری روش او جریان لوم و.

سقراطی روش چی نن هم په همدی نوم یادیږی داو چی عقاید او انکار به یې سره مخامخ کول په دی معنی چی که به هغه وغوښتل چی مسایل حل کړی، لومړی به یې هغه تجزیه او تحلیلول او له خورا ساده لوری به یې پیل وربالندی کاوه څو به مغلق حد ته ورسید.

وایي چی دسقراط دا تحلیل د پوښتنی په توگه وه، هغه به ویل چی مور می قابله (دایه) وه او زه هم د هغی په روش د افکارو په زیږیدلو کی له خلکو سره مرسته کوم، څو هغوی دخپل فطرت سره سم مطالب درک کړی، گنی زه هغوی ته څه نه ورکوم.

د افلاطون روش هم دیالکتیک نومیده، څو چی کله دارسطو وخت راغی، منطق یې ترتیب کړ، خو عامه مباحثه یې دیالکتیک ونه بلله بلکه د برهان او جدل توپیر یې وکړ.

هغه چی هلته یکی د حقایقو پلټل او ترلاسه کول مطلب وی برهان یا مباحثه ده څو چی کله په مباحثه کی هدف یوازی خپل نظر غالب ثابتول وی نو هغه جدل بلل کیږی نه برهان، د برهان او جدل یو توپیر دا هم دی چی پـــه برهان کی په هغو حقایقو استناد کیږی چی سل په سلو کی یقینی وی چه هغوی شپږ گونی مبادی دي لکه : لومړنی بدیهیات، مشاهدات، فطریات تجربی، متواترت او حدسونه.

خو د جدل مبادي سل په سلو کی یقینی نه وی یوازی یوه لوری ته قبول وی.

ارسطو جدل ته دیالکتیک ووایه او له اصلی مباحثی او برهان څخه یې راگوښی کړ.

هیګـــل :- هیگل څـــو څینی پوهان ایډیالست گڼی او څینی یې ماټریالست، اما هغه ځانته یوه فلسفه لری، چی نه د ایډیالست اطلاق وربالندی کیږی او نه د ماټریالست.

ایډیالست او ماټریالست څو هلته پیدا کیږی چی روح او ماده دوه ځانته اصلو نه وگڼی او بیا که روح اصل وشمیری او ماده د هغی تابع او اعتباری وگڼی نو هلته ایډیالست بلل کیږی، څـــو کـــه ماده اصله وبولی او معنی د هغی انعکاس نو ماټریالست بللای شی.

هیگل اصلاً دروح او مادی په ځانته والی قایل نه و، بلکه هغه دواړه یو گڼل، په دی ډول چی

ماده او معنى د يـوه ځيز دوه مخونه دي.

هيګل د ارسطو د لومړنى علت اصل نشواى توجيه کولاى، لومړنى اصل چى په ارسطوى فلسفه کى داسى ښودل شوى و چى په طبيعت کى حرکت شته چى حرکت علت غواړى، او لومړنى علت بايد د طبيعت له دستګاه څخه وتلى او بهرنى وى په دى دول له مادى څخه فوق (ماوارا الطبيعه) محرک له ضرورت شته چى په طبيعت کى تحرک راولى او يا د ټولو علتونو لومړنى علت يوبى علته علت وى خو هيګل دلومړنى علت په ځاى چى له طبيعت څخه وتلى وى، د هستى دستګاه داسى توجيه کړه چى هره هستى له ځان سره خپله نيستى. هم لرى او د دى هستى او نيستى له ترکيب څخه بله هستى پيدا کيږى چى هيګل هستى - نيستى او دوهمه هستى دتز- انتى تز او سن تز په نومو نو ونومول، هغه وايي چى هرڅه دى ددىدستګاه په دننه کى دي اوله دى دستګاه څخه بهر څه شى نشته او دامنطقى ضرورت دى چى دتز او انتى تزنتيجه به سن تز وى، خو دا درى مرحلى به په يوه دستګاه کى وى چى په دى تحليل به نودمادى او معنى بيل والى ناممکن وى حتىٰ خداى هم د هيګل په عقيده د طبيعت د دستګاه په دننه کى دى.

هـ هغه وايي چى د لومړنى علت اصل په دى د منلو وړ ندى چى بيا هم د وروستنى علت په هکله دا پوښتنه پيدا کيږى چى د هغه علت بيا څه دي، نو د طبيعت د دستګاه د توجيه لنده لاره داده چى د دليل د لارى او د منطقى استنتاج له لورى د طبيعت په دستګاه کى حرکات د هغه په داخلى تضاد منتهى شى به دې حساب به نو د منطق ساحه له ذهن څخه عين ته هم پلى شى او هرڅه چى ذهنى وى هغه به عينى هم وى او کوم ځيز چى عينى او واقع وى، ذهنى به هم وى نوکوم قوانين چى د ذهنى او صورى منطق دى، هغوى به د ټولى هستى په ميدان کى هم وى، په دى لحاظ د هيګل پـه عقيده د علت سلسله تجربى ده او د داخلى تضادلړى عقلى ده او دا توجيه په ديالکتيک کيدلاى شى، چى د تز او انتى تز پروسه به په طبيعت کى هم جارى وى خو دا چى دا منطقى مقولى دى. د دى لپاره چى د لومړنى علت معضله ده نه حل شى نو ذهنى او عينى ځيزونه بى يو وګڼل څو په طبيعت کى هم دمنطقى ضرورت په اساس لومړنى علت په خپله دستګاه کى پيدا شى.

د هيګل په نظر د هستى دستګاه يو کلي او مطلق واحد دى، په دى دستګاه کى چى انسان هرڅه درک کړى هغه واقع دى، واقع بايد د انسان په عقل کى محقق شى دهيګل په عقيده دا مطلق يـو واقعى او خارجى مطلق دى، چى د مکان او او زمان له ظروفو څخه وتلى دى او دا مطلق د جهان روح دى، چى اديان يى خداى ګڼى.

د همغى روح، عقل د طبيعت په شکل ځان ښکاره کوى چى: تاريخ ټولنه او افراد د هغه اجزاوى دي او دا اجزاوى يو ديالکتيکى جريان لرى چى هغوى د نهايي سنتز او وروستنى کمال (خداى) پـه لـور درومى.

له همدى کبله ځنى فلاسفه هيګل په وحدت الوجود قايل بولى.

په هرحال دا چى د هيګل فلسفه څه، يا له حقيقت څخه څومره لرى ده خو ځانته بحث غواړى، اما يوى موضوع ته اشاره کول په کار ده چى دديالکتيکى منطق او صورى (ارسطوى) منطق توپير ښکى روښانه شى.

ځنى وايي: سره له دى چى په فلسفى مکتبو نوکى توپير شته خو پـه کلي دول دوه فلسفى ښکى عمده دي چى لورى فلسفى د هغوى

په شا وخوا راګرځي.

یوه فلسفه دا ده چې ټول موجودات د هستي هغه حالت لري چې ثابت دي، په زمانه پورې اړه نلري یعني وو، شته او بیا به هم وي.

بل فلسفي نظر دا دی چې هر څه د تحول او تکامل په حالت کې دي هغه څه چې وو اوس په هغه ډول نه دي او بیا به د اوس په ډول نه وي.

کولای شو ای دا فلسفې په (شته) او (کیدلو) باندې تعبیر کړو په دری ژبه کې ورته د (بودن) او (شدن) الفاظ مصطلح دي.

د شتو په فلسفه کې دري اصله پایښت لري چې کوم بدلون پکې نه راځي لکه روح، حقیقت او اخلاقي اصول.

د کیدلو (شدن) په فلسفه کې خو حقیقت موقت نسبي بولي، اخلاقي اصول د تل لپاره ثابت نه ګڼي بلکه د نن دروغ د سبا رښتیا وي، د پرون رښتیا د نن دروغ دي. او روح خو حتی یو ځانته حقیقت نه ګڼي بلکه هغه د مادي جز او یاد مادي خاصیت تعبیر وي.

مارکسستانو منطق په دوو برخو تقسیم کړ، یو جامد (ستاتیک) او بل دیالکتیک (دینامیک) جامد منطق چې د هغوی په نظر صوري منطق دی، د شتو (بودن) په فلسفه ختمیږي خو د دیالکتیک منطق د کیدلو (شدن) په فلسفه پای ته رسیږي.

د شتو په فلسفه کې کمال شته خو په بله کې تکامل جاري دی.

تکامل، چې هر څه په تحول کې دي، هستي او نیستي سره ګډوي هر څه مرګ لري خو دا مرګ د بل لپاره ژوند وي، د هر څه ګور د بل لپاره ګهواره (ځانګو) وي، هر څه د خپل موجودیت تصدیق او انکار کوي، او بیا د انکار، انکار کوي چې دا هغه پیژندل شوي تز، انتي تز او سن تز دي.

د وجود (شتو) په فلسفه کې اخلاقي اصول لکه عدالت، رښتینولي عفت او ... تل ښه دي، خو د تحول په فلسفه کې هیڅ اخلاقي اصل ثابت نشته.

مارکسیزم چې د دوهمې فلسفي پیروي ده، همدا ټول اخلاقي اصول د هر وخت د اقتصادي وضعې تابع ګڼي، تر دې چې دروغ د انقلاب د بری په مرسته کې اخلاق ګڼي خو عفت ورته بې مفهومه کلمه ده، ترور او وحشت عدالت بولي خو تقوی او انصاف د انقلاب خنډ بولي.

په مارکسیزم کې هیڅ شی ته د ثابت مقام ندی ورکړل شوی، خو که پوښتنه وشي چې د دیالکتیک اصول متغیر دي او که ثابت، نو مجبوراً به ځواب یا متغیر وي یا ثابت، که ثابت وي، د ثبات دلیل او ضامن ئې څه شی دی، ځکه هر دیالکتیکي اصل باید د تز، انتي تز او سن تز مراحل تیر کړي، خو موږ ته نه معلومیږي چې دا اصول په کومه مرحله کې ثبات ته رسیدلي دي، او که دا اصول متغیر وي نو دا پوښتنه پیدا کیږي چې په طبیعت کې تر دیالکتیکي اصولو مخته کوم قوانین جاري وو او د دې اصولو ځای به په راتلونکې کې څه شی نیسي.

د دې دواړو فلسفو یو عمده توپیر دا هم دی چې په دوهمه فلسفه کې انسان له مایوسۍ سره مخامخ کیږي، ځکه انسان به له موجوده لحظې څخه پر ته د نور وخت امید نلري خو په لومړۍ فلسفه کې چې هلته ثبات ځای لري انسان ته د راتلونکي امید پیدا کوي چې، لمړی خو کوم معیاري اصول چې همیشني دي، د هغوی په عملي کولو د انسان شخصیت محفوظ وي او د راتلونکي د روح تل والي هم هغه امید دی چې انسان د هغه په سیوري کې له مایوسۍ څخه خلاصیږي.

دا خو د دوو فلسفي نظرونو اختلاف ؤ چې د وجود او هستي په وړاندې ضد ته سره رسیږي، خو مسلمان فلاسفه نه هستي ته په دې شکل قایل دي چې هغه ټوله ثابته ده او نه دا نظر لري چې ټوله هستي متحوله او متکامله ده، بلکه هغوی وایي چې هستي له دوو برخو څخه ترکیب شوې ده، یوه برخه یې ثابته او بله برخه یې سیاله (روانه) ده چې د لته لو ځني موجودات او اصول ثابت او تل پاتې دي او ځني د تحول او تکامل په حالت کې دي.

(دوام لري)

دوکتور محمد ظاهر (صدیقی)

سیاست شیطانی روس

وقتی جریان سیاست روس را در قضایای بین المللی مورد تعمق قرار دهیم درهمان نظر اول دو نکته از ماهیت سیاست ان کاملاً نمودار میبا شد : ماهیت فریب واغوا و ماهیت به رخ نیاوردن شکست و شرمساری خود . درمسأله افغانستان ما ازنزدیک این دو خصوصیات را در نیات شیطانی روس مشاهده کردیم .در روزها و ماههای اول ابتدأ روس ها کود تای خونین و ننگین ۷ ثور را توسط مزدوران محلی خود وهمچنان از طریق چهره هاورسانه‌های گروهی خویش بیشرمانه بنام انقلاب ثور تبلیغ میکردند . متعاقباً وقتی قشون وحشی خود را به افغانستان اعزام داشتند آنرا (مرحله نوین وتکاملی انقلاب ثور) نام دادند و این چیزی بود که آنها از قاموس دیالکتیک خویش آموخته بودند .

زمانی روسها دیدند کشتار بیرحمانه شان در افغانستان به یک زخم خونین برای خود شان مبدل شده ، درجستجو راهها ی شدند که هم پای شان از گرداب افغانستان بیرون گردد وهم روی این شکست افتضاح آمیز شان پرده افگنند .

برای اینکه این شکست تدریجی را به رخ خویش نیا ورند ، در قدم اول خود وارد میدان مذا کره نشدند وبرعکس رژیم مزدور خود را پیش کردند و همز مان با یک سر زنش های اغوا- گرانه مذا کرات غیر مستقیم ژنیو را پیش کشیدند . درین مرحله مقصد روس ها این بود که از یکطرف رژیم دست نشاندهٔ خود را ماهیت قانونی دهند وازجانب دیگر با ادامهٔ وحشت وترور در داخل افغانستان ادامه داده و باینصورت به بنیاد مجا هد ضربه زنند .

اینک ا کنون مذا کرات ژینوپایان میبا بد بازهم چهرهٔ فریب و اغوای روس را در عقب پرده می یابیم . در قدم اول باز هم روسها زیاد تلاش کردند نیرو های مجاهد را ازجریان مذا کرات به دور نگهدارند وباینصو- رت طرف اصلی قضیه را درحل مسأله دخیل نسازند وهم خود حاضر نشدند درمیز مذا کره بنشینند واز مجاهدین بشنوند که روسها در افغا نستان چه وحشت های را نکردند . در قدم دوم روسها خواستند نشان دهند که گو یا آنها در افغا نستان با امریکا طرف اند . در حالیکه آ نها تا آخیر با مجاهدین طرف بوده اند بر مجاهد حمله کرده اندو ازمجاهد ضربه‌خورده اند . شرم روسها می آید که بهجهان بگویند ویا این نکته راقبول کنند که آنها در نتیجه ضربات کاری مجاهد از افغا نستان خارج می شوند .

در قدم سوم روسها خواستند قرار داد ژینو را توسط پاکستان و عمال رژیم مزدور کابل امضا کنند وبازهم خود را از بارگران ملا تحلاالاقل در محضر هیأت های جهانی به دور نگهدارند . وهمزمان با آن به‌تقویت و مسلح ساختن نیروی رژیم ملحد ومزدور خویش درافغانستان بپردازند روسها بیشرمانه میخواهند نقاب بشر دوستی بررخ زنند و چنان نشان دهند که‌در سا افغانستان گذشت‌می کنند باینصورت در قدم اول نیرو های جهادی را از سهمگیری مستقیم در تعین سرنوشت‌آینده افغانستان محروم می‌سازند . ودر قدم بعدی از پرداخت غرامت جنگ شانه خالی کنند لیکن این تلاش روسها بی ثمر است روسها در افغانستان شکست خورده اند حق تعین سر نوشت افغانستان مر بوط به مجاهد افغانستان است و جهانیان ملتفت این حقیقت اند که کمونیزم در افغانستان با شکست مواجه شده و زود است که موج طغیان برای فرو انداختن دیوارهای کمونیزم و بر افتا دن امپرا طوری بخون ساخته روس سراسر جهان را فرا گیرد .

روسها در آخرین - تلاشهای خود میخوا هند بعد از خروج شان از افغانستان‌وضع نامطمئین را درین کشور پدید آوردمو نشان دهندکه‌خونریزی درافغانستان ادامه میابد اما اطمینان این است که افغان ها اصلاً به جان یکد یگر نمی ا فتند و ا ما بجا ن روسهای اشغا لگر و مزدوران داخلی شان می‌افتند و تااخیر می‌رزمند . نزد مردم مؤمن‌و مجاهد افغانستان جهاد افغانستان تا اکنون پایان نیافته و توافق ژینو هم به آن پایان نمید هد جهادماتا زمانی دوام داردکه اثرات وحشت و عوامل وحشت روس در سرزمین ما از بین برود و این زمانی میسر می‌شود که قوای روس از افغانستان بکلی اخرا ج شود ، عمال داخلی آن بکلی از بین برود ، یک حکومت عدل الهی‌درافغانستان بمیان آیدومردم افغانستان‌خودسرنوشت‌خود راتعین کنندوروسها تضمین کنند که بعد ازین‌هرگز دست فتنه وتجاوز شان بسوی‌افغانستان‌درازنمیشودوخواست تمام‌مردم مجاهد افغانستان درتشکیل یک حکومت وسیع ملی و اسلامی‌بر آورده می شود . درغیر آن جهاد ما تارفع‌ودفع‌آخرین دسیسه‌و توطئه‌روس و مزدوران روس دوام می کند .

اما باید بخوشی گفت‌که توافق ژینو ثمر جانبازی ملت مجاهد افغانستان است ، مایه سرور و سرافرازی جهان اسلام است،مایه غرور ملت های‌آزاد و آزاده است . اگر چه روسها تا اخیر کوشیدند مجاهد را ازاشتراک درین مذاکرات بدور نگهدارند ، امانیروی مجاهد ایمان و ضربه های مجاهد در روحیه‌وجریان این مذاکرات‌اثرداشت اگر ملت افغا نستان بجهاد قهر مانانه خویش دوام نمیداد غیر قابل باور بود که روس حتی یک وجب هم از موضع خود عقب رود بر این نکته هر افغان مؤمن و آزاده عقیده دارد که هما نگونه که ملت مجاهد توان عقب‌زدن‌روس را داشت نیروی اداره وبعهده گرفتن اداره کشور خود را دارد . بالاخره مردم افغانستان با باتشکیل یک حکومت واقعاً اسلامی که خواست همه مردم را تبارز داده بتواند موفق خواهد شد و کار باز سازی‌وطن را رویدست خواهدگرفت .

اسلامي عظمت

که هر څومره دسیسې کړې را ته جوړې
خو د حق د یوه به بله شي آخر
د ایشیا به زړه به بله دا ډیوه شي
له عظمته د اسلام نه ئي ، خبر ؟

م . جبارخیل

مولوی عبدالواسع (نعمانی)

د کمونستانو جنایتونه او د هغوی کرغیړنی څیرې

ښکاره او څرګنده خبره ده چه کمو- نستان داد روس غلامان د مسلمانو پلرونو او میندو زامن وو او دووی پلرونو داهیله کوله چه د دوی زامن به له خپلی زده کړی او تعلیم څخه وروسته د خپل وطن خاوری او راتلونکو نسلونو لپاره لوی خدمت وکړی اوهم به د خپل اسلامی هیواد په سنبالولو او سوکالی کی لویه ونډه واخلی.

خوله بدمرغه زموږد تولنی دغه قشر د.وتعداد یی دنیه ، اسلام دښمنه او وطن پلو رو نکی عناصروو کوم چه د لینن او مارکس دغلامی طوق یی په غاړه کی اچو لی و په لاس ورغلل او هغوی لی د خپلی بی دینی او الحادی روزنی لاندی ونیول نتیجه یی داشوه چه همدغو بی شعوره وحشیانو له هر څه نه مخکی د خپل اسلامی مشعل لاره پریښودهاوددهریت او کمونیزم په لاره روان شول او داسلام په نا بودی او بربادی یی پیل وکړ هغه وو چه په ۱۳۵۷ کال دغوائی کرغیړنه او منفوره کودتا منځته راغله، دافغا نستان په روښا نه فضا باندی توره شپه راخوره شوه ، د الحاد او ماتر یا لیزم تر بیه شو ی غلا ما ن دتدرت په چوکی کیناستل دغو ملحد ینو او مرتدو عناصرو د افغا نستان په مؤ ·ن اولس داسی لوبی و کړی چه د نړۍ په تار یخ کی ساری نلر ی د مثال په تو که

۱-: ترسلوزروزیات علما ،روحانیون‌او نور په اسلام مین پوهان مسلما نان یی دطاغوتي محبس په زولنو کی واچول په ډول ډول کړاو.ونو او تعذیبونو یی په‌عذاب کړل آن‌تردی چه برقی شار تو- نه‌یی‌د شرم او حیا په ځایونو ور کول نوکان او ستر ګی یی ترینه ایستلی ، پو چ او ناوړه الفاظبه‌یی ورته ویل دمرتجعینو او اشرارو په نومولو یی یادول او په پا ی کی یی ا کثر آ ژوندی په خاور کی ومنډل او داسی نور .

۲ - تردیارلس لکه زیات بی ګناه او بی وزله مسلمانان نارینه او ښځی ، زاړه او واړه ماشو مان یی په قتل عام سره شهیدان کړل .

۳ ـ څه نا څه پنځه ویشت لکه مسلمانان بی معیو ب ، بی ستر ګو ، بی لاسو، بی پښو او فلج کړ ل .

۴- تراته لکه‌زیاتی ښځینه یی کو ندی کړ ی . ۵ - تر د یر ش لکه زیات ماشومان یی بی سرپرسته او یتیمان کړ ل ، او تر دیرش زره زیات کلی او باندی یی په کنډ والو بد لی کړی

۶ — اتیا فیصد ه د خلکو شتمنی یی څه د خاور سره خاور ی او څه یی لوټ کړی. او په همدغه تنا- سب یی د ینی مقد سا ت تر پښو لاندی کړل‌تر پنځه پنځوس لکه زیات دحیا او عزت کورنی یی په ډیر ظلم دنورو ملکونو په هجرت باندی‌مجبور کړی ۸- تر دیرش لکه زیات مسلمانان یی په داخل د هیواد کی د خپلو کورونو په پریښودلو مجبور کړل

چه څوک په غرونو او ځنګلونو او
په دښتو بیابانونو او څوک په نورو
ولایاتونو کی شپی او ورځی تیر وی
۹ - پنځلس کلن هلکان اوبیا تر هغوله
زیات چه په لاس ورشی بی له څه
سوال او جواب وروسته له وهلو
تکولو او له بند تیرولو په اجباری
توګه عسکری ته بیایی او د اتلو
مجاهدینو په مقابل کی یی جنګوی .
۱۰ - تر پنځوس لکه زیات پرسونل
بمونه یی په لویو لارو او سړکونو
او د ساعت تیر یو په ځا یونو او په
شا وخوا د خپلو قشلو فرش کړل .
آن تردې چه د الوتکو په واسطه واره
واره بمونه په باغونو ، کلیو ، فصلونو
د ښتو ، لارو کی د ساعتو نو او
بالتیو او نا نځکو او په داسی
نورو شکلو نو غورځوی چه اکثراً
ماشومان دهغوی په واسطه معیوب
ګرزیدلی دی .

د دغو ټولو مسلمانانو ګناه څه
ده چه ملحدین دا پورتنی وحشیانه
ظلمونه وربآندی کوی اسلامی نظام
غوښتل او الحادی نظام نه منل دی
الله (ج) د دوارو ډلو په شان کی
فرمائي : وما نقموا منهم الا ان
یؤمنوا بالله العزیز الحمید الذی له
ملک السموت و الارض والله علی
کل شئی شهید ط البروج ترجمه
او عیب یی له لیدلو (دغو کفارو)
له هغو (مسلمانانو) څخه مګر دا

چه ایمان لرو نکی و په الله زیر
غا لب د ير ستا ینل شو ی هغه
الله (چه خاص ده لره ده پاچاهی
(کامل سلطنت) د آسمانونو او د ځمکی
او الله په هر شی باندی شاهد دی
یعنی د لوستونکو قضاوت ته بی
سپارو چه د افغانستان د مسلمانانو
قصور پرته له دی بل کوم شی دی
چه هغوی د کفر او الحاد نظام نه
منی او په یوه لوی او د هر راز
ستاینی ور الله تعالی باندی ایمان
لری چه سلطنت او پاچاهی یی پر
آسمان او ځمکه او په هر شی باندی
ده او په هر کوچنی او دزی دزی
باندی پوه او باخبر دی . نو داغو
جرم او قصور نه بلل کیږی او
الله (ج) به دغو ملحدینو ته سخته
جزا ورکړی او ناکامی د دنیا او
آخرت د دوی په نصیب ده اوشی به
لکه اصحاب الاخدود و چه په پا ی

کی دوی په خپل اورکی وسوزیدل .
کله چه له دغو بی شعوره
وحشیانو څخه تپوس وشی چه تاسی
ظلمونه او فسادونه ولی کوی دوی
وائی مونږه اصلاح اومساوات راولو
ظالمان او سرمایه داران له مینځه
وړو د بی وزلو غریبانو سره مرسته
کوو ، توره ارتجاع او اشرار محوه
کوو دسوله‌دوست شوروی په مرسته
د وطن په آبادئه او سوکالئه کی
لویه ونډه آخلو . نو الله (ج) د دوی
منحوسی څیری داسی رسوا کړی او
دنفاق‌پردی څنی پورته کړي فرمالی:
و اذا قیل لهم لاتفسدو فی الارض
قالوا انما نحن مصلحون الا انهم
هم المفسدون ولکن لایشعرون البقره
ترجمه : او کله چه ووبل شی دی
منافقانوته : فساد مکوی په ځمکه نو
وابی دوی : بیشکه همدا خبره ده چه

دروسانو او دهغوی دګوډاګیانو د ظلمونو او جنایاتو له کبله یی دهجرت لار غوره کړه .

موږ اصلاح کوونکی یو خبر دار اوسی بیشکه دوی دی خالص فساد کوونکی مگر نلری شعور دوی (پخپل فساد) . سلمان فارسی (رض) وائی : چه د دغه آیت کریمه مصداق په آخر زمانه کی راځی هغه وو چه کټ مټ د افغانستان په بی شعوره ملحدینو تطبیق شو چه خپلو پورتنیو فسادونو ته اصلاح وائی . او الله (ج) دوی ته فساد کاران او بی شعوره ویلی دی چه تر حیوا ناتو نه هم دوی ټیټ دی . په بل آیت کریمه کی الله (ج) فرمائی : و من الناس من یعجبک قوله فی الحیواة الدنیا و یشهد الله علی مافی قلبه و هوالدالخصام و اذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیهاویهک الحرث والنسل ط والله لایحب الفساد . البقره ترجمه : او ځنی له خلکو هغه څوک دی چه په تعجب کی اچوی تا خبری د ده په (کارو د دی) ژوندون لږکی او شاهدکوی دی الله (ج) په هغه شی چه په زړه د ده کی دی حال دا چه دی ډیر سخت دی په جګړه او عداوت کی او کله چه بیرته و ګرځی (له تانه ای محمده) نو ګرځیدی ګرځی په ځمکه کی د پاره د دی چه فساد وکړی په ځمکه کی اوهلاکوی کښت او ساکښان (په سوځولو او وژلو سره) حال دا دی چه الله (ج) نه خوښوی فساد او معصیت ، دغه آیت کریمه داخنس بن شریف په باره کی نازل شوی دی لکن حکم یی عام دی د اخنس په دغو زامنو چه دافغانستان ملحدین دی په پوره توګه تطبیق دی دوی وائی موږ سوله او ملی روغه جوړه غواړو او د اسلام مبین دین ته احترام لرو او دینی مدرسی موږ تأسیس کړی او شئون اسلامی او حزب اسلامی موږ پرانستی دی او داسی نور . لکن د افغانستان له مؤمن ولس نه د دوی دښمنی او کارنامی پټی نه دی فسادونه په ځمکه کی کوی کښتونه سوځوی قتل عام کوی په تیره بیا د اسلام مقدس دین له مینځه وړی او الحادی نظام ټینګوی الله (ج) د دوی فسادونه نه خوښوی نو په پای کی به دوی محوه او نابود وګرځوی الله (ج) د دوی په شان د مرتدو عناصرو په هکله داسی فیصله کړی : و من یرتدد منکم عن دینه فیمت وهو کافر فاولئک حبطت اعمالهم فی الدنیا والاخرة و اولئک اصحاب النارهم فیه خلدون ه البقره . ، ترجمه: اوهرڅوک چه وګرزی له تاسی نه د دین خپل نه پس مړشی په داسی حال کی چه دی کافروی ، نو د دغه کسانو ضایع شوی دی ټیر عملو نه د دوی په دنیا او آخرت کی اودغه کسان خاوندان داور (دوزخ) دی ، همدوی به په دی اور کی تل وی : یعنی داسلام ددین نه غاړه غړول اودکفر لاره نیول اوبیا په کفر باندی تر آخره ټینګ پاتی کیدل داسی بده لاره اوسخته بلاده چی دټول عمرنیک عملو نه له منځه وړی ، په دنیاکی دهغوی مال او ځان محفوظ نشی پاتی کیدای ، نکاح ئی منسخه کیږی ، له میراثه بی برخی پاتی کیږی ، دخپلوی اوقرابت ټولی رشتی قطع کیږی ، اوابدی ځای یی اور د دوزخ دی . له دی نه وروسته الله (ج) دهغه چاپه هکله چی دهمدغو مرتدینو او کفارو په مقابل کی یی جهاد پیل کړی وی اوهرراز کړاوونه او مشکلات یی ګاللی وی داسی فرمایلی : ان الذین آمنوا والذین هاجروا وجاهدوا فی سبیل الله اولئک یرجون رحمت الله والله غفور رحیم ط (البقره) ترجمه : بیشکه هغه کسان چی ایمان یی راوړی وی اوهغه کسان چی هجرت یی کړی وی اوجهاد یی کړی وی په لاره دخدای (ج) کی دغه کسان امید لری د رحمت (مهربانی) دخدای اوالله ښښونکی اورحم کوونکی دی.

په بل آیات کی الله (ج) فرمایلی دی: من یرتد منکم عن دینه فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین یجاهدون فی سبیل الله ولایخافون لومة لائم ط ذالک فضل الله یؤتیه من یشاء والله واسع علیم (المائده) ترجمه : هغه څوک چی مرتدشی (وګرزی) له تاسی نه ددین خپل نه پس زربه راولی الله (ج) داسی یوقوم چی محبت کوی (الله) له هغوی

سره او محبت کوی دوی له الله(ج) سره متواضع او مهربان به وی به دوی په مؤمنانو ، غالب بهوی په کافرانو جهاد به کوی دوی په لاره دالله(ج) کی(د ترقی ددین لپاره) اونه بهویریږی دوی له ملامتیا دملامت کوونکی دا (پورتنی صفتو نه) فضل دالله دی ورکوی یی هغه چا ته چه اراده یی وشی . اوالله پراخه دی (رحمت او احسان دده) ښه عالم (خبردارپه ټولو احوالو) دی . قرآن کریم په ښکاره دول اوصریحه لهجه مرتدینو ته خبر ورکوی چی که دوی له اسلام څخه وګرځی نو خپلو ځانونو ته به زیان ورسوی او د دوی له ارتداد څخه اسلام ته هیڅ ضرر نه رسیږی . الله تعالی به ددغو مرتدینو په مقابل کی داسی قوم راولی چی دوی به له الله تعالی سره محبت لری ، اوالله تعالی به له هغو ی سره محبت لری . دوی به پرمسلمانانو مهربان وی ، اود الله ددښمنانو په مقابل کی به غالب وی کله چه ځوتنه جاهلان دافغانستان په پاکه خاوره کی دالحاد اوارتداد په لاره روان شول ، نوالله(ج) ددوی په مقابل کی داسی په دین مین مسلمانان راپاڅول : چه الله (ج) له دوی سره محبت لری اودوی له الله (ج) سره محبت لری اودوی مشفق اومهربان دی پرمسلمانانو، او غالب دی پر همدغو مرتدانو . او یوازی جهاد کوی ددی لپاره چه دخدای دین لوړ شی ، فتنه ، الحاد او ارتداد لهمینځه ولاړ شی اودا ځمکه یوازی دخدای (ج) ترقانون او حکم لاندی راشی. الله(ج)فرمایی:وقاتلواهم حتی لاتکون فتنةویکون الدین کله لله (الانفال) ترجمه : او وجنګیږی (ای مؤمنانوله دغوکفارو سره) تر هغو چه نشی پاتی (فساد په ځمکه کی) اوشی دین(حکم) ټول خاص الله لره اونور ټول باطله ادیان ورک شی . وروسته الله فرمائی : فان انتهو افان الله بما یعملون بصیر (الانفال) ترجمه :نوکه واوری دوی له کفره اواسلام راوړی نوبیشکه الله پرهغوعملونو چه دوی یی کوی ښه لیدونکی (بینا دانا) دی . دقرآنی ارشاداتو له مخی د دوی سره جهاد ترهغوپوری دوام لری ترڅوچه دوی اسلام نه وی منلی . بل هیڅ سازش اوآزادی ددوی دباطلی عقیدی جواز نه لری . الله (ج) فرمایی : ومن یبتغ غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه وهوفی الآخرة من الخسرین(آل عمران)ترجمه : اوهرڅوک چی غواړی غیرله اسلامه بل دین نوله سره به ونه منل شی له ده نه ، حال داچه وی به دی په آخرت کی له زیان کارانو (چه داسلام د پرینبودلو په سبب به تل په دوزخ کی پاتی کیږی) .

د ۱۶ مخ پاتی

دافغانستان دملي اسلامي اتحاد مرستیال . . .

داځکه دوی دخدای پاک (ج) سپاهیان وو . او الله پاک (ج) دومره غیرتی دی چه ستایو دیر فرمان بردار او خدمتګار وی او ته هغه ته بی عزتی نه ور کوی پاک خدای (ج) چه تر موږ غیرتی دی هغه به څنګه دا بی عزتی ور کړی د دی سپاهیانو خواری په څنګه عبث کړی د دی کونډو میا سرو دا آه په څنګه خو شی ایله کړی او ددی یتیمانو اوښکی په څنګه بی نتیجی روانی شی د اوس هم دجهاد په سنګرونو کی داسی مخلص کسان دی چه هغوی صرف او صرف د الله پاک (ج) د دین دپاره جنګیږی هغوی سره بله هیڅ موضوع نشته زما یقین دی چه خلک خپل اخلاص هم د الله پاک (ج) نه ضایع کوی نو ددی منطقي استدلال په نتیجه کی زه دا یقین لرم چی موږ اوتاسی به انشاالله زر تر زره دبل کال تر دی وخته پوری انشاالله وطن ته له خیره سره روان وو .

بله خبره دادمچه الدیوالانوهر چاچی په اوسینو حالاتو کی شک پیدا ... و زموږ دفترونه ستاسی پر مخ خلاص دی ما خپل دفتر ته امر کړی دی چه د ټولو مهاجرینو مجاهدینو سره که کوم سوال وُ دوی د کیمپ دنمایندګیو په سطحه هغه مطرح کړی موږ به ستاسو کیمپونو ته راشو او ستاسو سوالونو ته به ځواب وایوچه داسی وی چه موږ او تاسی سره به ژبه یوه وو زموږ او ستاسی په مینځ کی دښمنان نور لاس پیدا نکړای شی د لوی خدای (ج) په دربار کی تاسی ځان او ټولو دوستانو ته درحمت دعا کوم د اسلام د کامیابی دعا کوم او د افغانستان د آزادی دعا کوم .

السلام علیکم و رحمت الله و برکاته

ترجمه و پژوهش (کمال زاده)

پیروی از مذاهب اربعه برای چه ؟

ازمسائل روزمره که سرزبانها بوده یکی‌هم مسئله مذهبی ولامذهبی بودن است که پهلوی اخبار جهاد مقدس قرار گرفته وهمگان در آن به بحث و مذاکره می پردا زند گروهی باآ نمی گروند .و گروه‌دیگر ایشان‌را باد تعنت می گیرند و شنیده ام که احیانا درمجامع که نهایت‌در سطح بالاتر باشد نیز این حرف‌ها بمیان می آید وهمچنان‌درمدارس طفلکان‌معصوم سر همین موضوع جدال دارند یکی بدیگر مشرک و دیگر بوی پنج‌پیر و لامذهب خطاب می کند . البته‌درین باره کتبی به نشر رسیده و در آن بصراحت نگاشته‌اند که تقلید مذهب دردی را مداوا نمی کند و پیروی از آن مهرهٔ از جهالت مقلدین است و این رسائل سخاوت مندانه و مجاناً در بین مردم توزیع می گردد .

بهتر دانستم این مقاله را با تحقیق و پژوهش ترجمه نمایم تااگر قرار باشد عقده ای بکشاید وپرسشی را پاسخ دهد .

ان ارید الا الاصلاح مااستطعت

آری برای بعضی برادران اعم از فرقه های وهابی،یا سلفیه ، تبلیغی و دیگران گوار است اینکه از تقلید مذاهب متنفر باشند آن مذاهبیکه‌ائمه کرام ازمنابع اصلی‌شرع‌اغر مصطفوی استنباط احکام کرده ودر ترکیزقواعد عامه فقهی بسا مشکلات را بر خود هموار نموده تاجزئیات احکام وفروع تکالیف بدان طرح ریزی گردد و اینجاست که خداوند متعال نعمت خویش را باین امت ارزانی داشته‌که ثروت علمی ووفرت دانش و معرفت دینی در آیمهٔ مذاهب بودیعه گذاشته تا این بنای شامخ‌ورا سخ تا ابد از تخریب وانهدام محفوظ مالد ومانند امم دیگر از زعزعه و تفرقه مصئون ودر آن جائی اختلاف نباشد که قرآن می گوید (من الذین فرقوا دینهم و کانوا شیعا کل‌حزب بمالدیهم‌فرحون)

لیکن اینها قصد دارند دروازهٔ اجتهاد ، کل رابه مسلمانان بازکنند (اگر چه شروط آن مطلقاً وجود ندا ـ شته باشد) تا ایشان با عقول و علوم خویش زعم کنند که‌آنها اهل اجتهاد و درفش برادران آن هستند . وبرای ایشان است تا مانند آئمه کبار اجتهاد نمایند و به آئمه کرام بفهمانند (!) آنچه (بگمان خود ایشان) آنها ازآن مسائل قاصر بودند و ندانستند . و برای ثبوت مدعای خویش از اقوال مخلصا نه و کلمات مؤ دبانه ائمه رحمهم‌الله استفاده می کنند ـ که‌ائمه عظام‌برای اینکه‌این امرخطیر (رهبری در مذهب) را خوب دانسته باشند‌و برای تخفیف این وزن وثقل ازکاهل

خود و برائت ذمهٔ خویش برای کا ـ ملین در مدارک وعلوم توصیه می‌کنند که‌تصرف‌علمی راباکاوش و کنجکاوی بیشتر باحسن وجه‌انجام دهند تاایشان اعوجاج را بغرض و تقدیر اگر در مسائل بیابند مستقیم سازند واین گفته و توصیه مانند قول هریکی از ایشان که گفته اند (اذا اصح الحدیث فهو مذهبی) میباشد .

اینجاست که داعیون اجتهادو آنانیکه به مذهب وقعی نمی گذارند این قول را برای گواهی خویش می آورند و می گویند که در مقررات مذاهب باید تجدید نظربعمل آید زیرا ایشان گفته اند . هرگاه حدیثی صحیح بیابید همان مذهب من است .

البته این قول ائمه کبار حق است لیکن لا مذهبیون از آن ارادهٔ باطل می کنند و آنچه برای ما به ثبوت رسیده وبدان عمل بایست‌کرد اینست وعلمای فقهی مانیز مقررنموده اندکه اجتهاد مطلق پس‌از مرورچهار صدسال از هجرت پیغمبر ممنوع‌است واین ممانعت برای‌حصر رحمت‌ایزدی نبوده تنهابرای اینکه ازفوضی وتفرقه گستردهٔ دینی که‌امم سابقه باآن مشت و گریبان بوده جلوگیری شود .

از ین جهت علمای بزرگوار این دروازه رابسته اند وتنها برای ترحم برین امت واحد که مبادا در اتباع کسانی نیایند که‌ایشان مانند مجتهدین عظام مؤهلات علمی ، توفیق الهی نورربانی وتقوای‌دینی نداشته باشند علاوه برینکه‌آئمه عظام بزمان پرنور نبوت نزدیک بودند واسلام در آن زمان چون امروز نبود بلکه به‌صفا و طراوتش‌هیچ کدورتی نرسیده وهمگان ازتهٔ دل آنرا پذیرفته بود .

پس همه‌مسلمانان وخصوصاًداعیون اجتهاد بدانندکه مجتهدمطلق کسیست که حائز شرائط نهایت وزینی باشد مثلاً :

بزبان عربی چنان متسلط باشد که اعراب اند . تانصوص دینی‌را ازکتاب وحدیث دانسته وبرای این‌به مستوای دانستن اسالیب آن دسترسی داشته باشد تادرمیان صریح ، ظاهر ، مجمل حقیقت ، مجاز ، محکمه ، متشابه ، عام خاص ، مطلق ومقید فرق نماید .

برقرآن عظیم که اصل اول تشریع است عارف‌کامل بوده ومعرفت تامه‌ـ ای دارا باشد .

عالم بودن بااحادیث پیامبر علیه ـ افضل‌الصلواة والتحیات‌است تااقوال پیغمبر و افعال او وتقریرچیزی که‌در حضورش رخ داده و انکار نه نموده (که لاجرم علامه جواز آن‌چیزاست) که‌این الهام‌بااحادیث متعلق باحکام شرعی بوجه عام که‌ازصحیح‌وضعیف نیز فرق نماید برای هرکس میسرنیست .

برای مجتهد لازم است تا ناسخ و منسوخ احکام رابدانند واین درکتاب وحدیث بایدبرایش معلوم بود ومقدم ومؤخر درورود رابفهمد .

باید مواضع اجماع را دانسته باشد تاازآن‌بیرون‌نگردد وبه‌راهای دیگران نرود که خدا میفرماید (ومن‌یشاقق‌الرسول من‌بعد ماتبین له الهدی ویتبع‌غیرسبیل‌المؤ ـ منین نوله ماتولی وسآت مصیرا) صدق الله .

مجتهد باید معرفت قوانین اصولی کتاب‌وسنت راکه‌فقها وعلمای اصولین گذاشته اند داشته وتاهنگامیکه‌معرفت تامهٔ‌آنها نداشته نباید بکرسی اجتهاد تکیه زند که‌هرآئینه دربنصورت خاسر وقاصر است .

برای‌کسب علوم‌ازاهل علم‌وتقوی باید همچنان پی خدشد بودکه‌درعلم عمل واعتقاد او چیزی مخالف یافت نشود . صاحب عدل ، فضل ، امانت وکمال‌باشد تابرای دریافت‌گهرآبدار مسائل به ابحارذاخر علوم غوطه‌زند ودریافت آن ازعلل احکام واستنباط ازآنهابرایش سهل باشد .

برای‌مجتهدنه‌یب کافی‌ادراک‌باشد تاقیاس مسائلی کند که برای آنها در نصوص ذکری نیامده است .

قابل یادآوری است اینکه : امت مسلمه‌باکثرت عددآن‌اشخاص‌بسیاری ازین امت بمرتبه اجتهاد نرسیده پس ما ضعف و نا رسایی خود را از ینجا

بدانیم و راهی راکه سالیانی قبل آئمه کرام هموار نموده آن راتعقیب نمائیم واین راهم بدانیم که دعوای اجتهاد مطلق فقط کسانی از ما می کنند که ناقص العلم وناکامل عقلند وبدین عقل ودانش باید گریست . چه خوب گفته اند (رحم الله امرءً اعرف حده فوقف عنده) .

بلی درزمان ما بعضی حوادث رخ می دهند که درماضی ظاهر نشده لکن برای دریافت جواب آن مسائل در مسائل فروع فقهی وقواعد کلی آن بایدنظر شود که این نظر کفیل بجواب حوادث جدید میباشد چراکه فقهای کرام برای همچنان مسائل تازه وارد بذل مساعی نموده و بسیار بسیاری از آن برشته تحریر درآورده آند حتی مسایل احتمالی نیز به تفصیل نگاشته آند که تا امروز رخ نداده است باآنهم مانعی وجود ندارد تااحکام جزئی فردی که واقع گشته و مثالش در مذاهب ذکر نشده باجتهاد عالم فقیه وکامل بآن پی برده شود .

ونه برای کسیکه دعواي علم وفقاهت نماید ویاعوام الناس اوراعالم پندارد مگر در واقعیت چنین نباشد .

آنچه ماقفط این مورد را مجاز دانستیم دلیلش اینکه اسلام دین کامل در ذات خویش است وهیچ حادثه اي زیر چتر آسمان رخ نمی دهد مگر حکم آن در اسلام بوده باشد که قرآن قانون عالم شمول می فرماید (الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا) .

پس شرع خداوند هیچگاه در مقابل حوادث زبان بسته وجامد نمی ماند که خدا کمال آنرا اعلان فرموده است .

پس بر ماست تا از مذاهب خویش پیروی کنیم چراکه مجتهد ین نیستیم وفکر بلند آهنگ دقیقه رس آئمه بیشتر از فکر قاصر ماست . ایشان مشاعل احکام وابراه فقه روشن نموده تادر روشنی آن راه بپیمائیم واگر ما باآنهم فتوای شخصی دهیم واز ایشان تقلید نه نمائیم چنانست که درحیات اوشان بمقابله برخاسته ایم ودر حالیکه احادیث شریفه مملوءٌ از صحیح الثبوت بوده وحسن ، ضعیف منسوخ وموضوع نیز دارد پس کسیکه بدون تقلید ازمذاهب دعوای اجتهاد مطلق می کند این امر برایش مهلکه ای بیش نیست .

خل عنک الاوهام یا ام عمرو
ودعینا من طیشک المعهود
کتب الله کل خیر و بسر
ثابت لی الو قوف عندا لحدود

بعد ازین باید دانسته شود که باز کردن باب اجتهاد درین زمان مشعر است به مجتهدین بلا احصاء وعدد (ائمه) خواهان ، پیروان واتباعی ازگروه های مختلف باشند که در نتیجه تشتت ، تفرقه ، نفاق وتمزیق وحدت اسلامي ببارمی آورد واین بخود خبریست که عاقل و پرهزگار ازآن اجتناب می کند .

بیائیم به اقوال آئمه رحمهم الله که مدعیان اجتهاد برای مدعای خویش برهان می آورند ومیگویند : این قول هریک ایشان شاهدی است تا ازتقلید بپرهیزیم زیرا احتیاجی بمذهب نیست که خود امامان می گویند .

اذا صح الحدیث فهو مذهبی ، یا کسیکه بر دلیل من واقف نباشد به هیچ صورتی حق آنرا ندارد تا برقول من فتوی بدهد .

حقیقت اینست که علمای کرام امت بخوبی این اقوال آئمه را درک کرده وآنچه ارادهٔ امامان بوده فهمیده اند مگر تا امروزیکی ازایشان هم تقلید مذاهب را انکار نه نموده است .

ابن عابدین در شرح هدایه که ازابن شحنه کبیر شیخ ابن الهمام نقل است می گوید که اگر حدیث صحیح دریافت شود و مخالف مذهب ابی حنیفه باشد دراینصورت عمل بحدیث میشود و مقلد از مذهب خارج نمی گردد البته این مذهب امام وی میباشد چراکه امام فرموده اذا صح الحدیث فهو مذهبی یعنی هرگاه حدیثی به پایه صحت برسد آنرا مذهب من بدانید .

در ینجا تعقیب ابن عابدین که در رسم المفتی آورده نقل می کنیم که می گوید شخصیکه از وی عمل

بقلم حاجی غ حضرت کوشان

از افغانها بیاموزند

هفتاد سال قبل ، پیشتر از اعلان تأسیس دولت کمونست‌ها درلینگراد سرزمین بخارا ومرو در اسیای وسطی کشوری بود پهناور ووسیع که در جهان آن روز با آزادی میزیست و مردم مشخصات ملی ، حیثیت حقوقی ملی وبین‌المللی داشتند .

پنجاه سال قبل کتب دری ودرسی صنوف ابتدائی افغانستان در قطار ممالک اروپایی سه کشور مستقل‌وآزاد بنام استونیا،لتویاو لتوانیارانشان‌میداد که هرکدام درنقشهٔ جهان ومخصوصاً اروپا بحیث یک واحد سیاسی مستقل موجودبوده ومردم هرکدام آن هویت مشخص و آزاد ملی داشتند .

ده سال قبل کشور استعمار شکن افغانستان باستقلال کامل زمین و فضای خویش درجهان ازنعمت‌آزادی برخورداربود.مردم‌این کشورکوچک تاریخ هرحادثه دارند . امپراطوری ها استعمار کلاسیک چنگیزخان،بابر، اسکندر یونانی ، بریتانیا کبیر واینک استعمار نوین در وجود امپراطوری شوروی که حالا عوض برتانیاآفتاب به بیرق آن غروب نمیکند همه‌رایک بعد دیگر ازوطن خود رانده اند .

نخستین دیکتاتوری کارگران‌خودش راکشور صلح دوست اعلان کرد و به همسایه های کوچک خود اطمینان داد که با آنها درصلح زیست میکند وتمامیت‌خاک شان رااحترام مینماید .

اینک بعد از هفتاد سال ثابت شد که‌این دیکتاتوری کارگری ، بزودی بعدازتأسیس خویش شکل کامل عیار استعمار کلاسیک را اختیار ومانند اژدهای حریص به همسایه خوری‌آغاز کرد . بخارا ، مرو ، استونیا لیتوانیا چکسلواکیا ، پولیند ، هنگری وغیره

برین حدیث مطالبه شده باید از اهل نظر در نصوص و عارف محکم و منسوخ باشد و هرگاه شخصی ژرف نگری و مداقه در دلیل نظرنموده و برای عمل کرد نسبت‌آنرا بمذهب باید نمود . آیا نمی‌بینید که اختلاف اصحاب باامام در مسئله‌ای که‌شیوخ و علما بر آن فتوی نمایندازمذاهب خارج نمی کردند چرا که اذن آنرا از امام در صورت قوی بودن دلیل ایشان صادر گردیده است .

چون تقلید یکی از مسائل برجسته و مالابد منه در دین است‌که خدامیفرماید **فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون**) پرسش از عالم راواجب دانسته‌اند و آن‌هنگام عمل برقول عالم مسؤل تقلید وی میباشد و ضرورتی ندارد تا همگان برای اجتهاد مطلق فردی دست از آستین برآرند . زیرا پیروی ازمذاهب اربعه برای اینکه از تفرقه و فوضی جلو گیری شود .

بعد از ین مقال مختصراز همه مسلمان خواسته می شود تاپیروی مذاهب فقهی را نصیب العین خود داشته البته همین برای ایشان از آن بهتراست تادرشبکات ادعیای اجتهاد آنانیکه عقول و علوم ایشان هنوز بدرجه کمال وهمان زروهٔ اجتهاد نرسیده بیفتند . واز خدا وند متعال مسئلت‌می کنم تاما ودعوی کنندگان اجتهاد رابراه راست رهنمایی فرمایند وصف بنیان مرصرص مسلمانان را مستحکم نگاه بدارد

والله یقول الحق وهو یهدی السبیل

صفحة مفقودة

صفحة مفقودة

درلباس دوستی ظاهراً دست کمک به آنها دراز کرد وهمینکه جانب مقابل دست اورا پذیرفت دست بند های سیاسی واقتصادی استعماری خود را بدست این ضعفا انداخته واسیر دام خود ساخت .

جنگ بین المللی دوم برای شوروی عظمت طلب موقع مساعد شکار همسایه ها را ببار آورد . حتی از آن وقت امپراطوری شوروی فاقد نیروی زراعتی وصنعتی بود . مثل امروز گندم خودرا ازخارج وارد ومردم دراسارت نگاهداشته خودرا درعقب دیوار آهنین فقط به شوربای کرم نیم شکم نگاه میکرد برای مقابله باهتلر ، تانک وتوپ و طیاره وسایرسلاح هارا انگلیس وامریکا بدست رس آن قرار دادند . عسکر شوروی به معاونت سلاح امریکا و انگلیس صنایع وکارگران همسایه های اروپایی خود ازقبیل المان ، چکسلوکیا پولیند ، هنگری وامثال آن را از تهداب کنده درداخل کوهستان اورال برد .

مردمان ممالک همسایه خودرا در اروپا بادو بارعبور ازخاک آنها بیرحمانه زیر عرادهٔ تانکها خورد وخمیر ساخته ورژیم هایی رابرآنها تحمیل نمود تا وانمود سازند که قشون سرخ شکست ناپذیر است وهرجا پای گذاشت دیگر آن ، پای فیل است وشوردادنی نمی باشد هراس و واهمه و ترس عجیبی مردمان تحت سلطه امپراطوری شوروی رابباید فرا میگرفت . اگرچه قیام های آزادی خواهان کشورهای که درچنگ دکتاتوری مرکزی کریملین اسیر مانده اند هیچگاه خاموش نشده اما قساوت وکشتار بیرحمانه قشون سرخ بحدی ترس وخوف رابرمردمان مستولی ساخته که مدتها قیامهای عمومی در آنجاها صورت نه گرفت وبالعکس غرور عجیبی سیاستمداران ونظامیان دکتارتور شوروی را چنان فراگرفت که اعلان میکردند ومردم ممالک اسیر خود را می ترساندند وچنین میگفتند . «انقلاب های صادرهٔ شوروی برگشت ناپذیر، قشون سرخ شکست ناپذیر، و کمونیزم لیننی تأخیرناپذیراست . ولی (۱۰)سال مقاومت حیران کننده ملت افغان این ابرقدرت رابه جایش میخ کوب کرد . این ملت افغان که ثابت نمود انقلاب صادر شدهٔ شوروی برگشت پذیر ، قشون آن شکست پذیروکمونیزم لیننی نه تنها تاخیر پذیر بلکه محو شدنی هم هست .

افغانها به مقابل هجوم شوروی در آغاز کار شمشیر وتبر وکارد وعصا ویگان تفنگ کهنه داشتند در همان هفته اول هجوم خود قوای پیادهٔ شوروی ازحیرتان تا کابل شکست خورد . امااین نیروی هوائی وحشی روس بود که قریه ها ، قشلاق ها خانه ها ، شهرها وکشورمارا تباه ساخت قشون سرخ اطفال را ازشکم مادرشان به برچه کشیدند ، با غاز های زهردار زنان ومردان پیرراکه درکانال های آب زیرزمینی پناه برده بودند قتل عام کردند ، خرمن های رسیده را آتش زدند ، سوم حصه نفوس مملکت را آواره ساختند ، نزدیک یکونیم ملیون راکشتند علما دانشمندان ، معلمین داکتران را در محبس قتل نمودند . خانواده مارا ازهم پاشیدند، کتابخانه ها وموزیم های مارا بردند ، اسعار خارجی مارا گرفتند، پسران دهقان و کارگر رابه محاذ جنگ بردند وتیر باران کردند ، داستان ظلم چنگیز آتیلا ، ستالین ، فاشیزم ، رشیزم را افسانه ساختند آنچه را خود کردند در تاریخ بشریت ازاین قبیل فاجعه ها قبل از این هم نبود بعد ازاین هم نخواهد بود داستان بربریت در مقایسه آنچه قشون سرخ در افغانستان کرده افسانه اطفال است چرا ؟

عجایب این حادثه بی نظیر تاریخ بشر چیست ؟ چرا شوروی نتوانست مجاهدین راشکست بدهد و شوروی را مجاهدین چطور شکست دادند ساده است . افغانها ازآغازتاریخ خود اراده کردند به هیچ بیگانه تن در ندهند . این اراده قطعاً شکست ناپذیر است . زن ومرد دختر وپسر یک

سان هیچ خارجی راهیچ اطاعت نمی کند . باارادهٔ قطعی خود برقشون‌سرخ حمله کردند ،مقاومت ورزیدند ، سنگر راخالی نماندند . عسکر سرخ خیلی ترسواست ، حتی نوجوانان افغانی‌آنها راگریختانده اند . بی غیرت اند از استبداد رژیم بجان رسیده اند حتی سلاح خودرابه یک قطی‌سگرت ویک کف‌دست‌چرس می‌فروشند منصبداران شان رشوت میخورند . فقط سه هفته اول مقاومت افغانستان آنهارا درآغاز وهله باروحیه مسلمانان افغانی‌مواجه ساخت . گریختند ، طیاره هارابه امداد خواستند وبزدلانه مردم بیدفاع ملکی رابمباران نمودند .

عسکر روسی قطعاً شکست پذیراست بعدازاینکه افغانان آنهارا شکست داده اند وگوربا چوف آنهارا از افغانستان بیرون میبرد ، دیگر طلسم شکست ناپذیری اردوی‌سرخ ابرقدرت‌شوروی افسانه طفلانه است . کشور های‌اسیر سحر مقاومت وامتادگی افغانها رابه چشم سردیده اندکه شوروی به‌مقابل نیروی عظیم مقا و مت ملت مجا هد افغان هز یمت یا فت . شوروی که ۹ سال درافغانستان باقی ماند ، ملت مقاوم افغانی را یک انچ از جایش عقب را نده نتوانست ، قشون سرخ از این میترسد که مبادا دول بالتیک دول شرق‌اروپا ، دول آسیای‌مرکزی آزادی خواهی قیام ، ثبات ، پایمردی وتحمل ملت افغان رادیده وآنها نیز از افغانها بیا مو زند وبر علیه اداره کمونست ها برخیزند .

افغانهاثابت کرده اند که اگرشوروی ابر قدرت است افغانستان ابر اراده است ، اراده متین افغانهامیتواندبرای ملل اسیرجهان ، مخصوصاً ملل اسیر دربلاک کمونیزم ودردام پکت‌وارسا مثال‌برجسته باشد ، آنهانیز ازشوروی باید نه هراسند وقیام‌کنند .

کشورافغان وملت افغان همچنانکه آغازگر شکست استعمار کلاسیک برتانیه بود سرنگونی استعمار نوین یعنی دیکتاتوری کرملین نیزبنام‌ملت افغانستان مسجل شد . اینکه شوروی دربدر به واشنگ‌ن وکابل وژنیو و نیویارک رفته وتضمین سرحدات را میخواهد مقصدش ترس از سرحداتی است‌که برای خوددرممالک اسلامی تحت‌اشغال خود درآسیای میانه ، در اروپای شرقی ودرممالک اشغال شده بالتیک جعل کرده ، یعنی سر زمین های که بعد از شکست قشون سرخ شوروی درافغانستا آنها نیز از مردم افغانستان میاموزند .

عواقب مداخلهٔ بیشرمانه

الحاج احمد هوتکي

عناصر صالح

هر آلجامعه و ملتیکه میخواهد نقشهٔ یک زندگی آرام و آبرومند را درست یک قانون منظم دینی و اجتماعی طرح و پی ریزی کند از همه اول برای اجراء عملی آن‌قوانین عناصر صالحی را ضرورت دارند و وجود آنها را تمنا و استقبال میکنند تا بتوانند چرخ قانون و نظریات را بر آن محور صحی که عبارت از (بقای جامعهٔ در حیات مرفهٔ است) بچرخانند.

امروز که ملت مظلوم و شهید پرور ما برای طرح، پی‌ریزی وعملی کردن یک قانون منظم ضرورت حیاتی داشته تا بر ویرانه های نظام الحادی اجنبی که در آستانه سقوط حتمی قرار دارد حاکم و مسلط گردد و همه انواع اثرات ناشایسته سیاسی اقتصادی، فرهنگی، و اجتماعی نظام الحادی کمونستی را قلع و قمع‌نماید به همان اندازهٔ برای عناصر صالح و مفید غرض عملی کردن مالسم قوانین و نظام ضرورت مبرم احساس میگردد، واز این طریق تطبیق‌صحیح و سالم میان نظر و عمل در ساحهٔ قانون بمیان آمده زمینهٔ‌مساعدی برای تحکیم نظام عدل اسلامی میسر میگردد ولی اگر ما آمادگی عملی فعال‌برای طرح و پی ریزی وثیقهٔ ملی که به وحدت و جمعیت ما منجر گردد و عناصر صالحی را که نظر به رشد فکری شان هیچگاه تخلف از قانون ونظم را برخود هموار نمی کنند به فراخ دلی استقبال‌نکرده و از محیط فعالیتهای اجتماعی دور سازیم این امر به دو نتیجه منتهی میگردد:

یکی‌آنکه وثیقه های‌ملی و اجتماعی همواره برای حفظ منافع گروهی و شخصی و اشغال کرسی بحرکت میآید. و دیگر آنکه قانون واساسات حیثیت و شکل یک سمبول و نمونه میابد تا نظریات مقنن را تمجید کنند گر چه از عمل و تطبیق نشانهٔ در میان نباشد، ضرر بزرگیکه از ناحیه (قلت عناصر صالح در اجراء قانون و نظم) بوجود میاید عبارت از اینست که افکار و نظریات عامه را نسبت بوثیقه های ملی و اجتماعی بدبین ساخته آگاه عموم افراد برای زوال و نابودی قانون قدعلم میکنند و این مفکوره بزرگترین دست آویزی تحریک جویان برای امحاء قانون نظم و تحریک بوده زمینهٔ وسیعی را برای عناصر فرصت طلب میسر می سازد، رخنه و نفوذ عناصر فرصت طلب و مرتجع در داخل یک تحریک اجتماعی و نهضت از آفتهای بزرگ تحریک و نهضت پنداشته شده وظیفهٔ مهم و بس خطیر رهبران واقعی و پاسداران اصلی نهضت اینست که راه نفوذ و رخنه این قماش افراد را سد نمایند.

هر تحریک و نهضت اجتماعی ما دامیکه مراحل دشوار و صعب اولیه را طی میکند سنگینی اش بر دوش عناصر مؤمن، مخلص وفداکار است، این عناصر مخلص در شرایط و مراحلیکه اصلاً ایجابات مادی و ظاهری امید پیروزی را قرین نبوده و امید عملی آن کم مینمود با عزم راسخ و توکل به ذات کبریا و توانا (ج) دست اندرکار و عمل

میشوند .

اما همینکه روزنهٔ امید و باردادن آشکار شد و شگوفه ها هویدا گشت سر و صدای عناصر فرصت طلب که همیشه روی دنائت فکری وضعف ایمانی و شکم پروری در کمین به فکر لقمهٔ چرب و تیار خسپیده اند پیدا میشود ، روز بسروز کسه از دشواریها و زحمات کاسته میشود و موعد چیدن ثمر و میوه نزدیکتر میگردد فرصت طلبان محکمتر و پر شورتر پای نهضت سینه میزنند ، و روی تکتیکهای فنی و شیطانی که در اختیار دارند تدریجاً انقلابیون مؤمن و فداکاران اولیه را که تحریک و نهضت ثمرهٔ فداکاری های طاقت فرسا و همت عالی اوشان میباشد از میدان بدر میکنند ونهضت را دچار فاجعه کرده به نیم راهی گذاشته و یا اصلاً به بیراهی میکشانند ، غـرض جلـوگیری از نفوذ تخریبی عناصر فرصت طلب و چرخیدن قانون و نظم به محور اصلی (بقای جامعه در حیات مرفه و اسلامی آن) لازم و ضروری است که عناصر صالح و مفید را بیشتر موقع داد و رشد فکری آنها را تمجید نموده گذاشته شوند تا عناصر مفید درهر رشته که وارد هستند افکار صالح شانرا تطبیق نمایند و در راه نجات ، ترقی و تعالی کتلهٔ مظلوم و محتاج خویش بکوشند . ممکن فکر میشود که عناصر صالح محبوبیت و نام نیکی را کسب نمایند وجامعه را بسوی خویش جلب نمایند ولی این امر اگر برای منافع جامعه باشد سود مند ومفید است نباید برای منافع شخصی و گروهی از مفکورهٔ تعصبانه استفاده و پیروی کرده حرکات مفید را مانع و یا از بین برد .

هر جامعهٔ کـه افراد آن بـه مرض خود خواهی ، خود کامگی خود منشی و تن پروری مبتلاء شوند جامعه را بسوی خطر و تباهی کشانیده ویا قشر عناصر صالح روبرو کرده عاقبتش بهتباهی کتله میانجامد قانون فطری بشر که فرمایشات خداوندی (ج) آنرا تائید میکند تقاضا دارد که عمل هر عنصر مفید برای خودش بوده آنرا بر دیگران محول نکنند .

امروز وطن عزیزما که صدها هزار عزیزان خود را در راه نجات ترقی ، تعالی و تشکیل نظام عدل اسلامی که اکثر آ عناصر صالح و وفادار به اسلام و وطـن و خدمت گذاران واقعی این مرزوبوم اسلامی بودند از دست داده است ، و یا در دیار غربت عالم فراموش به شرف هجرت و مشقت مشرف میباشند و یا در سنگر های غرور آفرین جهاد و انقلاب اسلامی سنگر داری مینمایند و تا حدی لازم از فعالیت های اداری و اجتماعی بی بهره بوده اند قلت عناصر صالح و مفید را در تشکیلات سیاسی و اداری حاکم بر انقلاب اسلامی سبب گردیده است .

قسمتی از عناصر صالح و مفید از اینکه در بارهٔ تحول و تطبیق نظریات خویش مأیوس اند درگرما ـ گرم فعالیتهای سیاسی وتعین سرنوشت جامعهٔ اسلامی و انقلاب اسلامی خویش مباشر بی سهم بوده اند و در انزوا قرار داده شده اند و با آنهم مؤثرانه و مؤجدانه در راه نجات ترقی و تعالی کشور بدور از هرنوع فشار و اثرات خارجی و اقتصادی در ناراحتی های اجتماعی خود را سهیم دانسته وحدت صفوف واستقلال فکری وسیاسی انقلاب اسلامی افغانستان را ایماناً و قلباً آرزو دارند و درانتظار اند که ممکن روزی افکار بسر اقتدار همه جانبه بفکر اعتلاء معنوی و مادی مملکت گردیده برای نظریات صالح شان لبیک خواهند گفت .

باید گفت که با وجود نتایج ضعیف که در هر رشته اجتماعی و

بقیه درص ۵۹

لیکونکی : «کوکب»

جنت او د هغې ځنې نعمتونه

الله تعالی (ج) چه انسان ئی پیدا کړی او هغه ته ئی عقل ورکړی او د دغه عقل په سبب ئی هغه مکلف گرځولی نو د فرمانبردارو د مکافات د پاره ئی جنت او د سرکشانو د مجازات د پاره ئی دوزخ پیدا کړی چه اوس هم دا دواړه (۱) موجود دی لکن د خلکو د نظر نه غائب، دا ځکه چه د اجر او ثواب لائق هغه ایمان دی چه هغه په نا لیدلی څیز باندی فقط د عقل او فکر پواسطه د علاماتو له مخې قائم شوی وی لکه چه الله (ج) فرمائی : ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة واجر کبیر ه (۲) (بیشکه هغه کسان چه ویریږی د خپل رب نه په غیبه سره شته د دوی د پاره بخشش د گناهونو او لوی اجر) یعنی الله (ج) به دوی ته د دوزخ له سختو عذابونو نه نجات او په جنت کی به هغه نعمتونه ورکوی چه په دنیا کی هیڅ مثل او مثال نه لری لکه چه الله (ج) فرمائی : فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین ط جزآء بما کانوا یعملون ه (۳) (پس نه پوهیږی هیڅ نفس په هغو نعمتونو چه پټ کړی شوی د دوی د پاره (او په یو روایت سره په هغو نعمتونو چه پټوم زه د دوی د پاره) چه سبب د یخوالی د سترگو دی، دا به وی اجر د دوی په سبب د هغو اعمالو چه کول به دوی په دنیا کی) کنایهٔ مطلب په یخوالی د سترگو کی راحت خوشحالی او کامیابی د دوی ده لکه چه آنحضرت (ﷺ) به فرمایل : قرة عینی الصلوة (٤) (یخوالی د سترگو زما په لمانځه سره دی) یعنی خوشحالی د زړه زما په لمانځه سره ده همدارنگه فقها ه (٥) وائی چه هر مسلمان ته د آذان د اشهد ان محمدا رسول الله د اوریدو سره مستحبه ده چه د خپلو گوتو څوکی په سترگو کیږدی او ووائی قرة عینی بک یا رسول الله (ﷺ) یعنی (زما د سترگو او زړه راحت او خوشحالی ستا په لیدو سره ده یا رسول الله (ﷺ) او قبول (٦) د اعمالو چه دی هغه په فضل د رب سره کیږی نو دغه جزاء بما کانوا یعملون (د پورتنی آیات وروستی ټوټه) له هغه حدیث سره منافی نده چه فرمائی : لا یدخل احدکم الجنة بعمله، یعنی (نه داخلیږی جنت ته هیڅ یو کس ستاسو په خپل عمل سره) ځکه چه د دغه نیک عمل هم د خدای یو نعمت دی چه چا ته ئی ورکړی وی باید د دی شکر وباسی او مغرور نشی او بل دا چه قبلیدل د اعمالو هم د خدای (ج) په فضل عظیم پوری اړه لری نو پکار دا دی چه مسلمان همیشه د خدای (ج) د عذاب ویره او د رحمت امید له ځانه سره ولری لکه چه په حدیث کی راځی: (٧) الایمان بین الخوف والرجاء (ایمان په منځ د ویری او امید کی حالت ته ویلی شی) او پس له دغه شان عقیدی نه باید چه په نیکو اعمالو سره هم تر مرگه پوری کوښښ وکړی او ځان هیڅکله هم تری موړ او بی پروا و نه گڼی لکه چه الله پاک (ج) خپل پیغمبر (ﷺ) ته چه بهترین د مخلوقاتو دی دامی امر کوی.

واعبد ربک حتی یأتیک الیقین (او ته عبادت د رب خپل وکړه تر هغه وخته پوری چه راشی تاله مرگ) نو مونږ عاجزان به په کوم فضیلت او بهتری ځانونه د عبادت نه پوره او ماړه گڼو (العیاذ بالله) حال دا

چه الله تعالی(ج) و نبي ته امر کوی:
و سارعوا الی مغفرة من ربکم و جنة عرضها ا لسموت و ا لا رض ا عدت للمتقين ه (٨) (د قرائت له مخی دغه آیات د ا کثر و اصحابو په نز د په ا و ل سر کی «واو» لر ی لکن د حضرت نافع او عبد ا لله بن عمرو په نزد کی «واو»نلری پههرصورتمعنی ئی داده چه : (او جاتي کو ی طرف د بخشش د رب خپل ته او طرف د هغه جنت ته چه پراخوالی د هغه د آسمانونو او مځکو هومره دی ، جوړ شویده د پر هیز گارانو د پاره) یعنی ډیر کوښښ او حرص کو ی (٩) په هغو کارونو باندی چه رب تعالی(ج) پری راضی کیږی او تاسی ته پر ی مغفرت کو ی لکه کلمه د شها د ت ا خلا ص ، جها د فی سبیل ا لله ، په ترتیب سره کول د فرضو عبا د ا تو تکبیر اولی په لمانځه کی ، اول صف په جماعة کی ، تلوار کول د گناه په توبی کی ، همیشوالی په تلا و ت د قر آ ن ، ذ کر د الله (ج) او ذ کر د مرگ کی او داسی نورو کارونو کی شیخ ابوالسعود (١٠) ویلی دی دغه (عرضها ا لسموت والارض) صفت د جنت واقع شوی او د مبالغی په وجه یوازی عرض لره بغیر د ذکر د طول نه تخصیص وز کړی شوی په صفت د جنت کی د پراخوالی د مخی په تمثیل سره ځکه چه عرض د یو ځیز عادة د اوږدوالی نه کم و ی ، ا و امام ز هر ی و ا ئی : بیشکه بیا ن د عرض ئی شوی او د طول په اندازه بی بغیر د یو ا لله (ج) نه بل څو ک نه پوهیږی او که څوک ووائی چه تا سی وائی جنت په آ سما ن کی ده نو څرنگه کیدای شيچهپراخوالی د عرض ئی له آسمان نه زیات وی ؟ نو ځواب د دی خبری دا دی چه جنت د آسمانونو نه پا س او د عر ش نه لاندی دی لکه چه نبی (ع) په صفت د جنة الفردوس کی فرمایلی : سقفها عرش ا لر حمن یعنی (چت او پا سنی بر خه د جنت ا لفر د و س عر ش د خدای (ج) تشکیلو ی) همدارنگه د حضرت ا نس بن ما لک (رض) له پوښتنه وشوه چه جنت په مځکه کی دی که په آسمان کی ؟ وئی فرمایل : دا به څنګه مځکه یا آسمان وی چه جنت پکی ځائیږی نو ورته و ویلی شو : پس چیر ته د ه ؟ ده و وي : فوق ا لسموات السبع تحت ا لعر ش یعنی (اه پا سه د اوه وارو آسمانونو او لاندی د عرش نه) او څنی مبصرین وائی(١١)دعرض نه مراد پراخوالی د ی نه هغه عر ض چه په مقا بل د طول کی راځی لکه چه عرب وائی :
بلاد عریضة : (لو ی ښارونه)
دعوی عریضة : (لویه دعوا)او داسی نور .

لنده دا چه د پو ر تنی آ یا ت شریف له مخی د جنت یوازی سو ر دومره دی لکه چه آسمانونه او مځکی سره جوخت کړای شی او یو (١٢) حدیث کی وائی چه په جنت کی د ادنی جنتی د پا ر ه د دی د نیا لس چنده ساحه و ر کو ل کیږی نو بل (١٣) حدیث کی فر ما ئی : په جنت کی یوونه ده (طوبی ونه) چه که په آس سور سړی د دی د سوری لاندی سل کا له مزل و کړ ی خوبیابه هم هغه سو ر ی ختم نشی اوپه یو(١٤) تفسیر شریف کی وائی : د یو الله(ج) څخه د ویریدونکو دپاره دوه باغونه دومره لوی لوی ورکول کیږی چه پلنوالی او اوږدوالی ئی دومره زیات و ی چه که د هغی په تو لو بر خو کی گرځیدل غواړی نو په سل کاله کی به ایله ختم شی .

(١٥) په یـو بل روایت کی وائی چه : د هریو مؤمن دپاره به په جنت کی له مرغلرو نه جوړه شوی خیمه وی چه پراخوالی ئی (او په یو

حوالی : (١) فقه اکبر ، شرح عقائد / (٢) سورة ا لملک ٢٩ سپاره
(٣) السجده ٢١ سپاره / (٤) مشکوة
(٥) ر د محتا ر / (٦) تفسیر کشا ف
(٧) بخاری
(٨) سورة آل عمران سپاره ٤
(٩) تفسیر یسیر له تغیره سره/(١٠)- تفسیر کبیر (١١) تفسیر کبیـر ا و صاوی

روایت کې اوږدوالی ئې) شپیته میله
وي او د دې خیمې په هر گوټ
کې به د ده حورې داسې اوسیږي
چه یو بل به سره نه وینې او د غه
مؤمن به په هغو گرځي او هر مؤمن
لره به دوه باغونه وي د سپینو زرو
نه ئې لوښي، او دوه باغونه نور د
سرو زرو نه ئې لوښي، اود دوی او
د الله پاک (ج) د دیدار په منځ کې
به نور هیڅ شی نه وي بغیر د صفت
د عظمت نه ئې او په دې جنت کې
به همیشه وي دوی .

او په بل یو(١٦)حدیث شریف
کې وائي: جنتیان به د ځان نه د
لوړو منازلو خلک داسې وینې لکه
د آسمان په مشرق یا مغرب کې چه
پرقیدونکي ستوري ښکاري اصحابو
عرض وکړ یا رسول‌الله (ﷺ)دا خو
به د پیغمبرانو ځایونه وي بغیر د
پیغمبرانو نه به هلته څوک ورشي؟
حضور (ﷺ) وفرمایل: ولې نه قسم
دی په هغه ذات چه د هغه په قبضه
کې زما روح دی هغه خلک به هم
ضرور هلته ورشي کوم چه ایمان ئې
راوړی وي په خدای (ج) او تصدیق
ئې کړی وي د پیغمبرانو (ع) د
خبرو، ځنې(١٧)محدثین کرام وائي
چه په جنت کې طبقات دي هرمسلمان
ته د هغه د نیکو اعمالو د زیاتوالي
په اندازه مثلاً سابقینو او مقربینو لره
لوړې درجې، میانه حالومطیعونولره
میانه درجې، او گډوډ عمل کوونکو
لره ښکته درجې د جنت به وي .

څرنگه چه د جنت لغوي معنی
(پټه ساتلی شوی) ده خو گڼو ونو ته
او د سایه دارو ونو باغ ته هم جنت
وائي نو جنت به د غو سترگو نه
لیدل کیږي .

لکه چه آنحضرت ﷺ د هغې
په صفت کې فرمائي: قال الله تعالی
اعددت لعبادی الصالحین مالا عین
رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی
قلب بشریعنی (نه ده لیدلی(١٩)ذات
د جنت په دنیا کې هیڅ سترگو، او
نه ده اوریدلی صفات ئې په دنیا کې
هیڅ غوږ، او نه ده گرځیدلی ځرو
نگوالی ئې په دنیاکې‌په هیڅ زړه کې
اواحتمال‌لری چه مطلب په لومړنی
جملې کې ښکلي صورتونه، په دوهمې
جملې کې ښکلي آوازونه او په
دریمې جملې کې خوشحالوونکي
خیالات او فکرونه وي) او د جنت
د فضیلت په باره کې فرمائي:(٢٠)
موضع سوط فی الجنة خیر من الدنیا
وما فیها (ځای د ایښودو د یوې
قمچینې په جنت کې غوره ده له دنیا
او ټولو دنیائي شیانونه) په یو(٢١)
حدیث شریف کې راځي چه ابوهریره
(رض) فرمائي ما پوښتنه وکړه د پیغمبر
ﷺ نه چه دا مخلوق د څه نه پیدا
شوی؟ هغوی وفرمایل: د اوبو نه
بیا مونږه ووې د جنت تعمیرونه له
څه نه جوړ دي؟ هغوی وفرمایل:
یوه خښته ئې د سرو زرو او بله د
سپینو زرو او په منځ د خښتو کې
مصالحه چه ده ډیرو تیزو خوشبو
لرونکو مشکو څخه ده او واړه واړه
تیږې ئې د ملغرو او یاقوتو څخه
دي او خاوره ئې د زعفران د گلانو
ځوندی ده څوک چه پکې داخل شي
په نعمت کې به وي هڅکله به نه
محتاجیږي او همیشه به ژوندي وي
نه به مري او جامې به ئې همیشه
پاکې او نوې وي نه به زړیږي او
دی به همیشه ځوان وي نه به
زړیږي، یعنې په جنت کې به هر
قسم د راحت او آرام سامان او
اسباب تیار وي او هیڅ تکلیف به نه
وي لکه مرض، غم، درد، مرگ او
نور حتی چه(٢٢) حدیث کې وائي:
خوب به هم نه کوي ځکه چه دا خو
د مرگ ورور دی او هلته مرگ نشته
او په ډیر عزت به ورته داخلیږي
د لومړنۍ درجې داخلیدونکو مخونه
به لکه د څوارلسمې(٢٣) سپوږمۍ
ددوهمې دلې به لکه ډیرو ځلیدونکو
ستورو غوندې ځلیږي او د ټولو
زړونه به یو شان وي یعنې صاف او
پاک به وي، اختلاف او کینه به ئې

په منځ کی نه وی هر یو ته به دوه ښځی له غټو سترګو لرونکو حورو ورکول کیږی چه ددیر ښائست او لطافت په وجه به ئی د هډوکو مغز لیدل کیږی دوی به نه بیماریږی. نه به تشی او غټی بولی کوی نه به حیض او نفاس لری نسه به لاړی او خراشکی لری ، لوښی به ئی د سرو او سپینو وی ، ږمنځ به ئی د سرو زرو وی ، او لوګی کوئی به د عود لرګی ، او خوله به ئی مشک وی ، هم عمره (۳۰ کلن ۲٤ یا ۳۳ کلن) به وی ، په شکل د خپل پلار آدم (ع) او ۶۰ ګزه به ئی د قدونو اوږدوالی وی .

ورونو ! حور هغې ښځی ته وائی چه د هغې د سترګو سپین والی نهایت سپین او توروالی ئی نهایت توروی د عین معنی ده : غټو سترګو والا او دغه حورو به اویا جنتی جوړی اغوستی وی د خپلو خاوندانو سره به زیاته مینه لری او د بدکاری هیڅ خیال ورسره نه وی لکه چه الله پاک (ج) د هغوی په صفت کی فرمایلی : قاصرات الطرف لم یطمثهن انس قبلهم و لاجان ، د جنت ښځی د سترګو ښکته آچوونکی دی نه ده مسحه کړی دوی لسره مخکی د خاوندانو نه ئی هیڅ انسان او پیری یعنی دیری حیا ناکی او همیشه باکری دی .

د ترمذی په یو حدیث کی دی چه حضور ﷺ فرمائی د ادنی درجی جنتی به‌هغه‌درجه‌وی چه اتیازره خدمتګاران او (۲۲) حوری وی او دده دپاره به یوه خیمه [illegible] لګید لی وی چه د زبرجدو او یاقوتو او مرغارونه جوړه شوی وی او ددی خیمی اوږدوالی او پلنوالی به د جابیه نه ترصنعا پوری وی (جابیه په شام کی یو کلی دی صنعا په یمن کی) همدارنګه په بل(۲۵) حدیث کی فرمائی : د ادنی درجی جنتی ته به الله تعالی (ج) وفرمائی : چه ستا څه مراد وی و غواړه نو دی به خپل ټول مراد ونه وغواړی ، بیا به ورته رب العلمین وفرمائی چه تا خپل ټول مرادونه وغوښتل هغه به ووائی هو ، نو بیا به ورته الله (ج) وفرمائی چه تا څه غوښتل هغه څو ستا شو او د هغې په مقدار ورسره زما د طرف نه هم واخله یعنی چه ته کسوم څیزونه غواړی هغه به زه د رته دوچنده درکړم .

(۲۶)کوم مسلمان چه واقعاً د قیامت د حساب نه ووېرېږي او د الله(ج)فرمان بردار شی د هغه د پاره دوه جنتونه دی یو د خدای (ج) د ویری په بدله کی او بل د نیکو اعمالو په بدل کی په دی جنتونو کی به میوه داری ونی په کثرت سره وی او په هره ونه کښی به قسما قسم میوی وی او پدی باغونو کښی به دوه چینی جاری وی د یوی نوم تسنیم او دبلی سلسبیل دی او په دی دواړو چینو کی به دا خاصیت وی چه دجنت اوسیدونکی کوم ځای او کوم مکان ته غواړی او به تری اخیستی شی ، په دی باغونو کی به د هری ونی دوه قسمه میوه وی یوه به داسی وی لکه ددنیا د میوی څوندی او د بلی رنګ به نوی وی ، د جنت بستری به دوریښم استر لری او د نور نه به ډکی شوی وی او میوی به ئی هر وخت په هر ځای کی پخپله ښکیږی او د جنتی خولی ته به هم پخپله راځی .

پاتی په ۵۴ مخ کی

---

۱۸ مسلم ، بخاری ۱۹ لمعات ۲۰ مسلم ، بخاری ـ ابو هریرة ۲۱ احمد ترمذی ، دارمی ۲۲ بیهقی فی شعب الایمان رجابر ۲۳ مسلم ، بخاری

ابوهریرة. (۱۲) مسلم /(۱۳)مسلم ، بخاری (۱٤) جواهر التفسیر ۳۹٤ / (۱۵) بخاری‌مسلم‌رابو موسی(۱۶) بخاری

مسلم ابوسعید خدری / (۱۷) لمعات ۲٤ مرقات ۲۵ مسلم ـ ابوهریرة ۲۶ بخاری ، مسلم

الحاج قاضی میرزا خان « دلیلی »

مولانا ی روم (رح)

سلطان الاولیاء محمد جلال ـ
الدین بلخی معروف به رومی در
سال (۶۰۳) ه در شهر بلخ افغانستان
تولد ودرسال ۶۷۲ ه درشهرقونیه روم
ان زمان و ترکیه امروزه وفات یافت
چون بیشتردورآن زندگی اش درقونیه
گذشته ازینرو به رومی و مولانا روم
شهرت دارد . بعضی مردم اورا مولوی
و طریقه' او را مولویه' گفته اند
« جواهر الاثارص «۹» .

استادان مشهور مولانا

۱ـ پدرش سلطان العلماء ۲ ـ فخرالاو-
لیاء سید برهان الدین محقق ترمذی .
۳ ـ شمس الدین تبریزی بوده است .

علماء هم زمان او :

شیخ اوحدالدین کرمانی ، شیخ بها ـ
ءالدین زکریا ملتانی ، شیخ نجم الدین
رازی، سعدی شیرازی، شیخ محی الدین
ابن عربی معروف به شیخ اکبر، شیخ
صدرالدین قونوی ، شیخ مؤیدالدین
جندی، شیخ ابوالحسن مغربی شاذلی
شیخ عزیزالدین نسفی، شیخ فخرالدین
عراقی ، شیخ برهان الدین ترمذی
شیخ نورالدین ، شیخ رضی الدین علی
لالای غزنوی وغیره میباشند « مقدمه
المثنوی طبع ایران تالیف محمد رمضانی»
مولانا صاحب روم متصوف بزرگ
بود . و تصوف اسلامی را امام غزالی
(رح) چنین تعریف میکند .

تصوف : تصوف عبارت
است از عمل مبنی بر علم و قطع
آرزو های نفسی واجتناب از اخلاق
بد و زشت وصفات خبیثه تا به وسیله
آن انسان به تخلیه قلب از غیر
خداوند ومزین کردن دل به ذکر
خداوند «ج» موفق گردد . درتصوف
اسلامی تنبلی باردوش دیگران شدن
مفت خواری وامثال آن راه ندارد
توجه جدی مولانا جلال الدین بلخی
به تألیف تصوفی این بودکه بتواند
ازمزج تصوف اسلامی با دیگر تصوف
ها وخطربد نام شدن تصوف اسلامی
جلو گیری نماید . تصوف اسلامی با
تنسک هندی و تصوف مسیحی فرق
بارز دارد دین مقدس اسلام طوریکه
به ضد تمام خرافات مبارزه نموده به
ضدآنهمه انزوا وعزلت ورهبانیت که
قبل از ظهور اسلام رائیج بود قیام
نمود . صوفی عارف به اذ کار وعباد ـ
ات خورسند است و ازان لذت میبرد
و به تقاضا های جسمی کمتر موقع
میدهد و در لذت ها فرو نمیرود و
در عبادات احساس تکلیف نمیکند
صوفی عارف به شریعت اسلامی پابند
بوده با صفای باطن جانب روح را
تقویه کرده با مردم نیز به قدرضرورت
انس و مجالست میداشته باشد نماز
را با جماعت اداء، مصالح اجتماعی در
نظر گرفته مردم را به کارهای خوب
و فضائل اخلاقی امر میکند وازکار
های زشت و منکرات منع میسازد
میکوشد تا مطابق آیة مبارکه «الا
بذکر الله تطمئن القلوب»
مرتبه اطمینان را حاصل کند وبه آن
همه اضطرابات را از میان بر دارد .
امام غزالی (رح) میفرماید که
آنچه انسان را از اعتلای معنوی باز
میدارد ظلمات شهوانی و حجاب
مادی میباشد ابن خلدون (رح)
درین باره چنین گفته است : راه این
قوم « صوفیه » نزد صحابه کرام و
تابعین (رح) نیز وجود داشت زیرا
تصوف به عبادت واعراض ازخرافات
دنیا بنا یافته و این امر را صحابه
کرام و تابعین عظام بیشتر معمول

داشتند همین که در قرن دوم هجری مردم با جهان دیگر اشنا شدند و خطر ازالهٔ امور معنوی در میان‌آمد گروهی متوجه چاره جویئی شده عبادت کردند ، زهد نمودند ، خدمت معنوی کردند و تصوف را به میان آوردند »

عصر مولانا صاحب روم خالی از اختلافات نبودهمین که به صحبت شمس‌الدین تبریزی حال مولانا تغیر کرد و متوجه تصوف عملی گر دید واثارصوفیه‌حکیم سنائی غزنوی(رح) را نیز مطالعه نمود و با نظر گرفتن اختلافات فکری ، عقیدوی و تصوفی رجال اسلامی راه تألیف را طوری دنبال کند که لب لباب تصوف مروج را به حیث تصوف أصیل و حقیقی در رشته نظم و نثر در آورده به مردم معرفی نماید در عین حال ثقافت هاي هندي ، فارسي ، افریقي یونانی شهرت یافته بود وشهر بغداد بسی دالشمندان ،تفسیر ، فقه ، حدیث وفلسفه را قبلاً به جهان دانش تقدیم کرده بودوهم مکتب فکری وکلامی از قبیل : مکتب اهل سنت وجماعت مکتب اهل تشیع ، مکتب اعتزال و مکتب الحاد قبلاً برلامه های خود را به جهان معرفی‌کرده بود وکشور ترکیه نیز از آن مکاتب و افکار معلومات کامل داشت .

معرفت دوراه دارد یکی حواس دوم قلب . معرفت قلبی آن گاه حاصل میشود که قلب انسان از خبائث پاک گردیده . و صلاحیت آن را پیدا کند تا محل فیضان علم شود « احیا علوم الدین تألیف امام غزالی (رح) جلد ۴ ص ۱۷ »

مولانا در سیر تصوفی خویش مصدر اعمالی نگردید که باعث نفرت دیگران گردد بلکه بحیث یک دانشمند محقق تمام پهلوی افراط وتفریط عصر خویش را مطالعه کرده روی آن تحول صحیح وثابت تصوفی را به میان گذاشت وی عقیده داشت که تالیف غرض استفاده دیگران به میان می آید مولف باید حالت عادی داشته باشد و از جذبات تصوفی در تصنیف کار نگیرد تا مردم دراشتباهات واقع نشوند به اصحاب وپیروان خویش توصیهٔ مینمود که بامردم حتی الامکان به اندازه عقول آنها صحبت کنند . مولانا جلال الدین اسیر و منتون گفتار و تابع رفتار شمس تبریز بسیار بود و به ان صفت که داشت می شناخت ملاقات این دومرد عارف نیز دیری دوام نکرد به قول بعضی مؤرخین تمام مدت این ملاقات «۲۷» ماه بود بعد ازآن شمس تبریز غایب گشت بعضی از جملات او را به شکل و جیزه تذکر میدهم :

(۱) باید مردم را خوب بشناسی .(۲) مشکل از خود بروزمیکند.(۳)تاتاردرخودت هست و آن غضب تو است . (۴) مسلمان هیچگاه حیران نمیشود.(۵) مردم چرا متحد نمیشود . (۶) منافق بد تر از کافر است،(۷) چرا پیشوایان از عیوب خود غافلند .

«رساله فریدون بن أحمدازمعاصرین مولانا صاحب »

وفا به وعده ازدید شمس تبریز :

وی پیوسته میگفت که باید انسان وفادار باشد خداوند کریم وفا را به خوبی یاد کرده و به ان امر فرموده است حضرت محمد (ص) نمونه وفا بود عبدالله ابن ابی الحصا چنین میگوید روزی بارسول خدا (ج) وعده کردم تا در موضع معینی با هم ملاقات کنیم سه روز بعد آن وعده بیادم آمد رفتم دیدم که حضرت محمد (ص) در آنجا هست و گفت :

« ای جوان سه روز است به انتظار تو میباشم و مرا به تکلیف ساختی » شمس تبریز گاهی میگفت « نمیتوانم درست بگویم که در آن صورت مرا بیرون میکنند . و اگر با مردم به صراحت سخن بزنم از شهر بیرونم میکنند .

زمانیکه شمس تبریز از مولانا

صاحب روم غائب بود مولاناصاحب را سخت متاثر ساخت و درین فراق زار زار گریه مینمود پسر خود را « سلطان ولد » با هدایای زیادبخدمت شمس فرستاده و نامه ئی بوی نوشت اینک یک بیت آن را نقل میکنم :

انت کالشمس اذا دنت ونأت
یا قریبا الینا تعال
تو جوان آفتابی هنگام نزدیکی
ای نزدیک به ما بیا بیا

شمس تبریز این پیغام دعوت را قبول کرد به قونیه باز گشت درین بار عزت و اعتبارش بسیار بود حتی مولانا صاحب میخواست یکی از دختران خود را بنکاح مرشدش در آورد متاسفانه روزی علاوالدین چلپی پسر مولانا در رفت آمد بسیار ومکرر در ساحه سکونت شمس تبریز سبب جگرخونی شمس رافراهم ساخت شمس بالای علاوالدین چلپی عتاب نمود که دیگر مزاحمت نکند این وضع میان مریدان مولانا صاحب روم اشاعه یافت بار دیگر شوریدند تا شمس تبریز را ازیت کنند شمس تبریز درین بار به کلی ناپدیدشد و رفت مولانا جلال - الدین در فراق میسوخت همه کسانی را طرد کرد که سبب اذیت مرشدش شده بود سنه ۶۴۵ ه بود بعدآ ناچار شد خودش رهسپار دمشق گردید تا از محبوبش اثری در یابد اما چیزی بدست نیامدنظرات شمس تبریزی نهایت زیادوحکایات شیرینش مولانا راسوی عشق کشانده ورموز تصوفی رابرایش حل کرده است .

تالیفات مولانا :

این شاعر صوفی در تمام علوم مروجهٔ آن وقت معلومات کافی داشته از مهمترین تالیفات وی مثنوی کتاب فیه ما فیه و مجالس سبعة و مجموع رسایل را نیز به او نسبت میدهند و دیوان شمس تبریز از تالیفات مولانا میباشد که هنگام فراق مرشدش به تالیف ان اقدام نموده است .

مثنوی : - این اثر در سراسر جهان شهرتی به سزا کسب کرده است وبه شش دفتر تقسیم شده وبیش از بیست و پنج هزار بیت دارد ودر دفتر هفتم اختلاف است که آیا از مولفات او میباشد و یا خیر ؟

کتاب فیه مافیه : - این کتاب مشتمل بروعظ ، قصص وامثال میباشد انشای نثرآن به ترتیبی سورت گرفته است که به فهم نزدیک میباشدضرورت به شرح و تا ویل ندارد مثل سایر کتب ادبی مروج افغانستان ایران وهند قابل استفاده کامل میباشداما مثنوی برای خواص تدوین یافته عام فهم نمیباشد .

گرتو خواهی حل مشکل ای پسر
در کتاب فیه ما فیه نگر
در طریق اولیای لیک ذات
فیه ما فیه است حل مشکلات

مجالس سبعهٔ : - این رساله مشتمل است برمواعظ و خطابه ها که به گمان غالب پیش از آنکه بشمس تبریز آشنا شود ایراد کرده است که سعادت دو جهان درآن مضمر است مولانا بلخی (رح) به حدیث مبارک « الدنیا مزرعة الآخرة» تحصیل ثروت را غرض تقویه جسمی در راه خدمت برای حیات ابدی جائز پنداشته وان تلاشی را که باعث فراموش شدن اخرت گردد بدمی داند .

موصوف به حدیث شریف «الدنیا رأس کل خطیة » چنین استدال میکند که هر گاه رسیدن به ثروت مقصود اصلی شخص را تشکیل دهدان گاه است که ثروت به حیث مبدأ و اساس خطاها قرار گرفته انسان را از مقصود اصلی به سوی بد بختی میکشاند .

مولانا طی خطابه ها انسان کامل را در پر تو آیه کریمه **وما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون** چنین تشریح میکند : انسان از عالم ارواح سوی کره خاکی امد همین که به ماده علاقه پیدا کرد ارزش را که قبلاداشت ازدست داد . انسان است هر گاه بخواهد رخواهشات خود غالب شود البته خودرا آماده آن میسازد تا آن مقام از دست رفته خود را که در عالم بالا داشت دوباره به دست آرد صوفیه کرام میگویند که بدن انسان به مثل زندان روح می باشد فریدالدین عطار میگوید : ای روح

تو جمال ممتاز داری به جهان غریب فرود آمدی و تمام عظمت را از دست دادی عالم اعلی موضوع اصلی و مطلوب تو میبا شد باید سعی کنید تا به وطن اصلی خویش بر گردی «منطق الطیر تألیف فریدالدین عطار ص ۱۷».

میداشت خویشتن را نیز از مردم مخفی و پنهان مینمود در پایان کاملاً پنهان شد.

توجه به نورقلب: مولانا ـ

جلال‌الدین(رح) درین راه تنها نیست بلکه امام غزالی(رح)دراین باره چنین فرموده: بدانکه نور و بصر و بینائی

کرده میتواند گاهی‌اشتباه میکند خورد را کلان، کلان را خورد می بیند این نمونه‌ئی از نقصان دید چشم میبا شد اما در قلب انسان چشمی است که این نقایص هیچگاه به آن عارض نمیشود «مشکلات الانوار تالیف الامام حجة الاسلام الغزالی».

درهرگوشهٔ ازکشورعزیزما کاروان‌های نظامی دشمن توسط مجاهدین دلیرطعمه‌حریق میگردد.

کتمان سری تصوفی:ـ مولانا ـ اصرار دارد که رازهای تصوفی به کسانی گفته نشود که حقائق را نمی دانند و به شنیدن چنین رازها در حیرت و تردد قرار میگرند وی درین راه از مرشد خویش شمس الدین پیروی کرده است آن سالک بزرگ علاوه براین که سیر خود را مخفی

چشم مواجه به نقصان میبا شد زیرا که دیگران را دیده میتواند و خود را نمی بیند مقابل خود را می بیند و آنچه اورا حجاب است زیر دید گرفته نمیتواند.

ظاهر اشیاء می بیند و باطن آنرا دیده نمیتواند، بعضی موجودات را دیده نمیتواند و بعضی را مشاهده

روش مولانا جلال الدین در تصوف:

مولانا دانشمند عالی مقام بود مدتی در گوشهٔ مدرسه تدریس قیل و قال یجوز و لا یجوز و تحصیل تضادهای فلسفی اشتغال داشت همینکه در سنه «۶۴۲» با مرشدش شمس تبریز ملاقات نمود

این دیدار سبب شد تا حال مولانا رابرق آسا تغیر بسوی تصوف اسلامی نماید ولی نخواست از زبان تصوف بگوید که دنیا وما فیها را ترک کنید و راه فنا و دوری از اجتماع را اختیار نمائید آرزو داشت تا در پهلوی تصوف علوم وحکمت عملی رافراموش نکند به آیات قرانکریم توصل جسته و آحادیث نبوی(ﷺ)رادستور العمل تصوف خویش گردانند و از علم اخلاق در سلوک تصوف استفاده خوب نماید درین وقت آثار پختگی و کمال علوم ظاهری در موصوف به خوبی مشاهده میشد .

وابستگان علمی و نسبی مولانا دیدند که او با مرشدش در اطاق مخصوص از فیوض الهی توسط وی مستفید میگردد و در مجالس علمی آنها نیست ناچار بر آن مهمان فقیر شوریدند و تهمت نمودند شمس تبریز (رح) ناچار شد قونیه را ترک کند مولانا منزوی بود منزوی ترشد ناله ها سر میداد ودمس میگفت شمس رااورد و پس از دست متعلقین مولانا دوباره در سال (۶۴۵هـ) پنهان ابدی شد مولانا درین بار نهایت متأثر گردید .

بعد از صلاح الدین زرکوب که در سال (۶۵۷هـ) وفات شد حسام الدین متولد در سال (۶۲۳هـ) در نقطه حساس فکر تصوفی مولانا قرار گرفت و مولانا را به تالیف مثنوی کتاب جامع تصوفی وا داشت و هر دویشان برای مولانا خدمات بزرگ را انجام دادند .

مولانا جلال الدین ونی :

مثنوی مولانا از «نی» آغاز میشود و ناله های (نی) را در اثر فراق از نیسان میداند قصهٔ نی ، سماع و عشق اراکین عمده سیر فکری مولانا را نشان میدهد وی عشق داشت به مشاهده انوار الهی و به وصول به کمال انسانی و به نفع رسانی به جهان بشریت مولانا مجلس سماع بر پا میکرد ، شعر می سرود و نی مینواخت گاهی این به قوه عشق و به نیروی سماع همه رابه رقص جذبات تصوفی می اوردند و ناله میکردند اما نه رقصی که شهوانی باشد بلکه قلب را سوی حرکت غیر عادی سوق میداد و آن حرکت سبب میشد تا جسم به حرکت افتد ، بچرخد بنالد ، بسوزد و ازین سوز راهی به وادی معرفت باز کند ، مولانا در قبصهٔ «نی»مسایل آتی را ذکرمیکند :

۱ - روح و جسد : ارتباط روح با بدن و کیفیت پیوستگی آن مورد بحث و تعمق دانشمندان علم کلام قرار گرفته است مولانا وانمود کرده که قرب و بعد در راه دانش و اگاهی از روح اثری ندارد تا کنون بدن انسان و عقل انسانی نتوانسته بفهمد که روح چیست ؟

۲ - ازاد شدن انسان از قید ذهب و فضه : این قضیه مهمترین موضوع تصوف و اخلاق را تشکیل میدهد مقصود از ترک دوستی و غرض از زهد آن است که نه باید انهماک در امور دنیا به حدی برسد که مشغول لذائذ گردیده ومایه بدبختی های گوناگون گردد اما کسیکه کار میکند ، ثروت تولید میکند و آن در رامخیر وصلاح صرف میکندمسلمان خوب و انسان بر تر است این نوع ثروت اندوزی عمل نیک گفته میشود مولانا میفرماید که تا کی اسیر سیم و زر خواهی بود ؟ این قید و زولانه را بشکن ، اگر خواسته باشی دریا را در کوزه بگنجانی ممکن نیست چشم حریص هیچگاه سیر نمیشود و صرف تا قانع نگردد پر در نمیشود

ابن سینا در حصه معنی زهد میگوید زهرد نزد غیر عارف یک معامله بیثل معامله تجارتی میباشد میخواهد به واسطه متاع خویش آخرت راخریداری نماید . اما عارف در زهد خویش میخواهد از غیر حق قطع علاقه کند و در بارهٔ عشق گفته : عشق عفیف آن است که در آن سلطان شهوت هیچگونه

راهی نداشته باشد .

اشارات و تنبهات

در نیمه قرن دوم اصطلاح صوفی به دلیل آن بود که گروه خدا ترس صوف یعنی لباس پشمین را میپوشید و یا صوف از مبدأ صنا گرفته شده وآنها قلب صاف و پاک داشتند اولین کسیکه این لقب را یافت و به آن مشهور گردید ابو هاشم کوفی متوفی سنه «۱۵۰» ه بود نفحات الانس مولانا جامی ص«۳٤» وبعضی مؤرخین اطلاق این نام را برای اولین بار بالای جابر بن حیان گویند

تصوف اسلامی تالیف عفیفی ص ۱۱

در قرن سوم هجری این نام خیلی ها شهرت یافت و بغداد شریف درین قرن به حیث میدان تصوف قرار گرفت درین عصر صوفیه معروف عبارت بودند ازرابعه متوفی «۱۸۰» و سفیان ثوری متوفی «۱٦۱» ه و ابراهیم بن ادهم متوفی «۱٥٦» و داودالطائی «۱۹٦» فضیل بن عیاض «۱۸۷» شقیق بلخی «۱۹٤» ه وغیره درین قرن سه کلمه ۱ - حب ۲ - فنا ۳ - معرفة روز به روز شهرت یافت با آنکه نظر وحدة الوجود را به میان آورد وعده زیادی از اهل تصوف مفکوره وحدة الوجودرا تعقیب میکرد که معروفترین آنها حلاج بود طوریکه دراهل تصوف قرن «۷» معروف‌ترین دانشمندان تصوف و قائلین به وحدة الوجود ابن عربی بود .

ابو عبدالله حسین بن منصور حلاج سال «۲٤٤» ه دربیضا به دنیاآمدو ملوم را از عبدالله تستری فرا گرفت حینکه عبدالله به بصره تبعیدگردید حلاج نیز ملازمت اورا داشت درسال «۲٦۲» ه برای مدت «۱۸» ماه شاگردی عمرو بن عثمان مکی را اختیار کرددرسال «۲٦٤» باجنید بغدادی ملاقات کردوشاگردی اواختیار نمود . جنیدنه‌تنها استادبلکه به حیث رهبر راه زهد و تصوف وی قرار گرفت در سال «۲۸۲» همینکه ازمکه معظمه باز گشت نمود صحبت جنید را ترک نمود و اندک اندک با دیگر اعلام تصوف قطع علاقه نمود بعداً بطرف تستر رفت و دو سال در آنجا اقامت‌نمود درآن دیار بامشکلات زیاد مواجه‌گردیدو تامدتی ازاستادان علم حدیث‌و سایر علوم استفاده علمی نمود ولی دیری نگذشت که ادعای الهام غیبی نمود وگفت این جمودیکه در علمای‌اسلام احساس میشودباروحیه اصلی اسلام موافق لیست وی چنین میکرد که انفعالات داخلی و جذبات تصوفی نصیب وی شده طوری که میتواند توسط آن بسی مشکلات علمی را حل کند که تاکنون میان علمای عصر لاینحل مانده است و آنچه را به نام انفعال داخلی و الهام الهی میدانست مینوشت این عمل وی‌سبب شد تاه‌ به علماء آن وقت ازوی نفرت نمایند و او را به باد انتقاد گیرند این مخالفت به اهل‌تصوف نیزسرایت کرد و آنها نیز در صف علما قرار گرفتند و از حلاج بد گفتند مدتی نگذشت که حلاج لباس درویشی را از خود دور کرد و با عوام علاقه گرفت مردم را دور خود جمع میکرد آنها را سوی حق و حقیقت و اصلاح اجتماع دعوت مینمود درین حال گاه‌گاه فلسفه را نیز مطالعه میکرد. و با دانشمندان مصلحین اجتماعی دوستی قائم‌ساخت از آنجمله ابوسعید جنابی بود سه پنج سال در اهوازو نواحی خراسان به کار خود مشغول بودکه بنام حلاج اسرار یاد میشد در سال «۲۹۱» ه بار دوم غرض ادای حج به مکه مکرمه رفت و از آنجا به بغداد بازگشت در آنجا علماء بروی شوریدند مجبور گردید راه خراسان پیش گرفت و از آنجا راهی هند و ترکستان چین شد در هند بنام شفوع و در ترکستان و حدود چین بر وی لقب مطعمه گذاشت بار سوم به حج رفت دوسال در مکه مکرمه ماند بعداً به بغداد بازگشت به وعظ و خطابه‌ها آغاز کرددرین وقت مفکوره وحدة الوجود کم‌کم نشر مینمود و بعضی‌کرامات از وی بروز مینمود .

فقهی معروف بنام ابوداود ظاهری علیه وی‌فتوی داد و قتل اورا شرعاً

مباح گفت پولیس گرفتارش کرد . درسنه «۱۰۳» ه.اما در دربار دوستانی داشت نگذاشت وی به قتل برسد هشت سال و ۷ ماه در زندان ماندبار دیگرعلماء بروی تاختند که حتماً به قتل برسد بروز ۲٤ ذیالقعده (۹۰۳) اعدام شد . یکی از اسباب غضب مردم این بود که وی چرا آناالحق میگوید ودعوت منکوره وحدت الوجود رامیکند و مردم رابه آن دعوت میکند شخصیت تصوفی حلاج مد تها مردم را به حیرت افگنده بود صد ها هزار مردم چنین عقیده دارند که وی صاحب خوارق و کرامات بود وعده ای از دانشمندان در باره موصوف کتابها نوشته اند استاد ما ینیسون میگوید :

در باره حلاج (۰۰۹) کتاب و رساله نوشته شده که (۰۰۵) ان به زبان عربی میباشد و یکصد کتاب (۰۰۱) به زبان فارسی (۷۰) کتاب به زبان ترکی و متباقی به زبان های هندی سریانی وعبری است که اکنون در دست متتبعین قرن بیستم قرار دارد وی جز نشر منکوره تصوفی کدام غرض سیاسی نداشت . بعضی را عقیده بر این است که اواهل سیرابود وخواست یکی از اسرار الهی را فاش کند لذا به این جزاء رسید وی به الهام باطنی سخت عقیده مند بود باور داشت که بنده میتواند به ریاضت و عبادت مستقیماً مورد تلقین قرار گیرد .

تألیفات منصور حلاج «رح» بسیار بوده منجمله ۱ - تفسیر قل هوالله احد ۲- الاصول والفروع ۳ - العدل والتوحید ۴ - کیدا لشیطان وامرا - لسلطان ۵ - مدح النبی والمثل الاعلی وغیره که مرحوم الدکتورمحمدغلاب در کتاب التنسک الاسلامی تألیف خود درصفحه ۱۲٦ طبع مصر مجموعاً «٤۲» تألیف رابه منصور حلاج(رح) نسبت داده است .

باقی دارد

د۴۷۵ مخ پاتې

جنت او د هغې ځنی ◆◆◆

لو دغه جنت چه دومره ښوره صفات لري د متقیانو د پاره جوړ شوی ده ، متقی څه معنی او چا ته متقی ویل کیږی ؟ متقی په لغت کی ځان ژغورونکی ته وائی او په پورتنیو آیتونو کی ددوو معنی گانو احتمال لري :

۱ - هغه متقی چه د شرک او کفر نه ئی ځان ساتلی وی لکن د ایمان د نورو لوازمو او شرایطو نه ناخبره او څه پروائی نه ساتی نو دده د پاره هم جنت شته لکن پس له ځکلو د عذاب جهنم او ذلت نه .

۲ - هغه متقی چه کمال تقوی ته رسیدلی وی یعنی د ایمان سره سره تر خپلې وسعی پوری د نیکو اعمالو په کولو کوښښ کوی اوله بدو اعمالو نه ځان ساتی نو د دوی د پاره بغیر له عذابه جنت شته .

نو څوک چه قوی او مضبوط ایمان ولری او د الله (ج) او د رسول ﷺ په کلام د هغه تصدیق او باور وی ، هغه به هیشه د جنت د بی مثاله نعمتونو په حاصلولو پسی کوښښ کوی او ددی لیمگړی اوکم قیمته دنیا په لا لها نده او سرگردانه ژوند او متاع زړه نه تړی او نه غافله کیږی لکه چه آنحضرت ﷺ فرمائی : مانه دی لیدلی د جنت غوندی شکلی نعمتونه چه خوب دی وکړی طالب د هغی او نه می دی لیدلی ددوزخ غوندی سخت عذاب چه خوب وکړی دهغه نه ویریدونکی.

پر خلاف ددی د ننی زمانی مسلمان ددنیا په یوځور و پو پسی ئی خولی او تکلیف گالی خو ډیر افسوس چه د آخرت همیشه ژوندون تری هیر دی ، داسی نمولیدلی انسان باید پخپل حال باندی وژاړی او الله ته رجوع وکړی .

(والسلام علی من اتبع الهدی)

سید حبیب شاه

خطرات تجزیهٔ افغانستان

مقارن توافقات که پیرامون مسئلهٔ افغانستان اخیراً درژنواصورت پذیرفت ، منابع بین‌المللی احتمالات تجزیه افغانستان رامنتشر ساختند .

با درنظرداشت اهمیت موضوع مطالبی را به اختصار مورد بحث و تحلیل قرار دادیم . متن بررسی‌ذیل می تواند تاحدی دروضاحت موضوع کمک کند و مقدماتی را در زمینه بررسی مفصل و دقیق بوجود آورد .

دلایل امکان تجزیه افغانستان

(۱) چون حکومت آینده افغانستان که بعد از خروج قوای روس تشکیل میگردد ، طبعاً مخالف باروس خواهد بود ، طبق نظریه نظامی روس « که اتحاد شوروي سوجودیت حکومت مخالف را در سرحدات جنوبی خود نه می پذیرد »

روس از استقرار حکومت مخالف در سرحدات جنوبی بخاطری هراس دارد ، که مبادا نظام آیندهٔ افغانستان در مناطق اسیای مرکزی فعالیت ضد روسی را توسیع وگسترش دهد و افغانستان فردا نقش پاکستان امروز را ایفاء نماید .

برای اینکه روس ازاثرات حکومت آینده افغانستان در داخل مرز های استعماری اش جلو گیری کرده باشد حد فاصل و منطقه حایل را خارج از سرحدات خود ایجاد می کند .

(۲) عمده ترین موضوع که مشکل اساسی روس را بعد از خروج قوایش از افغانستان تشکیل میدهد عواقب سرنوشت نوکران و عناصر مزدور خلق و پرچم است ، زیرا اگر واقعه چلی یکبار دیگر تکرار شود آنگاه سیاست (روس مزدوری) درتمام دنیا محکوم به شکست میگردد ، و اعتماد احزاب کمونستی از حمایت روس قطع میشود .

بنابرین روس خود را مجبور میداند تا به‌هرشکل ممکنه‌باشد برای مزدو رانش تأمین حیات نماید و از جانبی با حفظ گروه مزدور کمونست در حدود منفصله سرحدات جنوبی خود را نیز از احتمال وقوع حطهٔ مصؤن بسازد .

(۳) واخان نقطه حساس ومهم ستراتیژیک را درمنطقه تشکیل میدهد روس باتمرکزقوای نظامی درواخان شاهراه ابریشم و سرحدات چین را کنترول می نماید ، که با ایجادحدود منفصله میتواند چنین یک نقطهٔ حاکم را از دست نداده و آنرا حفظ نماید .

(۴)روس چنین‌تصوردارد که‌باتخلیه مناطق جنوب و شرق افغانستان را درحالت بی نظمی مطلق به رهبران احزاب مقاومت که از وحدت کامل برخوردار نیستند تسلیم‌کنند روس در قبال این می پندارد وبرداشت دارد .

یک ـ اختلا فات ذات البینی احزاب باعث تضعیف ونا بودی آن میگردد

دو ـ دوام وضع نامناسب سیاسي و نظامی زمینه را جهت اغاز تجاوز پشت تجاوز مساعد خواهد کرد .

(۵) اکثراً ذخایر عظیم نفت و گاز در صفحات شمال افغانستان قرار دارد طبق تحقیقات منابع بین المللي در صفحات شمال افغانستان چندین ذخیره نفت وگاز کشف گردیده است

درسال ۱۳۱۰-۱۳۱۶ کمپنی اندلاند اکسپاررلیشن امریکایی وانمود کرد که سالانه ۶۰۰ میلون تن نفت از دو حوزه شمال قابل استخراج و

استفاده است و در ۱۹۰۱ هیأت هالیندی بعد از سروی دقیقاً به اثبات رسانید که منابع وسیع نفت درصفحات شمال افغانستان وجود دارد.

در سال ۱۹۶٤ موجودیت ذخایر عظیم در جرقدق، فاریاب و جوزجان گزارش یافت آنچه مورد تاراج روس قرار دارد ذخایر عظیم گاز طبعی افغانستال در مناطق شمال کشور است وازجانبی صفحات شمال افغانستان دارای محصولات میوه خشت، پشم، پوست قره‌قل و قالین بوده‌که بستگی‌روس به‌منابع‌اقتصادی صفحات شمال انگیزهٔ تجزیه افغانستان را ببار می آورد.

(٦) روس چنین میپندارد که اگر افغانستان را به دو بخش تجزیه کند، صفحات جنوب افغانستان که اکثراً پشتون هستند، و باپشتو نهای صوبه سرحد مربوط پاکستان نیشنلیتی مشترک دارند، در آنصورت مسئله پشتونستان بطور وسیع تری مطرح میگردد.

(۷) احتمال میرود که توافق پنهانی در زمینه تجزیهٔ افغانستان صورت گرفته باشد و نتایج مذاکرات ژنوا منجربه تقسیم افغانستان گردد طوریکه هر کدام منافع خود را قبلاً دریافته باشند.

(۸) روس می اندیشد که اگر صفحات جنوب را تخلیه کند مجاهدین ومهاجرین در نقاط تخلیه شده جا بجا میشوند و در آنوقت با استفاده از موجودیت در صفحات شمال جنگ منظم وعلمیات وسیع و فیصله کن را در مناطق جنوب که مجاهدین موقعیت مشخص سیاسی ونظامی پیدا کرده اند براه اندازد.

(۹) روس با تجزیه افغانستان شکست قطعی خودرا با موفقیت‌نسبی جبران می کند، چون روس با ترک افغانستان مجبور است از اهداف‌خود در منطقه‌که اشغال پاکستان تسلط بر منابع خلیج فارس ورسیدن به بحر هند می‌باشد دست بردارد واما‌باتجزیه افغانستان می تواند باز هم یک قدم بسوی هدف نزدیک گردد.

علایم دال بر امکانات تجزیه افغانستان

(۱) به تعقیب اعلان خروج قوای روس از افغانستان یک هیأت چهل نفری به منظور مطالعه وارزیابی مناطق حساس و مواضع موزون به سمت شمال اعزام گردید.

(۲) رژیم کابل به تأسیس پوهنتون در مزار شریف اقدام عاجل نمود.

(۳) ولایت جدیدی در سمت شمال تشکیل یافت.

(٤) موافقت نامه های درزمینه تحکیم روابط فرهنگی و اجتماعی میان‌ولایات سمت شمال افغانستان و جمهوریت های آسیای مرکزی منعقد گردید.

(۵) آنعده از افراد که برای تحصیل به روسیه برده شده انداکثراً مربوط صفحات شمال‌افغانستان‌میباشند قرار آمار دقیق حدود (۵۰) هزار اطفال از سمت شمال بداخل روسیه تحت تربیت قرار دارند.

(٦) در اکثر نقشه های که سرحدات روسیه در آن معین شده است، دیده میشود که روسیه در جنوب سرحد خود را بسته نکرده و آنرا باز گذاشته است که این خوداز نقطه نظر سیاسی علایم توسعه‌پذیری را ثابت می نماید.

(۷) اعمار میدان هوایی جدید و پروژه ساختمانی ریلوی استیشن در سمت شمال افغانستان.

(۸) تعیین شخصی بحیث معاون صدر اعظم در امور ولایات سمت شمال افغانستان.

زمینه ها و امکانات

۱ - پدیده شوم تعصبات لسانی و منطقوی در حالیکه قوی ترین عامل‌نفاق در متن نهضت مقاومت اسلامی افغانستان میباشد اکنون بحیث وسیله مؤثر زمینه تجزیه افغانستان را مساعد کرده است.

۲- تشکیل‌حکومت‌عبوری مجاهدین

در مناطق جنوب که زمینه را طبعاً جهت تجزیه اماده میکند .

۳ ـ تهدید روس از عواقب آزادی و تشکیل نظام آینده افغانستان :

بعضاًچنین تصور میکنند که اگر مسئله آزادی ترکستان مرکزی را مطرح نمائیم روس احساس خطر خواهد کرد و به‌ادامه جنگ در افغانستان خاتمه خواهد داد

برداشت برادران ما از این طرز‌افاده در محتوی دکترین نظامی که باید هدف را به دشمن نشان دهد شکل می گیرد ، در حالیکه نیجهٔ اندیشه فوق‌الذکر در افغانستان معکوس است چون آرا ونظریات هر کس متعلق به شرایط و اوضاع خاص برحسب شناخت موقعیت نظامی ، سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی دشمن ابراز میگردد ، نظر به فور مول ومعادله نیست که در هر شرایط وهر محل صدق نما ید ، تقلید از نظریات که در شرایط خاص وضع میگردد درهمه جا قابل تطبیق نیست .

درست که‌آزادی ترکستان مرکزی از اهداف اساسی ما میباشداماتطبیق اهداف مراحل دارد آزادی افغانستان هدف مرحله اول ازادی آسیای میانه هدف مرحله دوم است .

اگر واقعاًمی خواهیم نقش مسئولانه ایرا در رابطه با آزادی مردم مظلوم آسیای میانه ایفا نمائیم . پس نباید دشمنی را از اهداف بعدی خود آگاه نمائیم در شرایط کنونی ایجاب میکند تا به تاسی از اصل انجام کار مناسب در زمان و مکان مناسب انعکاسات جهاد افغانستان رادر آنسوی مرزالنهال‌وزمینه مقاومت بالفعل را مساعد نمائیم .

دلایل عدم امکان تجزیه افغانستان

۱ ـ چون با انفصال سمت شمال جنگ در افغانستان خاتمه نمی یابد ویکی از عوامل خروج روس از افغانستان انکشاف وضع جنگ واثرات آن بدخل روسیه است اگر روس به تجزیه افغانستان اقدام می ورزد در واقع جنگ ومقاومت را بهسرحدات جنوبی نزدیک نگهمیدارد . و جانب شرق و جنوب افغانستان که سرحد مشترک با پاکستان است به منطقه صلح وامن تبدیل میشود .

۲ ـ تجز به معنوی جنگ را در افغانستان شکل جدید میدهد طوریکه سمت شمال حالت دفاعی را میگیرد و سمت جنوب حالت تعرضی‌را روس درمقابل دونوع جنگ دفاعی وتعرضی فعال قرار می گیرد که این هم امکان تجزیه راضعیف میسازد .

۳ ـ باوجود آنکه اختلافات تنظیی به مقایسه سایر مناطق در صفحات شمال افغانستان بیشتر بود امابه‌لطف خداوند بزرگ (ج) و همت برادران آگاه مشکلات‌ناشی‌ازاختلافات گروهی حل گردیده است اکنون در صفحات شمال‌افغانستان ملت‌متشکل ومقاومت منظم وجود دارد پایگا های متعدد ونیرومند تشکیل گردیده‌وروند جهاد بسوی وحدت کامل ومرکزیت‌ثابت

سیر میکند .

اگرروس بتواند سمت شمال افغانستان را هضم کند ، مشکل آساسی آن از نقطه نظر مواضع ستراتژیک در جنوب حل میشود بناً ادامه جنگ درصفحات شمال برابر باادامه جنگ در افغانستن است .

٤ - اگر روس در نصف افغانستان به بهانه عقب نشینی توقف کند یعنی جانب شرق وجنوب افغانستان راترک نماید ، افغانستان آزاد شده منبع امکاناتی خوبی برای مجاهدین صفحات شمال کشور میشود درآنوقت کمک بیشتر و امکانات وسیعتر در اختیار مجاهدین صفحات شمال قرار۔ می گیرد که بر کمیت و کیفیت مقاومت در آنجا می افزاید .

٥ - اگر در مورد افغانستان توافقاتی پنهانی ، طوریکه قبلاً تذکر دادیم مشابه توافقی که اروپا را تجزیه کرد صورت گرفته باشد در افغانستان قابل تطبیق نیست زیرا در اروپا برضد روس مخالفت بالقوه سیاسی وجود داشت درحالیکه درافغانستان مخالفت بالفعل نظامی وسیاسی به شدت تمام وجود دارد .

٦- بعد از تقسیم المان بدو بخش المان غرب بحیث یک کشور مقتدر سیاسی ونظامی در آمد زیرا تجزیه المان قوی ترین انگیزه بود که المان غرب راجهت دفع خطرات آینده بیدار ساخت اگر سرنوشت المان در افغانستان تکرار شود آنگاه افغانستان درجنوب طبعاً مقتدر وبا ثبات میبا شد ، که برای روس موجودیت چنین یک نظام مقتدر که همیشه درفعالیت برضد روس باشد غیر قابل تحمل است

٧ - روس بااقدام تجزیه افغانستان باید به بگروه « ستم ملی » تکیه کند نقش ستم ملی به مقایسه خلق و پرچم برای روس درصفحات شمال موثر است اگر توطیهٔ تجزیه اجرا گردد روس لزوماً به گروه «ستم» حساب میکند چون گروه «ستم ملی» اساساً افکار کمونستی خودرا در پوشش تعصبات لسانی جا داده است و ساختمان سیاسی و فکری آنان را ارزش های لسانی و منطقوی تشکیل میدهد ، اعتماد به گروه «ستم» باعث اختلافات درون حزبی خلق وپرچم میشود آنعده از پشتون های خلق و پرچم که توان پذیرش افکار «ستم»را ندارند حتماً با روس مخالف خواهند شد .

٨- در صورتیکه افغانستان آزاد شده ثبات سیا سی پیدا کند و بحیث یک منطقه مقتدر سیاسی و نظامی مخالف روس شکل گیرد در آنوقت عناصر مزدور وافرادتجزیه طلب که توطیئه پښتونستان را براه انداخته اند در محاصره دوقدرت مخالف پاکستان و افغانستان قرار می گیرد .

٩- روس باترک نصف افغانستان به مشکل ناشی از تجاوز خود خاتمه داده نه می تواند زیرا بازهم جنگ وجود دارد ، مقاومت وجود دارد فعالیت سیاسی وتبلیغاتی وجود دارد آنگاه برای روس جنگ در نصف افغانستان خطر ناکتر از جنگ در تمام افغانستان خواهد بود .

شکل تجزیه

روس رسماً اعلان نه می کند که افغانستان را تقسیم می نماید بلکه می گوید تا شرایط را برای تجزیه طبعی بوجود آورد . طوریکه با عقب نشینی قوایش از جنوب به مجاهدین موقع میدهد تا آنان به تشکیلات سیاسی و نظامی خود درشکل حکومت بپر دازند آنگاه حکومت مجاهدین که درصفحات جنوب تشکیل می گردد وروس که هنوزدرسمت شمال باقی است و حکومت هم دارد ، چون تشکیل حکومت مجاهدین باعث سقوط حکومت مورد حمایت روس نه می گردد زیرا تا موجودیت روس در افغانستان رژیم وابسته به آن نیز وجود میداشته باشد واز جانبی در ژینوا فیصله به عمل آمده که روس وامریکامی توانند به کمک شان درافغانستان ادامه بدهند یعنی حکومت کمونیست در پناه حمایت باالفعل روس حفظ می گردد

و حکومت مجاهدین هم استقرار می یابد پس تشکیل دو حکومت در یک افغانستان شکل عینی تجزیه را بخود می گیرد .

خطر اساسی •

مطلب از خطر اساسی پس منظر خروج قوای روس از افغانستان در درحدود مدت معینه است .

روس با تخلیهٔ مناطق جنوب وشرق افغانستان در مرحلهٔ اول زمینه را برای ایجاد حکومت مجاهدین مساعد میسازد ، چون هر نقطه که روس در آن حضور ندارد و با کمونیست های آن تصفیه شده منطقه صلح خواهد بود به این ترتیب ساحهٔ جنوب افغانستان به مجرد خروج قوای روس و تشکیل حکومت مجاهدین به منطقه صلح تبدیل می گردد اما جنگ و روس لازم و ملزوم یکدیگر است . هرجا که روس است جنگ است و هرجا که روس نیست و حکومت مجاهدین بموجود آمده جنگ هم خاتمه یافته است وسمت شمال که هنوز دراشغال نظامی روس میباشد مجاهدین نیزدر حال مقاومت بوده و جنگ جریان دارد بناً افغانستان بدو بخش جنگ و صلح تقسیم گردیده در منطقه صلح حکومت مجاهدین شکل می گیرد و ساحهٔ نفوذ حکومت مجاهدین محدود است زیرا روس بصورت کامل افغانستان را ترک نکرده که حکومت مجاهدین مرکزی شود وقلمرو حاکمیت آن سر تاسری گردد .

توجه کنید ! !

در منطقه صلح حکومت مجاهدین باشکل خاص نظامی ، سیاسی اقتصادی و اجتماعی که شرایط صلح ایجاب میکند بوجود آمده ودر منطقه جنگ که هنوز مجاهدین مقاومت می کنند ، شکل خاص نظامی ، سیاسی اقتصادی واجتماعی که جنگ ایجاب می کند بوجود می آید ، چون حالات در شرایط منطقه صلح با منطقه جنگ فرق میکند ، روس طوری قوا را ازصفحات شمال عقب می کشد که از صفحات جنوب عقب کشیده است یعنی با استفاده از موقعیت سیاسی نظامی واجتماعی متفاوت در دومنطقه که قبلاً بوجود آمده افغانستان رابین دو قوت سیاسی ونظامی می گذارد

دفع خطرات تجزیه افغانستان

۱ - اکمالات فوری وعاجل مجاهدین صفحات شمال افغانستان به منظور تضمین جنگ درازمدت .

۲ - ترکیب حکومت مجاهدین باید شامل وجامع بوده و جوابگوی توقعات تمام اقشار ملت افغانستان باشد در غیرآن زمینه تشکیل حکومات متعدد در مناطق مختلف افغانستان بادرنظر داشت گرایشات منطقوی ، کشش های قومی ، منشأهای ملیتی وتعصبات لسانی مساعد خواهد شد .

۳ - تشکیل حکومت مجاهدین نباید در مناطق جنوبی اعلان گردد .

۴- افغانستان یکپارچه نیاز به ملت یکپارچه دارد ، باید وحدت ملت برآساس جواذب اعتقادی تامین گردد .

وماعلینا الاالبلاغ

عناصر صالح

بقیهٔ ص ۴۳

فردی از هر طرف مشاهده میکنیم بی علاج این ملت دربدر نه برآمده فکر خود خواهی در رأس همه مفکوره ها قرار دارد و جامعه را بسوی تفرق و تشتت منظم که تباهی خطرناکی را به بار می آورد سوق میدهد .

عناصر صالح و افراد مسؤل که متوجه عواقب زشت و جبران ناپذیر این همه نفاقها،شقاقها ، خودخواهی ها ، انحصار طلبی ها و ... اند بتأسی از اساسات و فرمایشات سودمند اسلام باید همیشه توجه مسؤلین را به امور مهمی که فلاکت های جامعه را بر رفاهیت و نیک بختی عوض کرده و اصلاح را نافذ کند جلب نمایند و پیشنهادات خیرخواهانه را عرضه بدارند تا گوشهٔ از نامطلوبیها به جانب مطلوب کشانیده شود .

فانوس امید

نوشتهٔ محمد صمیم «عزیزی»

در آنشب «فانوس امید» در
دستان ناشکیبای آرزو، شعله های
طلائی داشت و از «سرخ مجمر» افق
انگشت دزدیده بود. تا خاشاک
«پوشیده‌پیکر» را آرام، آرام «بزم‌نشین»
ابر های خاکستری رنگ آسمان
سازد، زیرا مادر آزرده دل «اسعد آباد»
آبستن بود.
کوه‌پایه های «کنر» چون
غلامان «خاموش‌نفس» زانوی خدمت
در پای کلبه‌گکی سایده بودند که
نوزاد بس گرامی با ورودش زنجیر
های اسارت را حلقه، حلقه خواهد
گسست.
همه جا و همه کس چون کوه
پایه های «کنر» خاموش و بی صدا بود
ولی تنها قلب من از شکستن فانوس
می هراسید، واز شرنگ آوازش ... !!
«فانوس‌امید» فروزان‌تر می‌شد
وشعله هایش طلائی تر ... خسهای
ظلم، کفر والحاد نرم، نرم دور خود
می پیچید و آهسته در دل سوزان
«آتشین مجمر» می خفت ودودسیاه‌اش
افسوس کنان، کنار ابر ها می نشست
و برگذشته های نامیمون شان اشکها
می ریختند.
ناگوان مرغ سحر زبان کشود
وفریاد برآورد که: ای ده‌نشینان !...
مبارکتان باد! سعید چشم
کشود!!
یکباره رنگ شب سپید شد و
«خورشید صبح» فرمانی را با نام
زیبای تحفه گویان کنار گوش سعید
چنین خواند:
تو ای سید جمال الدین اسلام
را زنده کن !!.
آری! سعید، چشم گشود و
بزرگ شد، همانگونهٔ که فانوس امید
می درخشید با او همراه ظلمت کده
های طاغوت را شماره میکرد.
جمال الدین، رزمید، با ظلمتکده
ها نشست وآنها را منور ساخت وبی
هراس به پیش رفت ومادر افغان زمین
در هرجا، چادر سبز خال، خالش را
گسترده بود تا سعید روی آن آرام
گیرد.
خواست که فرمان «خورشیدصبح»
را زیب خاصه اش گرداند و نکته
نکته در صفحه افق نقش بندد، یکباره
چون شهاب ثاقب بافانوش امید یکجا
در دل تاریک زمان دوید، مونس
قلب ها شد و تیمارگر رنج ها ... اما!
اما!... بزودی مهجور
آغوشش کردند و «سید» زمین گیر
دیار بیگانه شد.
ولی‌طنین آوازش از فرسنگ‌ها
دور در مجلس زنجیرها می نشست و
با آنها یکصدا ترانهٔ آزادی را می
سرود.
«سید» عاشق اسلام بود و
عاشق آزادی هایش...
دوست نداشت که «جغد الحاد»
در گلستان مذهب سایه افکند از اینرو
منزل ها پیمود و نقش ها گذاشت
مگر فریاد وای اسلامش! گوشهای
ناشنوای استعمار را بناز، بار می
کوبید وقلب های شانرا می آزرد.
امابزودی «فانوس امید» لرزید
شعله هایش یکباره خاموش گشت و
دودش چون آه بیوه زنان حلقه، حلقه
در گردن عروسان آسمان نشست
آری! نور فانوس مرد و «سید» را
پیره سال «۱۲۷۵» در یک حجره اش
بنام «ترکیه» میزبان شد و انگبین
زهر آلود را در هژدهم حوت نوشش
کرد.
ودر آنزمان بود که آواز
«شرنگ» فانوس امید از کران تا به
کران پیچید و ریز، ریزش به تندی
اما خاموشانه بر ظلمتکده ها ریخت.
وما در «اسعدآباد» با غلامان
خاموش نفس «کنر» سیاه پوشیدند
اما!... اما مادرها آبستن شدند و
فانوس‌ها مشتعل، دیگر بنیاد
ظلمتکده ها می لرزد و شعله ها
طلائی میشود.
(والسلام)

وَاَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ...

بیاموزید واستعمال کنید

تهیه: تورن قربان شاه

تامینات غزا

تعریف : یک سلسله تدابیرضروری که با استفاده از آن از حملات ناگهانی هوائی وزمینی دشمن جلو - گیری شده و هم جهت داخل شدن مجاهدین بصورت منظم با احضارات مکمل در وقت و زمانش که به عملیات غزا شرائط مساعد را تأمین میکند بنام تأمینات غزا یاد میگردد .

تامینات غزا عبارت انداز:

(۱) کشف

(۲) امنیت

(۳) تحفظ بمقابل اسلحه تأثیردسته جمعی دشمن

(۴) مدافعه ازحملات هوایی دشمن

(۵) سترو اخفاء

البته دراین شماره صرف در قسمت کشف حضور خوانندگان محترم معلومات ارائیه میگردد .

کشف

در لغت آشکار نمودن ، لچ ساختن (بمیدان کشیدن)

تعریف کشف :

عبارت از بدست آوردن معلومات همه جانبه در خصوص دشمن ، اراضی اهالی منطقه وسایر قوت های مجاهدین و استخراج نتائج از آن میباشد.

کشف باید بصورت دوامدار فعال و تحت هر نوع شرایط اجرا شود ، کشف برای تصامیم و پلان گذاری ها اساس را تشکیل میکند . وبرای قوماندان درسنگر های جهاد حیثیت چشم و گوش را دارد.

کشف از حالات ذیل اجرا شده میتواند .

(۱) کشف ازتماس مستقیم به دشمن

(۲) کشف از حال تماس غیر مستقیم به دشمن

کشف ازحال تماس مستقیم به دشمن :

توسط فعالیت های ذیل صورت میگیرد:

(الف) کشف توسط ترصد وگوش کردن .

(ب) کشف توسط تأسیس کمین گاه .

(ج) کشف توسط پالیدن .

(د) کشف توسط اجرای عملیات غزا

(الف)کشف توسط ترصد و گوش کردن :

توسط گوش کردن :

در اثنای شب وشرایط محدود دید در صورت امکان در مناطق از قبیل عقب دیوارها ، چقوری ها ، تعمیرات وغیره تقرب صورت گیرد .

در این نوع فعالیت های کشف مجاهدین کوشش مینماید که کلمات سخن ها ، صدا وفیر های سلاح های مختلف دشمن را شنیده و از آن نتیجه گیری نماید و یا جریان را به قوماندان گفته قوماندان میتواند نتیجهٔ نهائی را استخراج نماید .

(۲) کشف توسط ترصد :

معمولترین طرز کشف ، ترصدمیباشد

ترصد در تمام انواع عملیات غزا بالای اراضی از طرف تمام مجاهدین اجرا شده میتواند.

از طرف تمام قوماندانان گروپ های مجاهدین، مترصدین تعین شده میتواند برای مترصدین بالائی اراضی وظیفهٔ ترصد داده میشود.

در وظایف موضوعات آتی از طرف قوماندان گروپ مترصدین ذکر میگردد.

راجع به دشمن و فعالیت آن.

قوس ترصد برای مترصدین تعین میشود.

محل مترصدین تعین میگردد. باید جای تعین گردد که قسمت عقبی، جناحی و تمام ساحه فعالیت دشمن به خوبی ترصد شده بتواند.

چیزیکه باید بدقت ترصد شود برای مترصدین گفته میشود.

در بارهٔ کدام چیزیکه باید بدون معطلی راپور داده شود به مترصدین گوشزد میشود.

مترصدین نظر به وضعیت و شرایط غزا وشرایط اراضی دوتن و یا زیادتر از آن تعین شده میتواند.

(ب) کشف توسط تاسیس کمین گاه:

مطلب از تأسیس کمین گاه برای کشف پیش از پیش جابجا کردن یک قوت مجاهدین است در سر راه احتمال آمدن دشمن. گروپ مجاهدین که برای اجرای کمین مؤظف میشود به راکت ها و ماشیندار ها تقویه میگردد. قوماندان کمین، بعد از گرفتن وظیفه، به آماده ساختن گروپ برای فعالیت دادن معلومات به پرسونل راجع به اسم تعارف وجواییه وبصورت مستورانه با در نظرگرفتن تدابیر امنیت، بردن آنها به محل کمین، جابجا نمودن آنها با درنظر گرفتن تدابیر دقیق سترو اخفا و ترتیب و تنظیم ترصد چارپیر مکلف است. قوماندان گروپ کشف کمین امر محاربوی را طبق ذیل میدهد:

(۱) معلومات راجع به دشمن
(۲) وظیفهٔ گروپ
(۳) وظیفه همجوار ها
(۴) وظایف سلاح های آتش دارو ترتیب مساعی مشترکه بین آنها.
(۵) زمان حاضر شدن برای اجرای وظیفه.
(۶) محل موجودیت خود
(۷) معاونین

قوماندان حین دادن وظایف محاربوی نکات ذیل را ذکر میکند:

قوماندان گروپ مجاهدین، ازجملهٔ گروپ خویش، مجاهدین حمله مجاهدین حمایه و مجاهدین حمایه راکت انداز ها و ماشیندار ها ترتیب و محل جابجا شدن آنها ترتیب فعالیت حین حمله بدشمن، راه و ترتیب عودت و در کمین گاه شب

علاوه بر این وسایل ترصد شب را نیز می فهماند.

به مجاهدین استحکام، محل و موقعیت موانع که بوجود آورده میشود نشان میدهد. گروپ مجاهدین الی زمان حمله بدشمن خود را افشا نکرده با مواصلت دشمن به محل کمین گاه نظر به اشارهٔ قوماندان بطور سریع ناگهانی و فیصله کن فعالیت می نماید اسیرگرفتن افراد و صاحب منصبان منفرد، و همچنان گروپ های خورد دشمن باید بدون اجرای آتش بالای آنها حمله صورت گیرد.

به گروپ های قوی دشمن الی مسافه نزدیک اجازه داده شده و توسط آتش ناگهانی به اثر وارد آوردن ضایعات به آنها حمله و صاحب منصبان که زنده مانده باشد آنها را اسیر گرفته و به عقب تخلیه شود.

(ج) کشف توسط پالیدن

تعریف: عبارت از تقریب مخفیانه وحمله ناگهانی گروپ کشف مجاهدین بالای دشمن است به مقصد گرفتن اسیران مالزمه، سلاح وغیره. گروپیکه به کشف مؤظف میشود معمولاً افراداستحکام تحت امر آن داده میشود. برای کشف پالیدن، راکت انداز ها و ماشیندار ها داده میشود.

قوماندان کشف پالیدن، وقتیکه وظیفهٔ محاربوی را اخذ نمود به اجرای امور ذیل مکلف است.

(۱) ترصد دوامدار بالای منطقه ایکه

در آن کشف توسط پالیدن اجراء میگردد.

(۲) دشمنیکه که در آن ظهور میکند متمرکز ساخته قرار خود را در مورد شکل پالیدن به قوماندان ایکه کشف مذکوررا امر کرده راپور بدهد.

قوماندان گروپ، امر غزا را طور ذیل به مجاهدین خویش تبلیغ مینماید:

معلومات راجع به دشمن

وظیفهٔ گروپ

وظیفهٔ همجوار ها

وظایف سلاح های آتش دار

ترتیب مساعی مشترکه بین آنها.

زمان حاضر شدن برای اجرای وظیفه.

محل موجودیت خود.

معاونین.

پس از آن با گروپ خود به احضارات پالیدن می پردازد ومجاهدین مربوط خود را که به کشف موظف شده اند برای حمله، گرفتن اسیران و هم چنین برای تأمین فعالیت گروپ حمایه تعین و برای شان وظیفه میدهد و دراثنای دادن وظیفه نکات ذیل را ذکر میکند:

به متر صد ین گروپ حمله و گروپ حمایه راه حرکت، ترتیت حرکت، ترتیب پالیدن، ترتیب فعالیت حین حمله بالای هدف، راه عودت به محل اصلی شان، گروپ پالیدن بدون صدا بطور مخفیانه بعد از گرفتن اشاره از افراد استحکام در باره حاضر بودن معبر در موانع (اگر موجود باشد) پشرفت مینماید.

قاعدتاً اول گروپ حمایه پیشرفت و به تعقیب آن گروپ حمله حرکت مینماید، زمانیکه به هدف نزدیک میشود به اشاره قوماندان بطور ناگهانی جسورانه و بدون آتش کردن بالای دشمن حمله مینماید، و گروپ حمایه جهت با زکردن آتش آماده گی میگرد وقتیکه گروپ حمله وظیفه خود را اجراء نمود اسیران و اسلحه بدست آورده شده را بسرعت به عقب تخلیه نموده و متباقی نیز تربله وار عقب نشینی مینماید عقب نشینی نظر بوضعیت بدون صدا و یا تحت حمایه آتش بعمل می آید. در حمایهٔ آتش اشاره طلب آتش داده شده و به حمایه آن عقب نشینی صورت میگرد.

هرگاه مقصد از کشف پالیدن صرف کشف و ضعیت تاسیسات و تدابیر تدافعی دشمن باشد درآنصورت توجه قوماندان و مجاهدین بالای نظام دشمن، شکل تقرب آن به محل مناسب، پالیدن موانع، مواضع آتشی ترتیب نظام دشمن و غیره متمرکز میشود.

(د) کشف توسط اجرای عملیات غزا

توسط عملیات غزا صحیح ترین معلومات راجع به دشمن بدست می آید کشف توسط غزا وقتی صورت میگیرد که مجاهدین نتواند توسط سایر انواع کشف معلومات راازدشمن بدست بیاورد در شرایط فعلی جهاد در افغانستان مجاهدین بدون صدا به این نوع کشف مبادرت نمایند درصورتیکه عملیات غزا صورت میگرد بطور مفصل از اسیران و مشاهدات باالفعل معلومات کشف تکمیل و انکشاف داده شود.

در کشف باید ازاشیاء متروکه دشمن (خوردنی، نوشیدنی) وغیره. اشیای در محل بود وباش دشمن و هم چنان از اشیای کار آمد ومهمات دشمن بدون معاینه از طرف شخص فنی استفاده نگردد.

(۲) کشف از حال تماس غیر مستقیم بدشمن

توسط فعالیت های ذیل صورت میگرد:

(الف) کسب معلومات ازاسیران دشمن وعسکرهای مسلمان که وظیفه راترک میکند.

(ب) بدست آوردن معلومات از اهالی مناطق.

(ج) بدست آوردن معلومات از اسناد ، سلاح و تجهیزات دشمن.

(د) کسب نمودن معلومات از شبکه های ارتباطی در اورگان های دولتی و قطعات .

(ه) بدست آوردن معلومات توسط قطار کشف مستقل .

(ی) بدست آوردن معلومات توسط مفرزهٔ کشف .

(الف) جمع آوری معلومات کشف از اسیران دشمن :

حین عملیات غزا یک تعداد افراد عساکر و صاحب منصبان دشمن دستگیر میشوند و یا قبل از عملیات یک تعداد زیاد افراد بالخصوص مسلمانها صف دشمن را ترک کرده و به صفوف مجاهدین می پیوندند آنها بهترین منابع اخذ معلومات کشف محسوب میشوند به همراه تمام اسیرها طوری رویه و پیش آمد شود که از یک مسلمان توقع برده میشود و به آنها عملاً نشان داده شود که عدالت انسانیت و بشردوستی در اسلام است و بس .

معلومات های ذیل باید بدست آورده شود

راجع به تشکیل دشمن سلاح ومهمات، هدف دشمن ، مفکوره آینده آن و بمیدان کشیدن منافقین منطقه که به قطعات و ارگان های دولتی ارتباط دارند کسب معلومات بدارند.

بحیث یک اصول ، زمانیکه افراد دشمن تسلیم میشوند از همه اولتر آنها باید خلع سلاح شده وبعداً در حالیکه دست های آن بالا باشد به دقیق آنرا تلاشی نموده و بعداً نفرها از صحنه جهاد به عقب تخلیه گردد در اثنای مراقبت از اسیران نفر پهره دار به آن نه چنان نزدیک باشد که توسط محاربه مشت و یخن پهره دار را از بین ببرد و نه آنقدر دور باشد که اسیر از کنترول و ادارهٔ پهره دار مجاهد خارج گردد .

(ب) انکشاف دادن معلومات کشف با استفاده از استفسار های منطقه:

اهالی مناطق افغانستان مسلمان بوده بالعمل در جهاد و یا در خدمت جهاد مصروف اند در شرایط موجود قوماندانهای مجاهدین جهت کسب معلومات در خصوص دشمن ، اهالی و اراضی به سهولت میتواند معلومات لازم را کسب نمایند ، به این منظور در حالیکه در عمل و نظر خود بحیث یک مجاهد و مبارز مسلمان در بین اهالی مناطق کسب موقعیت نمایند ، به اهالی دارای معلومات ، شخصاً و یا ذریعه مجاهدین ماهر بصورت حکیمانه تماس را بر قرار میسازد به کمک همین اشخاص مسلمان تثبیت شدهٔ قبلی در منطقه : سهولت بوجود میآید که اشخاص با خبر از قبیل دریورها دکاندارها ، اشخاص نووارد به منطقه وغیره در خصوص دشمن موجود در منطقه و یا دشمن وارد شونده و هم در خصوص اهالی دارای تمایلات مشکوک معلومات کسب نماید .

قوماندانهای مجاهدین در طرز العمل خود به داخل مناطق بسیار محتاط باید بود سعی بعمل آورند که اهالی مسلمان و مجاهد مناطق را ذهناً بر علیه خود تحریک ننمایند
سعی بعمل آید که از افشای پلان ها و پروگرامهای خود به اهالی در گفتگو نشولد .

(ج) کسب معلومات از اسناد ، سلاح و تجهیزات دشمن

در اثنای فعالیت های غزا اکثراً اسنادسلاح وتجهیزات دشمن بدست مجاهدین می افتد این اسناد منابع کشف شده میتواند .

(۱) اسناد :

اسناد دشمن را مطالعه نموده به متن آن خود را فهمانده و از آن استحصال معلومات نمائید در نتیجهٔ آن معلومات کشف را انکشاف دهید .

(۲) سلاح و تجهیزات :

راجع به نوع سلاح جدید و مؤثر بودن آن معلومات کسب شده میتواند

در انکشاف معلومات کشف از آن استفاده بعمل آید

(د) کشف توسط شبکه‌های ار تباطی

بدست آوردن معلومات کشف راجع به د شمن توسط ارتباط بداخل قطعات وارکان های دو لتی د شمن وظیفه اساسی‌هر قوماندان مجاهدبوده ودر این خصو ص قوما ندان های مجاهدین سعی داشته باشد که در قطعات و دستگاه های دولت ملحد شبکهٔ ارتباط فعال و دو امداد را تأسیس نگهدارند.

(۱) شخص ار تباطی باید یک شخص مسلمان وصاحب‌شعوراسلامی باشد.

(۲) شخص فهمیده ، زیرک و متجسس خوب باشد.

(۳) از معرفت افراد ارتباطی با ـ یکدیگر شان به‌هر جائیکه باشد خود داری شود . وبرایش طؤرفکر دا ده شود که تنها خو دش در آنجا وظیفه دار است وبس .

(٤) هر قوما ندان باید در حصه دادن معلومات راجع‌به گروپ‌خویش وسایر گروپ های مجاهدین به شخص ارتباطی خویش خودداری نماید .

(۵) تثبیت محل رسائد ن را پور برای شخص ارتباطی .

(٦)ایقاظ نمودن افراد ارتباطی در حصه رساندن راپور و معلومات ها به‌مرجع اش بوقت وزمان آن .

(۷) تثبیت محل رساندن را پور ها از اشخاص ار تباطی اخذ ، و تمام راپور هارا مطالعه نموده از آن نتایج راطورصحیح استخراج وبعد از حاصله آخرین تحلیل معلومات در پلان گزاری ها وتصامیم از آن استفاده شود .

کشف در شرایط خصوصی

کشف در شب :

په خدرانو کې دا نجنیر آغا محمد تر قوماندې لاندې د زرمت زړور مجاهدین

کشف شب خصوصیات ذیل را دارا میباشد.

(۱) مسافه بین مترصد ین قطا ران کشف کم میگردد.

(۲) خاموشی عام و تام رعایت و مخفیانه پیشرفت نماید و از چیز های که روشنی را تولید مینماید خود داری شود از قبیل سگرت کشیدن ، گروپ روشن کردن وغیره .

(۳) از توقف در محلا ت مسکو ن بالای تپه ها ونقاط که مرتسم آن به هوا باشد حتی‌الامکان اجتناب شود :

در کشف شب توجه خاص به‌گوش دادن معطرف میگردد و هم برای گرفتن اسیران توسط تأسیس کمین به پیمانه وسیع استفا ده گردد . در اثنای تصادف به د شمن بصورت باصیقین حمله نموده برچه وبم های دستی را استعمال نموده ، نادراً از آتش استفاده شود .

کشف در جنگل

کشف در جنگل یا مطالعه کنار

جنگل ازطرف مترصدین آغاز میگردد حرکت درجنگل قاعدتاً از طریق راها بزرو ها و دهلیز های جنگل صورت گرفته وحین حرکت بااستعمال پوصله باید توجه گردد.

مسافه مترصدین کم وتعداد مجاهدین جهت امنیت و کشف زیاد گردد. در جنگل باید به شاخهای درختان

و نی زار (بته زار های انبوه) به مقصد جلو گیری از حمله ناگهانی د شمن خیلی د قت گردد. (پل ها، گودال ها تنگی ها) ودیگر جاها ئیکه برای تاسیس کمین گاه دشمن مساعدت مید هد باید به خوبی با لیده شده و کشف گردد.

کشف در اراضی کوهسار

کشف در اراضی کوهسار نظر به استقامت های راهها، پیاده روها، بز رو ها وبا استفاده از نقاط حا کم وتأسیس ترصد از آنجاها اجرامیگردد بصورت مکمل ترصد نمودن جا های که امکان تأسیس کمین گاهای دشمن در آن موجود با شد توجهٔ خاص معطوف میگردد.

به مقصد کمین بالای د شمن به پیمانه وسیع ازتنگی ها و راه های که عقب دشمن قرار دارد استفاده گردد.

کشف در محل مسکون

کشف مذکور از مسافه دور و از محل مرتفع اجرا میگردد هرگاه محل مسکون بالای راه حرکت واقع باشد قوماندان گروپ کشف اولاً مترصدین را به آنجا افراز نموده و متر صدین اول کنار محل مسکون رادیده وبعد ازآن بالای جاده ها و اطراف محل مسکون به حرکت گذشته حین عبور خانه های منفرد را ترصد نموده، واز

آن جااشاره (راه باز است) مید هد مجاهدین متباقی کشف در محل، ستور بحال حاضر وآماده باش غرض حمایه متر صدین جابجامیگردند. وبه اشارهٔ (راه باز است) به سرعت ازمحل مسکون عبور مینمایند. محل مسکون که کشف میگردد، باید به اجناس خور- دنی و دیگر اجناس که جلب توجه مینماید، از قبیل رادیو، ساعت و تیپ ریکاردر و غیره اجنا س و اسامی البیت دست زده نشود. دراثنای داخل شدن به اطاق توجه شود که راه ها و دروازه ها به مین ضد پرسونل ماین گزاری نشده باشد.

ختم

شهدای راه حق

چې دمورد نړه تو ته خا وروته درومي
دا په دين او په وطن مين د چا دئ

شهيد ورور عبدالمنان دگل سيدآغا زوي د پکتيکا ولايت د ارگون د ولسوالی اوسيدونکی ؤ دغه قهرمان د خپل دين او وطن سره دميني لرلو په عالی احساس سره د جهاد په سنگر کی خپله ميړانه و ښوده او پدی لارکی لی زيات برياليتوبونه ترلاسه کړل شو چه په ۲۶/۶/۶۶ نيټه د روسانو د وحشيانه بمباری په اثر د شهادت لوړ مقام ته ورسيد .

انالله و انا اليه راجعون

شهيد ورور سيد علی جان د محمد جان زوی د کنړ ولايت د مروری د علاقه داری د مروری لوی کلی اوسيدونکی ؤ . شهيد سيد علی جان د کمو نستا نو سره د جهاد په پيل کی ټوپک او ږی ته کړ او د جهاد په تقريباً لس کلنه موده کی يی نه ستړی کيدونکی هلی ځلی د کړی . دغه پياوړی مجاهد په

۱۵ / ۱۱ / ۸۷ نيټه د مروری د دری په عملياتو کی د شهادت لوړ مقام ته ورسيد .

انالله و انا اليه راجعون

برادر شهيد مومن فرزند صفدرخان باشندهٔ ولايت کابل از جمله آنعده رادمردرن راه‌حق بود که از ابتدا' جهاد در راه اعلای کلمة‌الله و آزادی کشور تا آخرين رمق حيات در مقابل

کفار رزميده و درين راه مقدس بالاخره بتاريخ ۲ / ۱۰ / ۶۶ جام شهادت نوشيد .

روحش شاد و يادش گرامی باد

شهيد ورور نورالحق مشهور په نور آغا دمحمد اسحق زوی د ننگرهار ولايت د خوگيانو د ولسوالی اوسيدونکی ؤ . نوموړی په ۱۳۴۵ کال کی په ابتدائی ښوونځی کی خپل تعليمات بشپړ او وروسته بيا د خوگيانو د ملکيار هولک په ليسه کی خپله زده کړه پای ته ورسوله چه بيا نوموړی د ښوونکی په حيث مقرر شو . شهيد نورالحق د خپلی

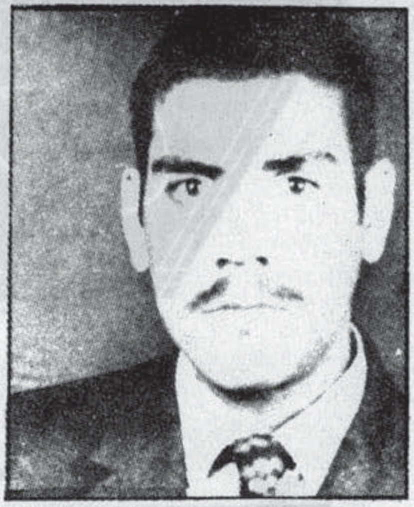

اسلامي جذبې په اساس د محمد زمان
د مجاهدینو سره یو ځای په مقدس
جهاد پیل وکړ . د زیاتو بریالیو
عملیاتونه وروسته په ٥ / ١١ / ٦٦
نیټه د دښمن سره د سرې قلعې پ
پوسته باندې د یوې سختې خونړۍ
جګړې په ترځ کې په شهادت ورسید

اناالله و انا الیه راجعو

شوید ورور الحاج غلام محمد
د خان ګل زوی د پکتیا ولایت د

ځاځیو د ولسوالۍ د روکیانو
اوسیدونکی د جهاد د سنګر د یوه
باتور سپاهي په توګه په جهاد کې
د ډیرو هلو ځلو نه پس د شهادت
لوړ مقام ته ورسید .

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور حاجي عظم ګل خان
د عبدل‌خان زوی دپکتیا ولایت دوزي
ولسوالۍ دفاخري اوسیدونکی له‌مخو
سرښندونکو او مسلمانو مجاهدینو څخه
و چه دجهاد په ډې اوږده موده کې
ددین او وطن د ناولي دښمن په مقابله
کې بې له‌هیڅ‌دول هلو‌ځلو‌څخه‌ځان‌ونه

سپماوه نوموړی د (٤٥) کالو په عمر
د ١٣٦٦ د جدې دمیاشتې په ١٠ نیټه
د انجینر آغامحمد تر قوماندې لاندې
د ځدرانو په کفر ماتوونکو
سنګرونو کې د دښمن سره په مخامخ
جګړه کې دشهادت لوړ مقام ته‌ورسید

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور ظاهرجان د
میر خان زوی د پکتیا ولایت د تنیو
د حصارک اوسیدونکی د جهاد له
پیل سره سم د جهاد سنګر ته ور-
ودانګل او ډیرو لارکې د زیاتو
بریالیو عملیاتونه وروسته په
٢/٥/٦٤ نیټه د دښمن سره د یوې
خونړۍ جګړې په ترځ کې د شهادت

لوړ مقام ته ورسید .

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور مرجان د خوانی زوی
د وردګو ولایت د سیدآباد ولسوالی
اوسیدونکی یوتکړه مجاهد و .
نوموړی په جهادکې د زیاتو بریالیو
عملیاتونه وروسته په ١ / ٩ / ٦٦

نیټه دشهادت لوړ مقام ته ورسید .

اناالله وانا الیه راجعون

شهید ورور عبدالسلام د رازمحمد
زوی د غزني ولایت د مقردولسوالۍ
د رابوخیلو د کلي اوسیدونکی و
نوموړی په افغانستان کې د کمو-
نستانو له راتګ سره سم د دوی پر
ضد په مسلحانه جهاد لاس پورې کړ

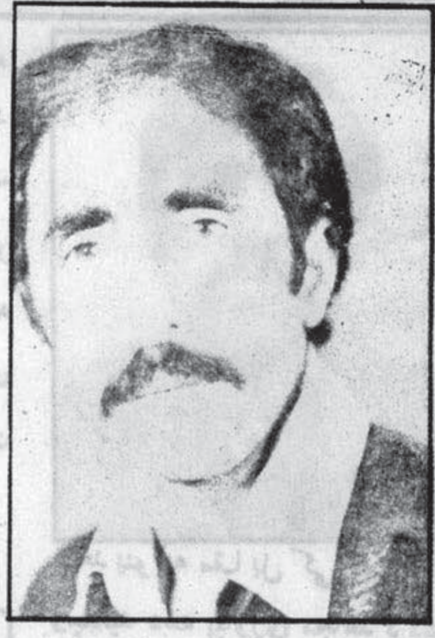

او د ژوند تر اخیری سنگری پوری
په میړانه او زړه‌ورتوب وجنګید څو
چه په ٥/٧/٦٥ نیټه د شهادت لوړ
مقام ته ورسید .

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور تاج‌محمد د حاجی -
پیرمحمد خان زوی د غزنی ولایت د
مقر ولسوالی دیرانی د کلی اوسید -
ونکی و. نوموړی په کال ١٣٣٤ کی
زیږیدلی او خپله لومړنی او ثانوی
زده کړه ئی د مقر د ولسوالی د

سلطان سبکتگین په لیسه کی او بیا
ئی د زابل په ولایت کی د دولت
په بست کی ماموریت تر لاسه کړ
خو کله چه د ثور کرغیړنه کودتا
وشوه نوموړی د یو با درده او با
احساسه ځوان په توگه خپله رسمی
دنده پریښوده او د جهاد د سنگر
سنگری شو او تقریباً دوه کاله ئی
په پوره صداقت‌اوایماندارۍ په جهاد
کی په نه ستړی کیدونکو هلو ځلو
سره تیر کړل شهید تاج محمد د ښو
اخلاقو په لرلو سره د خپل سنگر د
سنگرو او سیمی د خلکو په زړونو
کی ځای درلود او په جهاد کی د
ډیرو بریالیو عملیاتو نه وروسته خپلی
پخوانۍ هیلی ته چه د خدای (ج)
په لاره کی قربانی وه په ١٣/٣/٥٩
نیټه پداسی حال کی چه د دښمن
لخوا د مجاهدینو په مرکز باندی
سخته ځمکنۍ او هوائی حمله وشوه
نوموړی مجاهد تر ډیر مقاومت
وروسته ددښمن په باطله گولی واکید
او د شهادت جام ئی نوش کړ .

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور سلطان محمد دفتح محمد
زوی د غزنی ولایت د مقردولسوالۍ
د رابوخیل د کلی اوسیدونکی و دغه
پیاوړی مجاهد د جهاد له پیل څخه
د دښمن په ضد توپک اوږی ته کړ
او په ډیرو بریالیو عملیاتو کی د

گډون نه‌وروسته په ١١/١٠/٦٠ نیټه
د شهادت لوړ مقام ته ورسید .

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور خان محمد د ملا -
سید علی زوی د غزنی ولایت د مقر
د ولسوالۍ د چهار قلعه د کلی
اوسیدونکی و. نوموړی په افغانستان
کی د خلقیانو او پرچمیانو د راتگ
سره سم د جهاد سنگر ته ورودانگل
او د خپلو نورو مجاهدو ورونو سره
یو ځای ئی د جگړی په هر میدان
کی د دښمن ته غاښ ماتوونکی
ځوابونه ورکړل د غه سرښندونکی

محمد خان د خپل دین او وطن په
لار کی قربان او په ۵۸/۲/۱۴
نیټه ئی د شهادت جام نوش کړ .
(انا لله و انا الیه راجعون)

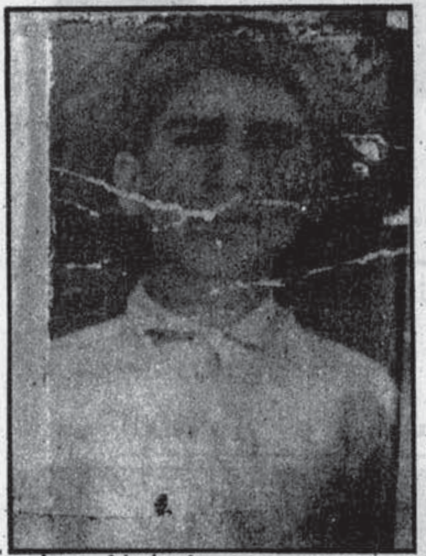

شهید ورور نوراخان د شاه محمد
زوی دغزنی ولایت د مقر دولسوالی
اوسیدونکی و لوموړی په جهاد کی
نه ستړی کیدونکی هلی ځلی وکړی
او د زیاتو بریالیو عملیاتو نه وروسته
په ۶۱/۴/۱۲ نیټه د شهادت لوړ
مقام ته ورسید .
(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور محمداله د نعمت الله

زوی دغزنی ولایت دمقرد ولسوالی
اوسیدونکی یو تن تکړه مجاهد و
چا چه په پوره میړانه او صداقت
جهاد ته ادامه ورکړه او پدغه لار
کی ئی زیات بریالیتوبونه تر لاسه
کړل . لوموړی د دښمن سره د یوی
سختی نښتی په نتیجه کی د شهادت
لوړ مقام ته ورسید .
(انا لله و انا الیه راجعون)

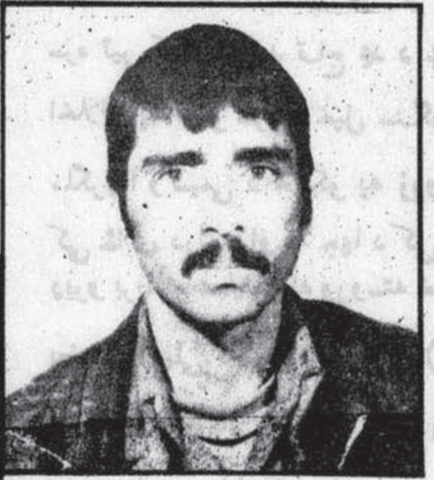

شهید ورور جلال الدین د
امیر محمد زوی د غزنی ولایت د مقر
د ولسوالی اوسیدونکی د حق د
سنګر یو تکړه مجاهد و. دغه قهرمان
په زیاتو بریالیو عملیاتو کی د برخی
اخیستلو نه وروسته په ۶۵/۳/۸ نیټه
د دښمن سره په یو مخامخ جګړه کی
د شهادت لوړ مقام ته ورسید .
(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید وروراماناله دکمال الدین
زوی دغزنی ولایت د مقرد ولسوالی
اوسیدونکی و . لوموړی د جهاد له
پیل څخه ددښمن پرضد وسله واخیسته
او په ډیرو بریالیو عملیاتو کی د

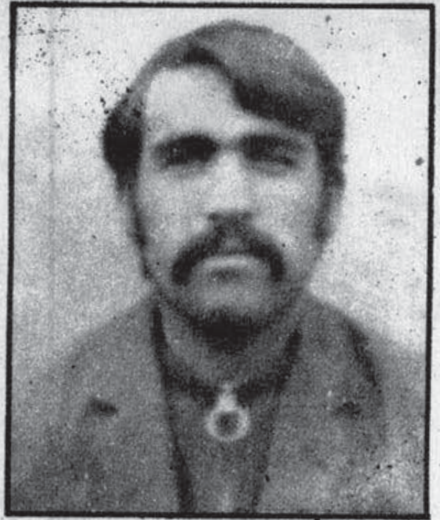

ملحدینو په مقابل کی په میړانه
وجنګید دغه پیاوړی مجاهد د دښمن
سره د یوی مخامخ جګړی په ترځ
کی د شهادت لوړ مقام ته ورسید .
(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور حاجی موسی جان
د غزنی ولایت د مقر د ولسوالی
اوسیدونکی د هغو با درده او با
احساسه سپین ږیرو څخه و چا چه د
حق او باطل تر مینځ په جګړه کی
خپله میړانه وښوده او په ۶۳/۱۱/۸
نیټه ئی د شهادت جام نوش کړ .
(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور عطا محمد د اختر محمد
زوی دغزنی ولایت دمقرد ولسوالۍ د برخا نخیلو د کلی اوسیدونکی و نوموړی د سنګر د یوه پیاوړی سپاهی په توګه د جهاد په سنګر کی ښې تیرولی او په دغه لار کی ئی ډیری هلی ځلی وکړی. دغه قهرمان ددښمن سره په یو ښنبته کی د ۱۳۶٦ کال د سنبلی د میاشتی په ۱۹ نیټه په شهادت ورسید.

(انا لله و انا الیه راجعون)

شهید ورور محمد نذیر دنیازمحمد-خان زوی دننګرهار ولایت د خیوی ولسوالۍ دکلتک دکلی اوسیدو نکی و، نوموړي د ملحد ینو د راتګ نه ورسته دپاکستان اسلامي خاوري ته هجرت وکړ او بیا یی د دغه شرمیدلی د ښمن پر ضد په مسلحانه جهاد لاس پوری کړ. شهید محمد-نذیر د نیکو اخلاقو او ښه جرات څښتن و. نوموړی دډیرو بریالیو عملیاتو نه وروسته د ۲۱ کالو په عمر د ۱۳٦٦ کال د دلوی په میاشت کی د روسانو د یوی حملی په ترځ کی چه دکاشمونډ په مرکز باندی تر سره شوه د څلورو ساعتو سخت مقاومت نه وروسته د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

(اناالله وانا الیه راجعون)

شهید ورور جلات دعبدالمجید زوی د غزنی ولایت د مقر ولسوالۍ د بیرانی دکلی اوسیدو نکی و. دغه قهرمان مجاهد د جهاد له پیل څخه دروسی مزدورانو په مقابل کی وسله واخسته او پوره (۹) کاله یی دزرکشان دسیاه سنګ دغنډ دیوه تګړه مجاهد په توګه په پوره ایمانداری او صداقت سره جهاد ته ادامه ورکړه دغه پیاوړی مجاهد د روان کال د اختر د میاشتی په دوولسمه چه د جوزا د میاشتی د نهمی نیټی سره سمون خوري د یو شمیر خاینو دغنا صرو لخوا په شهادت ورسید.

اناالله وانا الیه راجعون

شهید ورور عبدالمخان دروزی محمد زوی دغزنی ولایت دمقر دولسوالۍ د چهار قلعه د کلی او سیدو نکی و دغه قهرمان مجاهد د جهاد له پیل نه د مجاهدینو په کتار کی ودرید او پدی لاره کی یی په پوره میړانه هلی ځلی وکړی نوموړی د حق او باطل ترمنځ جګړه کی په ۱۳/۱۰/ ۱۳٦٤ نیټه د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

اناالله وانا الیه راجعون

شهید ورور امین اله د محمدانور زوي د ننګرهار ولایت د خیوی ولسوالۍ دشګی دکلی اوسیدونکی

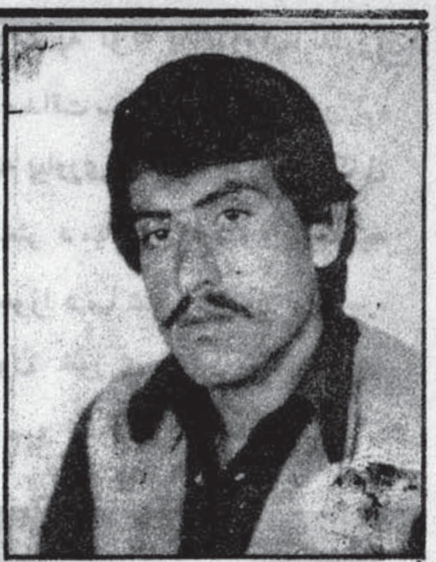

ځ. دغه نومیالی مجاهد په ۱۳۴۰ هـ ش کال زیږیدلی او خپله لومړنۍ او ثانوي زده‌کړه يې د سیدجمال‌الدین په لیسه کې سرته ورسوله نوموړی د خپلې زده‌کړې په دوره کې یوذهین زده‌کوونکی و. د دین او وطن جذبه يې له کوچنیوالي نه په زړه کې روزل شوې وه کله چې په افغانستان کې ملحدینو قدرت ترلاسه کړ د دوی په مقابل کې يې کرکه او نفرت په زړه کې پیدا او په ۱۳۶۰ کال کې د جهاد له مسلح کاروان سره یوځای شو او د دښمن په ضد يې په بریالیو عملیاتو کې برخه واخیسته دغه سرښندونکی مجاهد د ۱۳۶۶ کال د دلوي په میاشت کې د هغی وحشیانه حملې په ترځ کې چه د روسانو لخوا د مجاهدینو په مرکز کاشمونډ باندې ترسره شوه د څلورو ساعتو شدید مقاومت نه وروسته د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

انالله وانااليه راجعون

شهید ورور عبد الغني د فضل الدین خان زوی په ۱۳۴۴ هـ ش کال د ننگرهار ولایت د بهسود و علاقه‌دارۍ د بېنیگا د کلي په یوه د ینداره کورنۍ کې وزیږید، نوموړي خپله لومړنۍ زده‌کړه د بلند غره په ابتدائیه ښوونځي کې ترسره او د ثانوي زده‌کړې لپاره د ننگرهار لیسې ته ولاړ هلته تر لسم ټولګي پورې په زده‌کړه بوخت

و خوچه په نوموړي کال کې د ثور کودتا وشوه دغه په اسلام مین مجاهد خپله زده‌کړه پریښوده او د مجاهدینو په کتار کې ودرید. په ډیرو بریالیو عملیاتو کې يې برخه واخیسته څو چه د روسانو لخوا د کاشمونډ په مرکز باندې د حملې په ترځ کې د ۱۳۶۶ کال د دلوې په میاشت کې د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

انالله وانا اليه راجعون

برادر شهید ملا جان ولد بسم الله خان باشنده قریه جوی‌نو مربوط ولسوالی پلخمری ولایت بغلان بوده. نامبرده یک مجاهد شجاع و سلحشور

بود که تاآخرین رمق حیات با دشمن مردانه‌وار رزمید و بالاخره بتاریخ ۱۳۶۶/۹/۱۳ در یک نبرد خونین بین مجاهدین و قوای دهری که در نزدیکی جوی‌نو رخ داد بعد از تلفات وارده به دشمن برادر مذکور بدرجه عالی شهادت نائل گردید.

انالله و انا اليه راجعون

شهید ورور سید رحمن د امین گل زوی د پکتیا ولایت د منگلو اوسید. ونکی یو د هغه تکړه مجاهدینو څخه و څوک چه د خپلې نه‌ستړي کیدونکي مبارزې په اوږدو کې د خلقیانو او

پرچمیانو پرضد په هر سنګرکی حاضر
و او د هغوی سره په ډیر میړانه
جنګید . تر څو چی په ٧ / ٢ / ١٣٦٧
نیته د دښمن په یو قطارچه د ځمکنیو
غند ته د کومک د پاره روان ؤ د
خپلو ملګرو سره یو ځای وربانډی
برید وکړ چه وروسته دغه قهرمان
مجاهد به شهادت ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

برادرشهید محمدظاهر ولدعطامحمد
باشنده ولایت بلخ بوده ، نامبرده در
یک خانواده متدین در سال ١٣٤٧
چشم به جهان کشود بعد از سن هفت
سالگی شامل لیسه نوبهار بلخ گردید
دوره تعلیمی خود را تا صنف یازدهم

در لیسه مذکور به انجام رسانید
زمانیکه روسهای متجاوز به حریم
پاک افغانستان عزیز یورش آوردند
برادر مجاهد بادرک مسؤلیت ایمانی
خویش مکتب راترک نموده به آغوش
برادران مجاهد کندک شیخ حسن
بصری تحت آمریت مجاهد صوفی آدم
خان به جهاد مقدس پرداخت برادر
مجاهد درفتح ولسوالی چمتال ولایت
بلخ سهم فعال داشته و در فتح
ولسوالی چهار بولک نیز اشتراک
ورزید برادر مجاهد از هیچ گونه
جانبازی در راه اسلام دریغ نه نمود
بالاخره بتاریخ ١٠ / ١ / ١٣٦٧ بعد
از به آتش کشاندن یک عراده تانک
مقام عالی شهادت را لبیک گفت .

انا لله وانا الیه راجعون

شهید ورور غلام نقشبند د حاجی
امین اله ځوی په قوم مهمند دغزنی
ولایت دقره باغ د ولسوالی اوسیدونکی
ؤ . نوموړی مجاهد ورور چه د ځوانی
په موسم کی یی د روسی ښکیلاک
ګرو په مقابل کی خپله سینه ډال
کړی وه او د هیڅ ډول سر ښندنی

نه‌یی سر ونه سمپاوه.دغه قهرمان
مجاهد بالاخره دیوی خونړی جګړی
نه وروسته په ٧/٧/١٣٦٦ نیته د
شهادت لوړ مقام ته ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

شهیدورور ملاعلم‌جان د میرجان‌زوی
د غزنی ولایت د قره‌باغ د ولسوالی
اوسیدونکی زموږ دهغو زرګونو علما ؤ
څخه‌وچه داوږه کالو مسلسل جهاد نه
وروسته په ١٥ / ٩ / ١٣٦٦ نیته د
دښمن د بمباریو له‌امله دزابل په‌ولایت
کی‌د شهادت لوړی مرتبی ته ورسید .

انا لله و انا الیه راجعون

شهید ورورګل امین د محمد ایوب
زوی دکنړ ولایت د مروری دسیمی
اوسیدونکی‌د پاکی او اسلامی عقیدی
څښتن ؤ . او د جهاد په لارکی یی
دیری هلی ځلی وکړی څو په

۱۹۸۸/۱/۱۲ نیټه د چغه سرای په سیمه کی د ملحدینو لخوا په یوه خونړی جګړه کی د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

برادر شهید گل محمد ولد سید محمد باشنده قریه بیست پایکال مربوط ولسوالی چمتال ولایت بلخ یک تن از مجاهدین دلیرو سر سپرده راه حق بود و زندگی اش را وقف جانبازی در راه اسلام و نجات وطن از شر کفر و الحاد نموده بود این برادر مجاهد در عملیات گوناگون علیه غلامان روسی اشتراک ورزید که بالاخره بتاریخ ۲/۱۲/۱۳۶۶ در یک برخورد خونین علیه دشمنان دین و وطن بدرجه رفیع شهادت نائل گردید.

انا لله و انا الیه راجعون

شهید ورور ولی محمد د حضرت محمد زوی د پکتیا ولایت اوسیدونکی یو تکړه او زړه ور مجاهد ؤ چه دجهاد

په اوږدو کې یې د خپلو نورو مجاهدو وروڼو سره اوږه په اوږه د کفر او الحاد پرضد دخپلې سیمې په هره جګړه کې برخه درلوده خو به ۱۲/۲/۱۳۶۷، نېټه د دښمن سره په جګړه د فاني دنیا څخه سترګی پټی او د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

برادر شهید محمد ظریف ولد چنار خان باشنده قریه تنگی سیدان مربوط ولسوالی چهاردهی ولایت کابل یک تن از سر بکفان راه دین و وطن بود، که همرا با برادران همسنگر خویش در مبارزه علیه دشمن متجاوز از هیچگونه ایثار و فداکاری دریغ نورزیده نامبرده بالاخره بتاریخ ۳/۲/۱۳۶۷ در یک نبرد شدید علیه دشمن چشم از جهان بست و به درجه عالی شهادت نائل گردید.

انالله وانا الیه را جعون

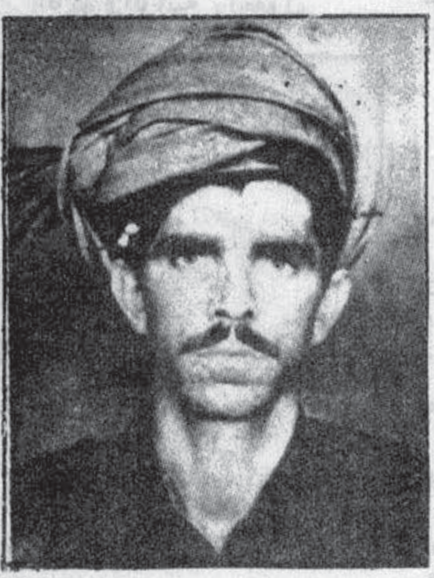

شهید ورور محمد علم خان د ګلاب خان زوی دپکتیا ولایت دخوست دلوی ولسوالی اوسیدونکی ؤ لوموړی د هغه سرښند و لکو او غښتلیو قوماندانانو څخه یو تن ؤ چا چه د خپلې ولسوالی په هر سیمه کی دښمن ته ځانس ماتونکی ځوابونه ور کړل.

لوموړی د ډیرو جهادی هلو ځلو نه وروسته په ۱۰/۲/۱۳۷۹، لیته د هغو بریالیو بریدونو په ترځ کی چه د خپلو ملګرو سره یو ځای یې د ګردې خاورې او ځانګې میدان د ولسوالی د دروازګې په پوسټو تر سره

کړل نوموړی مجاهد قوماندان د شهادت عالی مقام ته ورسید .

انالله و انا الیه راجعون

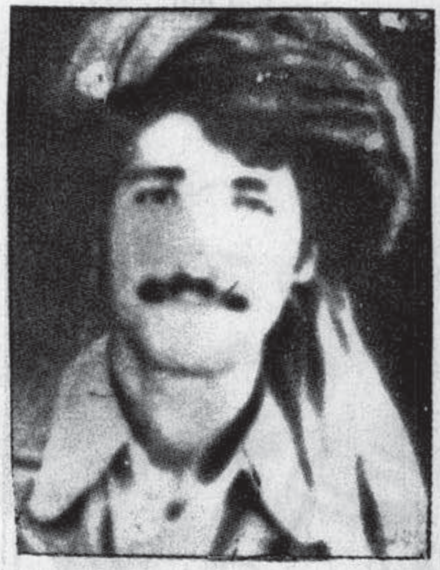

شهید ورور علی گل د صاحب گل زوی د پکتیا ولایت د ځمکنیو د ولسوالی اوسیدونکی ؤ . دغه پیاوړی مجاهد چه د ژوند تروروستی شیبو پوری یی د خپلی سیمی د مجاهدینو سره یو ځای دکفر او الحاد پر ضد په پوره ایمان داری سره د جهاد سنگر تود وساته او هر وار یی دښمن ته ماتونکی ګوزارونه ورکړل شو په ۱۳۶۶/۵/۱۰ نیټه د مزدورو قواؤ د الوتکو د بمباریه په وجه چه د دوی پر مرکز یی وکړه نوموړی مجاهد د شهادت جام نوش کړ .

انالله و انا الیه راجعون

شهید ورور اولدار خان د گل باز زوی د پکتیا ولایت د حسن خیلو د

توم د دارا باط د کلی اوسیدونکی ؤ دغه نامتو او په اسلام مین مجاهد په افغانستان کی دروسی غلامانو د کمونستی کودتاه سره جوخت دجهاد په لیکو کی ودرید او دخپلو نورو مجاهدو ورونو ترڅنګ یی وسله وال جهاد ته دوام ورکړ . قهرمان شهید اولدار خان دمجاهدینو د یو پیاوړی گروپ د یو پیاوړی قوماندان په توګه د خپل جهاد په موده کی دوطن او دین دښمنانو ته ډیر مالی او ځانی تاوانونه ورسول دده په مشری مجاهدینو ۱٤ میله وسله له دښمن څخه ولجه کړه د ۱۳٦۵ کال دحوت په ۲۷ نیټه سخت ټپی شو چه د یو کال تداوی له وروسته بیا هم د جهاد په لیکو کی ودر ید او د ژوند تر پایه پوری یی خپل وسله وال جهاد ته دوام ورکړ شو په ۱۳٦۷/۱/۲۸ نیټه کله چه ملحدانو غوښتل دځمکنیو دښهر نو ځند تخلیه کړی دمجاهدینو تر سختو ګذارونو لاندی ونیول شو . جګړه پوره شل ورځی اوږده وه دا پیاوړی مجاهد هم دروژی دمبارکی میاشتی په شلمه ورځ پداسی حال کی چه دښمن ته یی زیات مالی او ځانی تاوانونه ور ورسول د شهادت لوړ مقام ته ورسید .

انالله وانا الیه راجعون

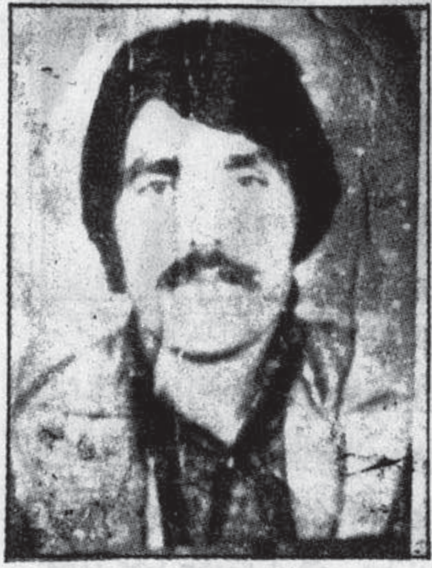

شهید ورور محمد عمر د ملک بازمحمد زوی دغزنی ولایت دقره باغ د ولسوالی د قلای قلبی دکلی او سیدونکی بود هغو زړورو او سربښند ونکو قوماندانانو څخه ؤ څوک چه د جهاد په هر سنگر کی ددین او وطن دښمنانو سره ډیر په میړانه وجنګید او د جنګ په هر دګر کی یی دهر یانو ته د سر او مال ډیر تاوانونه ورواړول وروسته د ... وجهادی هلو ځلو نه نوموړی مجاهد قوماندان د روژی دمبارکی ... په میاشت ... نیټه پداسی حال کی چه د جهاد سنګر

تەړوان ؤ دبو څو کسو خاینو عناصرو
لخوا د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

انالله وانا الیه راجعون

برادر شهید خدایداد ولد جمعه‌خان

قوم حدریم زای باشنده ولایت بلخ
یکی از فعال ترین قوماندانان منطقه
مذکور بوده. نامبرده برای بمیان
امدن یک حکوت اسلامي و آزادی
وطن محبوب از هیچ گونه سعی و
تلاش دریغ نورزید و دوش بدوش
با مجاهدین دیگر همیشه سنگر حق
را گرم نگهداشت. این قهرمان در
عملیات گوناگون علیه غلامان روسی
اشتراک ورزیده سر انجام در جنگ
شدیدیکه بین مجاهدین کندک مذکور
و قوای دشمن بتاریخ ۲۷/۲/۱۳۶۶
واقع سرک عمومی مزار شریف صورت
گرفت در حالیکه مردانه وار جنگید
و به دشمن خسارات زیادی مالی و
جانی وارد نمود به مقام رفیع شهادت
نائل گردید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید ورور سید آکبر دمزیر خان

زوی د هغو لکونو شهیدانو څخه یو
تن و، چا چه خپل ځان د خپلی پاکی
اسلامی عقیدی قربانی کړ او د شهادت
د جام په نوشولوبی ددی فانی نړیه
نه سترگی پټی کړی روح دی ښاد
او یاد دی تل وی.

الله و انا الیه راجعون

شهید ورور رنگین د جما لی خان

زوی په قام کوچی د ننگرهار ولایت
د ډکی د سیمی اوسیدو نکی ؤ د غه
پیاوړی مجاهد د جهاد د پیل څخه په
نه ستړی کیدونکه هلو ځلو سره په

مقدس جهاد بوخت ؤ نو موړی د
زیاتو بریالو عملیاتو نه وروسته په
۸/۱/۱۳۶۷ نیټه د دښمن لخوا د
شهادت لوړ مقام ته ورسید.

اناالله واناالیه راجعون

شهید ورور سید اکبر د دیری خان

حاجي زوی د پکتیا ولایت د منگلو د
حسن خیلو د قوم یو پیاوړی مجاهد
ؤ. دا مجاهد په ۱۳۳۱ کال زیږ-
یدلی او په ۱۳۴۵ کال د پټان په
لومړی ښوونځی کی شامل شو او
ابتدائی تحصیلات یی د پټان په لومړني
ښوونځی کی سرته ورسول. ورور مجاهد
سید آکبر په ۱۳۵۸ کال کی د
مجاهدو قوتونو په یو موټی کولو
او تنظیمو لو شروع وکړه
د ۱۳۶۷ کال تر پیله پوری ښه په‌میړانه
وجنگیده څو د ۱۳۶۷ کال د حمل په
اوومه نیټه کله چه د خپل مجاهد گروپ
سره د جهاد سنگر ته روان ؤ په لاره
کی د دښمن له لخوا په فرش کړی
شوی ماینو نو باندی‌پښه ور ختلو
د شهادت لوړ مقام ته ورسید.

اناالله واناالیه راجعون

آزادی

به سختی بردن از زنگی سیاهی
به موکوه گرانی را کشیدن
به کام اژدها منزل گزیدن
همالایا به فرق سر گرفتن
به مژگان سنگ خارا پاره کردن
به موشمشیر بران را شکستن
فلک را درهم برهم نمودن
بم اتوم به آسی ذره کردن
به دیو اهرمن الفت گرفتن
شتر از نافه سوزن کشیدن
قبول مشکلات هر دو عالم
هزاران زهر قاتل را چشیدن
به قعر بحر طوفانی و مواج
به آغوش نهنگان آرامیدن
زاوج هندوکش پایین افتادن
به یک گام جهان را طی نمودن
به چنگال پلنگ مست و خونخوار
به دندان غضنفر پاره گشتن
نباشد آنقدر مشکل «طبیبی»
که خود را زیر دست روس دیدن

دچاپزے
پرنټر، پبلشرز، بکسیلرز
[illegible] کوهاټ روډ پېښاور [illegible]